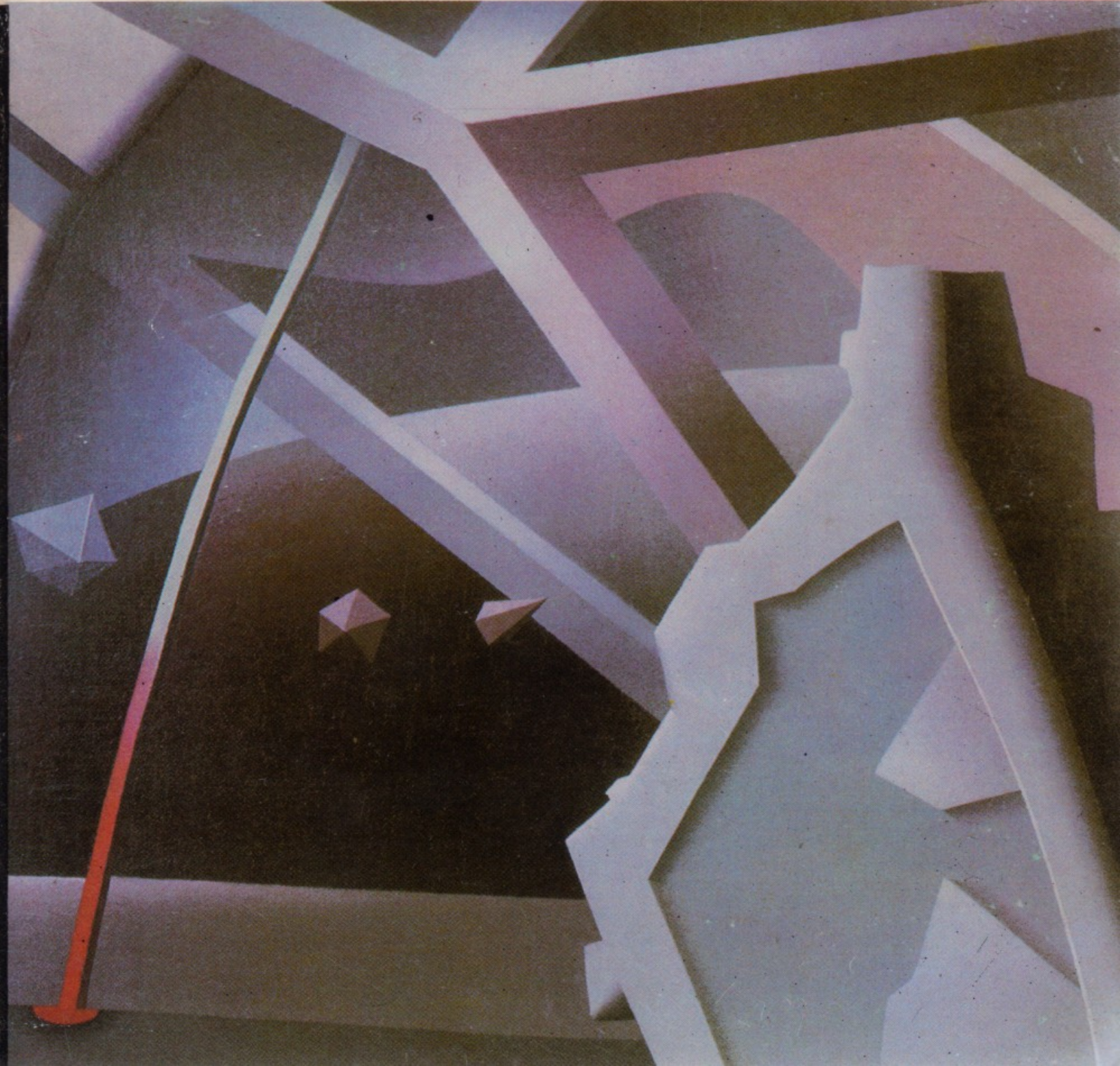

ГАЛАКТИКА •
ГАЛАКТИКА •
БИБЛИОТЕКА •
БИБЛИОТЕКА •

ХАРИ ХАРИСЪН

СВЯТ НА СМЪРТТА III

Ф А Н Т А С Т И К А

ХАРИ ХАРИСЪН СВЯТ НА СМЪРТТА III

Превод: Катя Манчева

chitanka.info

Могъщата машина за изстребление на човешкия род, в която се е превърнала природата на Пиръс, принуждава местните жители да подирят спасение на друга планета. Фелисити е тяхната цел — далечна, но с богати рудни залежи и оскъдно населена. Там живеят варварски племена, които воюват помежду си и единствено ненавистта към всяка чужда цивилизация може да ги обедини. Дръзките и калени във вечната си борба за живот пирийци оцеляват и в този двубой. Фелисити ще им осигури жизнено пространство и препитание.

1.

Лейтенантът от охраната Таленк свали от очите си електронния бинокъл и завъртя върху регулиращото устройство бутона за усилване на мощността, за да компенсира намаляващата видимост. Ослепително бялото слънце се притули зад дебел слой облаци, вечерта приближаваше, но въпреки това усилвателят разкри силно контрастните, черно-бели очертания на хълмистата равнина. Таленк изруга под носа си и се завзира във всички посоки с помощта на тежкия уред. Навсякъде само трева, море от полюшваща се на вятъра, заскрежена трева. Нищо друго.

— Съжалявам, но не го видях, сър — неохотно каза часовият. — Тук навън е все едно и също.

— Затова пък аз го видях... и това ми стига. Нещо помръдна и аз ще разбера какво е то. — Той отново свали бинокъла и погледна към часовника си. — Има още час и половина, докато се мръкне, време колкото щеш. Кажи на дежурния офицер къде съм отишъл.

Часовият отвори уста да каже нещо, но се отказа. На лейтенанта от охраната Таленк не се даваха съвети. Вратата в електрическата телена ограда се отвори. Таленк метна на рамо лазерната карабина, стегна здраво чантата с гранатите на колана си и излезе с широка крачка — човек, сигурен в собствените си сили, бивш шампион по борба с голи ръце и ветеран от безброй сбивания. Уверен, че в тази безкрайна равнинна пустош нямаше нищо, което да може да му се опре.

Беше видял някакво раздвижване — в това нямаше съмнение, някакво трепване бе привлякло погледа му. Може да е било животно, кой знае. Решението му да отиде на разузнаване бе подтикнато не само от еднообразното стоене на пост, но и от любопитство. Или пък от чувство за дълг. Той тръгна твърдо напред по скърцащата под краката му трева и само веднъж извърна глава да погледне към заградения с телена мрежа лагер — шепата ниски постройките и палатки, над които се извисяваше скелетът на сондажната кула, тънеха в сянката на

подобния на скален зъбер космически кораб. Таленк не беше чувствителен човек, но дори и той не можеше да не усети колко нищожно изглеждаше самотното им селище на фона на безлюдните равнини, които се простираха до хоризонта. Той изсумтя и отново се обърна напред. Ако там имаше нещо, той щеше да го убие.

На стотина метра от оградата се намираше неголям ров, който в отсрещния си край се издигаше във висок склон, но това пресичане на равнинния терен не се виждаше от лагера. Таленк бавно се изкачи на върха и изуменият му поглед попадна на група ездаци, които се бяха скрили зад него.

Той веднага отскочи назад, но беше вече късно. Най-близкостоящият от тях заби дългото си копие в прасеца му, завъртя бодливото острие в раната и го свлече надолу по насипа. При падането си Таленк измъкна пистолета, но друго копие го изби от ръката му, прониза дланта и я закова за земята. Всичко свърши много бързо, за една-две секунди. Преди да изпадне в шок от болката, той се помъчи да се добере до радиото. В китката му се заби трето копие и прикова и другата му ръка.

Проснат с разперени ръце и крака, ранен и замаян от шока, лейтенант Таленк отвори уста да извика силно, но дори и това не му се удаде. Най-близкият ездач се наведе небрежно, затъкна между зъбите му къса сабя, която се заби дълбоко в гърлото и гласът му секна завинаги. Когато издъхваше, единият му крак потръпна, потъна в тревната туфа и това беше единственият звук, който съпроводи смъртта му. Ездачите го изгледаха безмълвно, след това се извърнаха съвсем равнодушно. И животните под тях само се размърдаха неспокойно, но безшумно.

* * *

— Какво става? — попита дежурният офицер, закопчавайки ремъка на оръжието си.

— Лейтенант Таленк, сър. Излезе навън. Каза, че е видял нещо, и после изчезна зад едно възвишение. Оттогава не съм го виждал, може би има вече десет-петнайсет минути, а и по радиото не мога да го хвана.

— Не ми е ясно как може да загази навън — каза офицерът и вдигна поглед към смрачаващата се равнина. — Все пак... по-добре да го приберем. Сержант! — Събеседникът му пристъпи напред и отдаде чест. — Вземи един отряд и върви да намериш лейтенант Таленк.

Сключили със сдружението „Джон“ договор за трийсет години, това бяха войници професионалисти, които не очакваха от една новооткрита планета нищо друго освен неприятности. Те разгънаха редици и поеха предпазливо из равнината.

— Какво има? — попита металургът, който излезе от кабината на сондата, понесъл къс руда върху една табла.

— Не зная... — отвърна офицерът и в този миг ездачите се измъкнаха от скрития ров и се появиха от двете страни на насипа.

Гледката беше потресаваща. Хората от охраната, добре въоръжени и обучени да сеят смърт, бяха пометени и унищожени. Чуха се откъслечни изстрели, но ездачите, прилепнали върху гърбовете на животните с източени вратове, се прикриваха от оръжията зад дебелите им туловища. Внезапно избръмчаха лъкове и заваля смъртоносен дъжд от стрели. Ездачите прегазиха охраната и продължиха напред, като оставиха зад себе си девет сгърчени трупа.

— Идват насам! — извика металургът, изпусна таблата и хукна да бяга. Алармената сирена започна да вие и от палатките наизлязоха останалите войници от охраната.

Нападателяте врълетяха върху лагера изневиделица, като земетресение. Време за подготовка нямаше и хората близо до оградата загинаха, без дори да вдигнат оръжието. Животните под ездачите забиваха в земята подобните си на стълбове крака и след това се хвърляха напред — светкавично се превръщаха от далечна заплаха в съкрушително присъствие. Водачът им налетя върху оградата, разкъса я с тежестта си, въпреки електрическия ток, който премина през него и го уби, и дългият му дебел врат се стовари на земята точно пред офицера. Той го погледна изумен и ужасен, но в следващия миг ездачът заби стрела в окото му и го довърши.

Смъртта свистеше и покосяваше всичко наоколо. След като нанесоха удара, нападателите се оттеглиха покрай оградата, като прескачаха през трупа на мъртвия звяр и сипеха дъжд от стрели с късите си метални лъкове. Макар в полумрак и от гърбовете на бясно препускащите животни, попаденията им бяха съвсем точни. Хората

загиваха на място или се свличаха ранени. Една стрела дори се заби в зейналата паст на сирената и тя издрънча, изстена и замлъкна.

Те изчезнаха тъй ненадейно, както бяха връхлетели, скриха се в рова зад тъмния насип и оставиха след себе си смразяваща тишина, в която стенанията на ранените се чуваха още по-отчетливо.

Небосклонът се бе смрачил почти напълно и тъмнината увеличаваше суматохата. Лумнаха прожекторите и осветиха кървавата баня, в която се бе превърнал лагерът в нощта. Командирът на експедицията Бардови се помъчи да въведе някакъв ред и взе да дава нареждания по мегафона. Медиците отделяха умиращите от мъртвите, а през това време другите набързо изкарваха и инсталираха минохвъргачките. Един от часовите извика да включат мощния боен фар и той освети тъмните силуети на ездачите, които отново се събираха на хребета.

— Минохвъргачки, огън! — изрева побеснял командирът. — Ударете ги здраво!

Гласът му потъна в първия залп от снаряди, после те се заредуваха един след друг, всичко наоколо взе да ври й кипи, а взривовете ехтяха като гръмотевици.

Но на никого не му бе дошло наум, че първият удар е имал единствено за цел да ги заблуди, а главната атака сега ги връхлиташе от противоположната страна на лагера. Едва когато зверовете нахлуха сред тях и започнаха да ги изстребват, им стана ясно какво се бе случило. Но вече беше твърде късно.

— Затворете люковете! — извика дежурният пилот от недосегаемата височина на командната зала и сам заблъска по бутоните за входния люк. Виждаше как нападателите връхлитат и знаеше колко мудро се задейства нискоскоростното устройство на външните врати. Затова продължаваше да удря по вече натиснатите бутони.

Стълпотворението от крещящи, освирепели нападатели се стовари върху електрическата ограда. Предните животни измряха и бяха прегазени от напиралците отзад зверове, които забиваха дебелите си нокти дълбоко в туловищата им и се изкачваха по тях. Измряха и неколцина от ездачите, но това не се отрази особено, тъй като останалите продължаваха да прииждат на вълни, които нямаха край. Те заляха лагера, изпълниха го, унищожиха го.

— Говори подофицер Уейкс! — обяви пилотът и задейства всички високоговорители на кораба. — Има ли на борда някой с по-висок чин от мен?

Той се заслуша в нарастващата тишина и след това я прекъсна със задавен и неясен глас:

— Офицери и обслуга от Машинното отделение, рапортувайте по ред на номерата. Спаркс, отбелязвай.

Гласовете взеха да се обаждат един по един, колебливо, а през това време Уейкс включи скенерите на корпуса и се загледа в стихията, която вилнееше отдолу.

— Седемнайсет — общо — недоумяваше потресеният радист, прикрил микрофона с ръка. Той подаде списъка на подофицера, който го прегледа унило и бавно посегна към микрофона.

— Тук командният пулт. Аз поемам управлението. Приведете в готовност двигателите.

— Няма ли да им помогнем? — обади се нечий глас. — Не можем да ги оставим навън просто така.

— Навън няма кого да оставим — бавно отвърна Уейкс. — Проверих по всички екрани, долу не се вижда нищо друго освен тези... нападатели и техните зверове. А дори и да имаше някой, много ме съмнява дали бихме могли да му окажем помощ. Би било самоубийство да напуснем кораба. И без това трудно ще излетим с този малоброен екипаж на борда.

Корпусът на кораба потрепери, сякаш за да подсили правотата на думите му.

— Един екран изгърмя... а сега още един... удариха го с нещо. И прикрепват въжета към подпорите за приземяване. Не знам дали могат да ни прекатурят... и не желая да разбера. Готови за изстрелване след шейсет и пет секунди.

— Ще изгорят в огъня на реактивните ни двигатели, всичко, всички долу — промълви радистът и здраво затегна колана си.

— Нашите няма да почувстват нищо — мрачно каза пилотът, — но дай да видим колко можем да докопаме от онези.

Космическият кораб се издигна, бълвайки огнени струи, и остави под себе си димящи купчини смърт. Но веднага щом земята се поохлади, в кръга отново се втурнаха дебнещи ездаци и запрепусаха

из пепелищата. От мрака изникваха все нови и нови нападатели. Като че ли гъмжащите им редици нямаха край.

2.

— Доста тъпо, да се оставиш да те рани птица трион — рече Бруко, докато помагаше на Джейсън динАлт да измъкне през главата си разкъсаната метална жилетка.

— Да, доста тъпо, да се опиташ да се нахраниш на спокойствие на тази планета! — отрязва го Джейсън, задавен от тежкия плат. Той се освободи от жилетката и се присви от острата болка, която го проряза отстрани. — Просто се опитвах да хапна от супата и чинията ми попречи да стрелям както трябва.

— Раната е само повърхностна — заяви Бруко, докато разглеждаше дълбокия разрез отстрани на гръдния кош на Джейсън. — Трионът е отскочил от ребрата, без да ги счупи. Голям късмет.

— Искаш да кажеш, голям късмет, че останах жив. Кой е допускарал, че в столовата ще има птица трион?

— На Пиръс трябва да си готов за всякакви изненади. Това и децата го знаят. — Бруко ливна от антисептичната течност и Джейсън здраво стисна зъби.

Телефонът избръмча и разтревоженото лице на Мета се появи на екрана.

— Джейсън... чух, че си пострадал.

— Умирам — беше отговорът му.

— Глупости — силно изсумтя Бруко. — Повърхностна рана, дълга четиринайсет сантиметра, никакви отрови.

— Това ли било? — успокои се Мета и изчезна от екрана.

— Да, това — огорчено потвърди Джейсън. — Един литър кръв и кило месо, все едно че ти се е обелила кожичка от нокътя. Какво трябва да направя, за да предизвикам съчувствие у някого тук... да остана без крак ли?

— Ако останеш без крак по време на сражение, може и да предизвикаш съчувствие — отвърна му студено Бруко и покри раната с прилепваща превръзка. — Но ако си го докараш от една птица трион, и то в столовата, можеш да очакваш единствено презрение.

— Стига! — остро го прекъсна Джейсън и отново си навлече жилетката. — Не се хващай за думите ми, въпреки че ми е съвсем ясно с какво внимание може да ме обградите вие, дружелюбните пирийци. Струва ми се, че никога няма да ми е мъчно за тази планета, дори и за пет минути.

— Да не би да си заминаваш? — попита Бруко с грейнало лице. — Затова ли ни събираш?

— Не изпадай в такова безнадеждно отчаяние при тази мисъл. Опитай се да овладееш нетърпението си до 15 часа, когато ще дойдат и останалите. Не обичам да фаворизирам никого. Освен себе си, все пак — добави той и си тръгна вдървено, като се опитваше да движи ранената си страна колкото може по-малко.

„Време е за някаква промяна“ — мислеше си Джейсън и гледаше от високия прозорец към изпълнената със смърт джунгла отвъд стената на периметъра. Движението му навярно бе доловено от някакви свръхчувствителни клетки, тъй като един клон полетя напред и върху прозрачния метал на прозореца задрънча дъжд от трънливи стрели. Но рефлексите му бяха вече толкова добре тренирани, че у него не трепна нито един мускул.

Отдавна трябваше да настъпи някаква промяна. Всеки изминал ден на Пиръс не беше нищо друго освен поредното завъртане на колелото. Победата означаваше временно изравняване на силите, а дойдеше ли и твой ред, чакаше те сигурна смърт. Колко ли хора бяха загинали, откакто се появи тук за първи път? Започваше да им губи сметката и да гледа на смъртта със същото равнодушие, както и останалите пирийци.

Ако трябваше да се извършат някакви промени, то с това трябваше да се заеме само той и никой друг. В началото си мислеше, че е разрешил убийствения проблем на планетата, като им доказа, че безмилостната и нескончаема война е тяхно дело. Обаче тя продължаваше. Познаването на истината не винаги означава приемането ѝ. Пирийците, които бяха в състояние да приемат реалността на съществуването тук, бяха напуснали града и заминали достатъчно далеч, за да избягат от напора на все още властващата в него физическа и духовна ненавист. Макар останалите да признаваха на думи теорията, че поддържат войната единствено със собствените си чувства, дълбоко в себе си те я отхвърляха. И само да погледнеха

навън, към света, който мразеха, врагът набираше нови сили и подновяваше атаките. Мисълта за единствения възможен край на града все повече и повече подтискаше Джейсън. Оставаха още толкова много хора, които нямаше да приемат промяната... нито пък някаква помощ. И те, както и свръхобособените форми на живот отвън, бяха част от тази война, родени за тази война и моделирани по един и същ начин от едни и същи поколения, изпълнени със смесица от омраза и страх.

Предстоеше още една промяна. Джейсън се чудеше колко ли от тях щяха да я приемат.

Той се появи в кабинета на Кърк чак в 15:20. Забави се в последната минута поради размяна на съобщения по предавателя на космодрума. Лицата на всички присъстващи в залата го гледаха с едно и също изражение — на леден гняв. Пирийците проявяваха много малко търпение и още по-малко склонност към тайнственост или загадки. Толкова си приличаха... и толкова се различаваха.

Кърк — сивокос и упорит, в състояние да владее изражението си по-добре от останалите. Това несъмнено се дължеше на опита му от многобройните контакти с чужденци. Именно него беше най-важно да убеди, защото ако разнородното, военизирано пирийско общество изобщо можеше да има някакъв водач, това бе той.

Бруко — източен и с орлови черти на лицето, от които неизменно лъхаше бдителност. И с основание. Като лекар, изследовател и еколог той беше единственият капацитет по Пирийските форми на живот. Налагаше се да бъде бдителен. Но пък притежаваше поне едно положително качество — беше достатъчно голям учен, за да не отхвърля добре аргументираните факти.

И Рес — водачът на другите, на хората, които бяха съумели да се приспособят към тази смъртоносна планета. Той не беше обсебен от рефлекс на омразата, който изпълваше останалите, и Джейсън разчиташе на подкрепа от негова страна.

А ти, Мета, нежна и прекрасна, по-силна от повечето мъже, дете можеш да притискаш страстно в обятията си... или пък да чупиш кости. Знае ли студеният ти и практичен разум, скрит в това красиво женствено тяло, какво е любов? Или единственото чувство, което изпитваш към чужденеца Джейсън динАлт, е гордостта, че го притежаваш? Кажи му го един ден — би искал да знае. Но не точно

сега. Изглеждаш почти толкова нетърпелива и опасна, колкото и всички останали.

Джейсън затвори вратата след себе си и се усмихна престорено:

— Привет на всички! Надявам се, че не ми се сърдите много, задето ви накарах да чакате? — И продължи бързо, без да обръща внимание на гневните възгласи, които се изсипаха върху него. — Несъмнено всички ще останете доволни, като разберете, че съм разорен, финансово унищожен и затънал.

Лицата им се проясниха, когато разбраха за какво става дума. Какъв едностранчив начин на мислене — точно по пирийски.

— Имаш милиони в банката — започна Кърк. — Няма как да си играл на комар и да си ги загубил.

— Когато играя, аз печеля — уведоми го Джейсън с тихо достойнство. — А съм разорен, тъй като изразходвах и последния си кредит. Купих космически кораб, вече идва насам.

— Защо? — Мета зададе въпроса, който напираше у всички.

— Защото напускам тази планета и взимам със себе си теб... и колкото може повече от останалите.

За Джейсън не беше трудно да долови смесените им чувства. За добро или за зло — несъмнено по-лоша от тази планета нямаше в досега известните им граници на галактиката — това беше тяхната родина. Изпълнена с опасности и смърт, но все пак тяхна. За да ги ентузиазира и да предотврати всякакви възможни колебания, той трябваше да представи предложението си в привлекателна светлина. По-късно щеше да се позове на разума им; най-напред трябваше да се обърне към чувствата. Добре познаваше единствената пукнатина в защитната им броня.

— Открил съм планета, която е далеч по-смъртоносна от Пиръс.

Бруко се изсмя студено и недоверчиво и всички закимаха в знак на съгласие с него.

— Какво привлекателно има тук? — попита Рес, който беше единственият присъстващ пириец, роден извън града, и затова тяхната любов към насилието му беше чужда. Джейсън му намигна бавно и настойчиво, с което го накара да се замисли, и продължи да убеждава останалите.

— Като казвам смъртоносна, имам предвид, че там се среща най-опасната от всички досега открити форми на живот. По-бърза от

летящо жило, по-проклета от рогат дявол, с по-желязна хватка от ноктест ястреб — мога да изброявам безкрай. Открил съм планетата, която се населява от такива твари.

— Имаш предвид човешки същества, нали? — попита го Кърк, който както винаги схвана по-бързо от останалите.

— Да. Човешки същества, много по-опасни от тукашните, защото пирийците са научени да се защитават срещу всевъзможни опасности единствено заради естествения подбор. Но само да се защитават. А как би ви се сторил един свят, където от хилядолетия хората са научени да нападат, да убиват и унищожават, без да ги е грижа за последствията? Как смятате, че ще изглеждат оцелелите в този геноциден конфликт?

Те се замислиха и по изражението на лицата им пролича, че всичко това не им се нрави особено. Но дълбоко в себе си определиха пристрастията си, обединиха се срещу общия враг и Джейсън бързо продължи нататък, за да се възползва от моментното им съгласие.

— Става въпрос за планета, на име „Фелисити“, която очевидно е кръстена така, за да примамва заселници или пък поради същата причина, поради която на някой едър мъж му викат „дребосък“. Преди няколко месеца прочетох за нея в един информационен бюлетин — съвсем кратко съобщение за унищожаването на цяло миньорско селище. А това е трудна работа. Миньорските екипи са яки и подготвени за всякакви неблагоприятия... пък хората от сдружението „Джон и Джон Минералс“ са от най-яките. Още нещо — и също толкова важно, — това сдружение не си играе да залага на дребно. Аз се обадох на някои мои приятели, изпратих им малко пари на разположение и те успяха да се свържат с един от оцелелите. Получаването на точна информация от него ми струваше доста повече, но имаше защо. Ето я. — Тук той млькна, за да постигне желаниа драматичен ефект, и вдигна лист хартия.

— Добре де, прочети я. Не ни я размахвай само — подкани го Бруко, като почукваше раздражено по масата.

— Имай търпение! — отвърна му Джейсън. — Това е технически доклад и по своему е много възторжен въпреки съдържания технически стил. Очевидно на Фелисити има изобилие от тежки елементи, които се намират близо до повърхността и са съсредоточени на сравнително малка площ. Рудодобивът би могъл да се извършва над земята и от

думите на инженера се разбира, че урановата руда е достатъчно богата, за да се използва от реакторите без всякакво пречистване.

— Изключено — възрази Мета. — В свободно състояние урановата руда не би могла да е толкова радиоактивна, та...

— Моля! — вдигна Джейсън и двете си ръце. — Просто малко преувеличих, за да ви накарам да вникнете в думите ми. Нека просто речем, че рудата е богата, и толкова. Сега важното е, че въпреки качеството ѝ сдружението „Джон“ няма да се връща на Фелисити. Веднъж се опариха, и то лошо, а руда могат да добиват на много други планети, при това много по-безпрепятствено. Без да им се налага да се занимават с варвари, яхнали дракони, които изневиделица изникват изпод земята и нападат на безкрайно прииждащи вълни, унищожавайки всичко, до което се доближат.

— Това пък, последното, какво означава? — попита Кърк.

— Кажи ми, че да ти кажа. Но тези, които са оцелели от клането, го описват именно така. Единственото нещо, в което можем да сме сигурни, е, че са били нападнати от някакви ездаци и са били пометени.

— И ти искаш от нас да отидем на такава планета — смая се Кърк. — Не намирам нищо привлекателно в нея. Можем да си седим тук ѝ да експлоатираме собствените си залежи.

— Вече от векове експлоатирате вашите мини, тъй че някои забои стигат до дълбочина пет километра и дават само второкачествена руда, но не е там работата. Аз мисля за хората тук и за по-нататъшната им съдба. Животът на тази планета се е променил необратимо. Към новите условия са се приспособили всички пирийци, способни на това. Ами останалите?

В отговор настъпи продължително мълчание.

— Хубав въпрос, нали? И съвсем уместен. Нека ви кажа какво ще стане с хората, останали в този град. И когато свърша, моля, опитайте се да не ме застреляте. Струва ми се, че вие вече сте надрасли този светкавичен рефлекс към инакомислието. Поне се надявам, че това важи за присъстващите в тази зала. Едва ли бих казал това на хората там вън, в града. Вероятно те по-скоро биха ме убили, вместо да чуят истината. Те не желаят да разберат, че всички са осъдени на сигурна смърт от тази планета.

Раздаде се тънкото свистене на електромотор и pistolетът на Мета се подаде наполовина от кобура, но бързо се прибра. Джейсън ѝ се усмихна и ѝ се закачи с пръст, но тя студено му обърна гръб. Останалите владееха по-добре рефлексите си.

— Това не е вярно — заяви Кърк. — Все още има хора, които напускат града...

— И почти всички се връщат обратно. Доводът се отхвърля. Тези, които имаха сили за това, отдавна вече са го напуснали; останали са само най-непреклонните.

— Съществуват и други възможни решения — намеси се Бруко. — Би могъл да се построи друг град...

Прекъсна го земетръсен грохот. От известно време се усещаха трусове, но почти никой не им обръщаше внимание, тъй като бяха нещо обичайно за Пиръс. Обаче сегашният се оказа много по-силен. Сградата се разлюля под краката им, а на стената се появи нацърбена пукнатина, откъдето се посипа циментов прах. Пукнатината стигна до рамката на прозореца — единичното стъкло, макар и армирано, не издържа на натиска и се разби на остри парчета. И като че ли по поръчка едно летящо жило връхлетя върху отвора и разкъса вътрешната предпазна мрежа. Но се разтопи в залпа, изригнал от четирите едновременно стрелящи pistolета, които мигновено изхвърчаха от кобурите.

— Аз ще наблюдавам прозореца — каза Кърк и премести стола си така, че да е с лице към отвора. — Продължавай.

Прекъсването, което напомни за действителността в града, бе разсеяло Бруко. Но след като се поколеба за миг, той продължи:

— Даа... ами казвах, че... са възможни и други решения. Би могъл да се построи втори град, доста по-далеч оттук, защо не при някой рудник. Само около този град има толкова смъртоносни форми на живот. Той би могъл да се изостави и...

— И новият град ще възпроизведе всички грехове на стария. Ненавистта на останалите в него пирийци ще пресъздаде същото състояние на нещата. Познаваш ги по-добре от мен, Бруко, ще стане точно така, нали?

Джейсън изчака, докато Бруко кимна неохотно, и след това продължи:

— И преди сме обсъждали този въпрос — съществува едно-единствено възможно решение. Да се отведат тези хора от Пиръс, някъде другаде, където могат да оцелеят и без постоянната пагубна война. На всяка друга планета — само не на Пиръс. Вие тук сте тъй привързани към нея, че изглежда, забравяте какъв ад всъщност представлява тя. Знам, че е всичко, което притежавате, и че сте се приспособили към нея, но няма това има чак такова значение? Доказах ви, че тук всички форми на живот са в известна степен телепатични и че вашата омраза към тях ги подтиква непрекъснато да воюват срещу вас. Да мутират, да се видоизменят и да стават все по-свирепи и по-смъртоносни. Не го отрекохте. Но това не променя нещата. Все още сред вас има достатъчно преливащи от ненавист индивиди, които ще продължат да подклаждат войната. Мен ме спаси здравият разум, но вие сте такъв вироглав народ! Ако имах поне малко мозък, щях да съм заминал колкото може по-далеч оттук и да ви оставя на ужасната ви съдба. Но, ща не ща, и аз съм вътре. Аз ви спасих живота, вие спасихте моя, тъй че за в бъдеще пътищата ни се съединяват. Освен това вашите момичета ми харесват.

Презрителният възглас на Мета отекна силно в настъпилата тишина.

— И така, да оставим настрана шегите и споровете, изправени сме пред сериозен проблем. Ако вашите хора останат тук, положително ще загинат. Всички. За да ги спасите, ще трябва да ги отведете оттук на някое по-благоприятно място. Не е лесно да се намери обитаема планета с достатъчно природни богатства, но аз вече съм я намерил. Не са изключени известни разногласия с коренното население, първоначалните заселници, ала ми се струва, че това само би направило предложението ми по-интересно за пирийците и няма да ги отблъсне. Транспортното средство и останалите съоръжения са на път. Да видим сега кой ще ме подкрепи? Кърк? Те те имат за водач. Тъй че — води!

Кърк премигна застрашително към Джейсън и сви устни от отвращение:

— Май все ме убеждаваш да върша неща, за които всъщност нямам никакво желание.

— Признак за зрялост — любезно му отвърна Джейсън. — Личността възтържествува над инстинктите. Това означава ли, че ще

помогнеш?

— Да. Не искам да ходя на друга планета и самата мисъл за това ми е противна. Обаче не виждам друг начин да се спасят хората в града от сигурно изтребление.

— Хубаво, ами ти, Бруко? Ще имаме нужда от лекар.

— Намерете си друг. Помощникът ми Тека ще свърши работа. Проучванията ми върху пирийската природа далеч не са завършени. Оставам в този град, докато той съществува.

— Това може да ти струва живота.

— Може. Обаче бележките и наблюденията ми ще останат.

Никой не се усъмни в думите му, нито пък направи опит да ги оспори. Джейсън се обърна към Мета.

— Ще си ни необходима да пилотираш кораба, след като си замине екипажът на междупланетния транспортър.

— Аз съм необходима тук да летя с нашия пирийски кораб.

— Има и други пилоти. Обучавала си ги лично. Ако останеш тук, ще се наложи да си намеря друга жена.

— Само да посмееш, ще я убия. Аз ще пилотирам кораба.

Джейсън се усмихна и ѝ прати въздушна целувка, но тя се престори, че не я забелязва.

— Тогава всичко е наред — продължи той. — Бруко остава тук, а предполагам, че и Рес ще остане, за да следи за заселването на градските жители сред неговите хора.

— Грещиш — отвърна му Рес. — Сега със заселванията се занимава специален комитет и всичко се развива по възможно най-безпрепятствения начин. Нямам никакво желание да си остана цял живот... как се викаше... прост селяндур. Тази нова планета ми се струва много интересна и аз с нетърпение очаквам срещата с нея.

— Това е най-хубавата ми вест за днес. А сега да се заемем с фактите. Корабът ще бъде тук след около две седмици, тъй че ако се организираме сега, би трябвало да можем да натоварим на борда провизиите и хората и да отлетим почти веднага след пристигането му. Ще напиша обява, която да представя това начинание във възможно най-благоприятна светлина. Можем да я разпространим сред народа. Да наберем доброволци. В града са останали около дваисет хиляди души, но на кораба не можем да качим повече от две хиляди — това е един подновен бронетранспортър на име „Боец“, останал от

междупланетните войни, — тъй че можем да подберем най-добрите. Уреждаме заселването и се връщаме за останалите. На добър път.

* * *

Джейсън беше изумен, но май никой друг не се изненадваше.

— Сто шейсет и осем доброволци — като броем и Гриф, едно деветгодишно момче — от колко хиляди? Просто не е възможно.

— На Пиръс е възможно — успокой го Кърк.

— Да, възможно е на Пиръс, но единствено на Пиръс. — Джейсън крачеше из стаята със затормозена от двойното притегляне, провлачена походка и удряше с юмрук в разтворената длан на другата ръка. — Ако е за безмозъчни рефлексии и най-обикновено твърдоглавие, тази планета наистина печели първа награда. „Тук съм роден. Тук оставам. Тук ще умра. Пфу.“ Пфу — точно така! — И той се завъртя, за да размаха пръст към Кърк, но се хвана за прасеца и взе да разтрива изтръпналото място — последица от претоварването при повишено притегляне.

— Хубаво, няма да се притеснявам заради тях — продължи той. — Ще ги избавим въпреки желанието им. Ще вземем сто шейсет и осемте доброволци и ще отидем на Фелисити, ще завладеем планетата, ще пуснем рудника в действие... и ще се върнем за останалите. Точно така!

Той се тръшна на стола, като продължаваше да си разтрива крака, а Кърк излезе.

— Да се надяваме... — промърмори Джейсън под носа си.

3.

Механиците от междинната станция прикачваха съгваемия ръкав към корпуса на кораба и в преддверието се чуваше глухо дрънчене. Отвън някой включи кабела и бордовият телефон зажува.

— Междинна станция „70 Офиучи“ вика „Боец“. Ръкавът е скачен за корпуса и налягането в него вече е изравнено с корабното. Можете да отворите външния люк.

— Готови за отваряне! — изкомандва Джейсън и завъртя ключа на главния комутатор, с който външният люк се отваряше едновременно с вътрешния.

— Хубаво е да стъпиш отново на твърда земя — отбеляза един от екипажа на транспортъора, като влизаха в преддверието, и останалите се разсмяха гръмогласно, като че ли беше казал нещо извънредно смешно. Изключение правеше единствено пилотът, който гледеше навъсено към отварящия се люк, а гипсираната му ръка стърчеше неподвижно пред гърдите. Никой не я споменаваше, нито пък поглеждаше към него, но той знаеше защо се смеят.

На Джейсън не му беше особено мъчно за пилота — Мета никога не пропускаше да предупреди мъжете, които я закачаха. Може би в романтичната дрезгавина на командния пулт той не ѝ бе повярвал. И тя му бе счупила ръката. Неприятно. Джейсън го изглежда безучастно, когато той мина покрай него и стъпи в ръкава. А ръкавът бе направен от прозрачна пластмаса и приличаше на виеща се пъпна връв, която свързваше кораба с междинната станция — масивно искрящо кълбо, увиснало над тях. Имаше още два такива ръкава за прикачване на кораби към тази крайпътна станция в космоса, настроена на нулева гравитационна орбита между слънцата, които образуваха система двойни звезди. По-малкият спътник, „70 Офиучи Б“, тъкмо се издигаше зад станцията — микроскопичен диск, отдалечен на милиарди километри.

— Тук има една пратка за „Боец“ — рече изникналият от отвора на ръкава човек от обслужващия персонал. — Чака пристигането ви.

Бихте ли се подписали? — и той му поднесе кочана с квитанции.

Джейсън издраска името си и се отдръпна, докато двамата носачи ловко пренесоха по ръкава обемистия сандък и го вкараха през люка. Когато се появи Мета, той вече се опитваше да пъхне един лост под металния обков, който го запечатваше херметически.

— Какво е това? — попита тя, като с лекота издърпа лоста от ръката му и го заби дълбоко под обкова. Надигна го само веднъж и наоколо се разнесе острото хрущене на счупен метал.

— От теб ще излезе доста добър съпруг — каза ѝ Джейсън, като изчистваше пръстите си от прахта. — Обзалагам се, че с останалите два не можеш да се справиш толкова лесно. — Тя се зае с поставената ѝ задача. — Това е един уред, който ще ни трябва много, щом ще се занимаваме със завладяването на планети. Де да имах нещо такова, когато дойдох за първи път на Пиръс, щеше да спаси доста хора от смърт.

Мета отхвърли капака назад и се загледа в яйцевидния предмет на колела.

— Какво е това — бомба?

— Абсурд. Нещо много по-важно. — И той наклони сандъка, така че нещото се изтъркаля на пода.

То приличаше на бляскаво метално яйце почти без особени белези и обърнато с върха нагоре, стигаше цял метър на височина. Шест гумени колела, по три от всяка страна, го повдигаха над пода, а горната му част завършваше с покрито под прозрачен капак командно табло. Джейсън посегна към него, вдигна капака, след това натисна един бутон, обозначен с „вкл.“, и таблото светна.

— Какво си ти? — попита той.

— Това е библиотека — отвърна му кух, метален глас.

— За какво ли може да ни послужи? — подхвърли Мета и понечи да си върви.

— Ще ти кажа — протегна Джейсън ръка да я спре, но готов всеки миг да отстъпи, ако тя пробваше някой от номерата си за чупене на ръце. — Този уред е нашето военно разузнаване, а не интелектът ни. Нима си забравила през какви перипетии трябваше да преминем, докато намерим поне нещо за историята на вашата планета? Трябваша ни факти, от които да тръгнем, а такива изобщо липсваха. Хубаво, сега

разполагаме с нещичко. — И той потупа гладката повърхност на библиотеката.

— Как е възможно тази малка играчка да знае нещо, което да ни е от полза?

— Тази малка играчка, както тъй очарователно я нарече, струва над деветстотин осемдесет и две хиляди кредита плюс транспортните разходи.

— Ами... — Мета беше потресена. — За толкова би могъл да екипираш цяла армия. Оръжия, боеприпаси...

— Не се и съмнявах, че това ще ти направи впечатление. Но, моля те, избий от изключително прекрасната си руса главица мисълта, че армиите са разрешение на всеки проблем. Много скоро ще се сблъскаме с непозната цивилизация на непозната планета. Нашата цел е да разположим рудника на най-подходящото място. Твоята армия няма да ни каже нищо по въпроса за минералогията, антропологията, екологията или пък екзобиологията...

— Тия думи си ги измисляш.

— Какво ли не бих дал, да си ги измислям! Струва ми се, че не си даваш съвсем ясна сметка какво количество знания е наблъскано в металното туловище на това същество. Библиотеко — продължи той и драматично размаха пръст към нея, — разкажи ни за себе си.

— Настоящата библиотека е модел 427–1587, „Марк IX“, подобрен, с фотодигитално, лазерно запамятаващо устройство и интегрална технология...

— Спри! — изкомандва Джейсън. — Библиотеко, ще трябва да се представиш по по-подходящ начин. Не можеш ли да се опишеш на прост, телеграфен език?

— Ами, здрасти! — избъбри жизнерадостно библиотеката. — Обзалагам се, че не сте виждали досега „Марк IX“, върха на библиотечния лукс...

— Улучихме рекламния бутон, но поне можем да разберем за какво става дума.

— ... и най-новия образец за „интегрална технология“ според създателите на тази машина. Ами, приятели, едва ли ви трябва галактична диплома, за да разберете, че „Марк IX“ е новост във вселената. Този шаблонен език за „интегрална не знам какво си“ просто означава, че става въпрос за една мислеща машина, която няма

равна на себе си. Но всички имаме нужда от нещо, за което да мислим, както и от нещо, с което да мислим; точно като паметта в главата ви, и „Марк IX“ си има собствена памет. Памет, която съдържа цялата библиотека на университета в Харибей — в нея има повече книги, отколкото сте в състояние да преброите за цял живот. Тези книги са записани като отделни символи, а символите — във вид на битове върху малки силициевы чипове вътре в мозъка на „Марк IX“. Тази част от мозъка, която принадлежи на паметта, е не по-голяма от свит човешки юмрук — при това на дребен човек, тъй като на всеки десет квадратни милиметра има над петстотин четирийсет и пет милиона бита. Едва ли ви се налага да знаете какво е „бит“, за да разберете величавостта на всичко това. В този мозък е събрана цялата история, наука и философия. Както и лингвистиката. Ако искате да научите думата „сирене“ на основните галактически езици, тя е...

Последва високоскоростен поток от срички и Джейсън се обърна към Мета... но нея я нямаше вече.

— И други неща може да върши, не само да превежда „сирене“ — каза той и натисна бутон за изключване. — Почакай и ще видиш.

* * *

По време на пътуването към Фелисити на пирийците им стигаше само да вегетират, да дремят и да се прозяват като тигри с пълни стомаси. Единствен Джейсън изпитваше някакъв порив за оползотворяване на времето. Той търсеше всевъзможни препратки в библиотеката, за да му дадат информация за планетата и за слънчевата система, към която принадлежеше, и от изследователската му работа го изтръгнаха само страстните и все пак нетърпящи възражение прегръдки на Мета. Според нея дългите часове можеха да се прекарват далеч по-интересно и Джейсън, веднъж откъснат от работата си, с радост се съгласяваше с нея.

Когато според разписанието им оставаше един корабен ден до напускането на открития космос и навлизането в системата на Фелисити, Джейсън свика общо събрание в столовата.

— Ето къде отиваме — рече той и почука по окачената на стената голяма карта. Настъпи абсолютна тишина и стопроцентово

съсредоточаване, тъй като по военному стегнатите инструктажи бяха като хляба и водата за пирийците.

— Планетата се нарича Фелисити, петата планета на безименна звезда от категория Ф-1. Това е бяла звезда с двойно по-силен блясък от Пирийското слънце с двойното притегляне и с много повече ултравиолетово излъчване. Тъй че имайте търпение и ще получите хубав загар. Девет десети от повърхността на планетата са покрити с вода, тук-там има няколко вулканични архипелага и само едно достатъчно голямо петно земя, което би могло да се нарече континент. Ето това. Както сами виждате, то прилича на насочен надолу, сплескан кинжал, разделен от предпазника приблизително по средата. Тази линия тук, предпазникът, представлява огромен геологичен разлом и пресича континента от край до край, това е една непрекъсната отвесна скала, която се издига на височина от три до десет километра по цялото продължение на сушата. Тази скала и планинската верига зад нея са оказали драстично влияние върху климата на континента. Въпросната планета е далеч по-гореща от повечето обитаеми планети — температурата на екватора се приближава до точката на кипене на водата — и единствено близостта на този континент до северния полюс прави живота поносим. Влагата и топлият въздух отиват на север и се сблъскват със скалната стена и планините, където кондензират в дъжд по южните склонове. На юг от планините текат няколко големи реки и тук са забелязани следи от земеделие и селища — но те не представляват интерес за хората на сдружението „Джон“. Стрелките на магнитометрите и гравиметрите не потрепнали. Но тук горе — и той почука по северната част на континента, „дръжката“ на кинжала, — тук горе детекторите обезумели. Планинското напластяване, което избутало северната половина толкова високо и образувало разполовяващата континента урва, раздвижило залежите от тежки метали. Ето къде ще трябва да се разположат рудниците, в сърцето на най-зловещия пейзаж, за който съм чувал. Водата е съвсем малко или изобщо липсва, тъй като планинската верига спира по-голямата част от валежите, а ако те все пак успеят да преминат през върховете, падат върху това гигантско плато във вид на сняг. Тук е леденостудено, високо, безводно и ужасяващо — без никакви промени, Фелисити почти няма осов наклон, който да си заслужава да се спомене, затова сезонните промени на нея са толкова незначителни, че

почти не се забелязват. Климатът в която и да е точка остава един и същ през цялото време. И за да придадат завършен вид на тази изключително привлекателна картина на най-идеалното място за заселване, тук горе живеят хора, по-опасни от всички форми на живот, с които някога сте се сблъскали на Пиръс. Нашата задача ще бъде да се намърдаме право сред тях, да си построим селище и да открием рудник. Има ли някакви предложения относно начина на действие?

— Аз знам как — обади се Клон и бавно се изправи. Той беше тромав плещест човек с дебела и издадена челна кост. Тежестта ѝ вероятно се уравниваше отзад на тила от някоя още по-дебела кост и едва ли оставаше много място за мозъка — може би само за най-микроскопичните мозъчни кухни. Рефлексите му бяха отлични, несъмнено свързани накъсо към гръбначния стълб като при някой съвременен динозавър, но ако през закаменения му череп трябваше да проникнат някакви мисли, то това ставаше с неимоверни усилия. Той беше последният човек, от когото Джейсън очакваше отговор.

— Знам как — повтори Клон. — Избиваме ги всичките. И няма да ни пречат.

— Благодаря за предложението — невъзмутимо му отвърна Джейсън. — Столът ти е право зад теб, сядай! Необоримо пирийско предложение, пирийско и в това, че искаш да го приложиш към втора планета, въпреки че се е провалило на първата. Колкото и да ни се струва привлекателно, ние няма да се отдадем на човекоубийство. Ще използваме мозъка си за решаване на проблема, а не зъбите. Опитваме се да открием този свят, а не завинаги да го затворим. Затова предлагам незаграден лагер, пълна противоположност на укреплението, построено от хората на сдружението „Джон“. Ако сме бдителни и внимателно наблюдаваме заобикалящата ни природа, не би трябвало да ни изненадат. Надеждата ми е, че ще можем да се свържем с коренното население и да разберем какво имат против миньорите или чужденците, и тогава да се опитаме да променим възгледите им. Моля да ме уведомяте, ако някой има по-добро предложение или план за действие. Ако няма, приземяваме се възможно най-близо до първоначалното място и чакаме да се свържем. Отваряме си очите на четири, знаем какво се е случило с първата експедиция, тъй че ще внимаваме много да не ни сполети същото и нас.

* * *

Много лесно намериха предишния рудник. Оскъдната растителност, поникнала бавно през изминалата година, не успяваше да заличи раната от изгаряне върху повърхността на земята. Изоставената тежка техника ясно личеше на магнитометъра и „Боец“ се спусна съвсем наблизко. Отгоре хълмистата степ изглеждаше съвсем пуста, а когато кацнаха, тя им се стори още по-пуста. Джейсън се изправи на прага на отворения люк и потрепери при съприкосновението си с първия порив на сухия, леденостуден въздух, който шумолеше из тревата. По металния корпус съскаха песъчинки. Той беше предвидил да излезе пръв, но щом се приближи Кърк, Рес уж случайно се бутна в него, тъй че сивокосият пириец се промъкна и скочи на земята.

— Планета лека категория — каза той и бавно се обърна, а очите му не спираха да шарят. — Едва ли е над 1 g. След Пиръс все едно че се носиш из въздуха.

— Отива към 1,5 g — отвърна Джейсън, като го последва също толкова предпазливо. — Но все пак е по-добре от 2 g.

Първият десантен отряд наброяваше десет души, които излязоха от кораба и внимателно заоглеждаха местността. Не се отдалечаваха много един от друг, за да могат да се чуват, но и не се съгъстяваха много, за да не пречат на видимостта или на стрелбата. Пистолетите им си стояха в автоматичните кобури и те напредваха бавно, видимо равнодушни към ледения вятър и навявания от него пясък, от който кожата на Джейсън се зачервяваше, а очите му сълзяха. Те се забавляваха по своему, чисто по пирийски, след принудителния отдых по време на пътуването.

— Нещо се движи на двеста метра югоизточно — разнесе се гласът на Мета в слушалките им. Тя беше сред наблюдателите при скенерите горе на кораба.

Те се завъртяха кръгом и залегнаха, готови за всичко. Хълмистата равнина все още изглеждаше пуста, но изневиделица се раздаде свистене и една стрела се понесе към гърдите на Кърк. В ръката му светкавично се появи пистолетът и той я простреля във въздуха тъй невъзмутимо и умело, както би се справил и с нападащо

ляящо жило. Към тях проблесна още една стрела — Рес отстъпи встрани, за да не го улучи. Всички застанаха нащрек в очакване на следващия ход.

„Нападение, помисли си Джейсън, или просто отвличане на вниманието? Не е възможно... толкова скоро след пристигането ни... да предприемат организирана атака. И все пак, защо не?“

Пистолетът му изскочи и се озова в ръката му, той понечи да се извърне, но точно в този миг някаква тъпа болка го блъсна в главата. Не усети как пада, само потъна във внезапен и пълен мрак.

4.

Джейсън само се молеше да не изгуби съзнание. Поглъщаше го червена, повсеместна болка, мисълта му течеше едва-едва, но той имаше чувството, че ако може да се свести напълно, всичко ще се оправи. По някаква непонятна причина главата му се клатушкаше напред-назад и още повече усилваше агонията му, все му се искаше това да престане, но напразно.

Като че ли много време измина, преди да си даде сметка, че щом усеща болка, значи идва в съзнание или поне в състояние, много близко до съзнанието, и би трябвало да извлече възможно най-голяма полза от това. Ръцете му бяха вързани — разбираше го и без да ги вижда, но поне можеше в известна степен да ги движи. Усещаше, че автоматичният му кобур е притиснат между лакътя и тялото, ала пистолетът не се отзоваваше на сигнала. Най-сетне откри причината, тъй като пръстите му се натъкнаха на края на кабела, който свързваше пистолета към кобура — беше разкъсан.

Сковани и несигурни като пръстите му, разстроените му мисли се мъчеха да налучкат някакво обяснение. Беше му се случило нещо, някой, а не нещо, го бе ударил. Бе взел пистолета му. И какво още? Защо не виждаше нищо? Нищо освен една размита червенина, когато си отвореше очите. Какво още липсваше? Със сигурност бойният му колан. Пръстите му се местеха напред-назад по кръста, но не го откриваха.

Изведнъж напипа нещо. Апаратът за първа помощ все още си стоеше в калъфа отзад хълбока му. Като внимаваше да не докосне бутона за освобождаване — изплъзнаше ли се от ръката му, край, — той прилепи опакото на ръката си до него и усети върху кожата си задействащото го бутало. Анализаторът забръмча тихо и през всепоглъщащата болка в главата си Джейсън дори не почувства подкожното убождане на спринцовките. След това лекарството започна да действа и болката взе да се притъпява.

А без умопомрачаващото ѝ присъствие той вече можеше да съсредоточи онази нищожна част от съзнанието си, която все още не го бе напуснала, върху проблема с очите. Те не можеха да се отворят — нещо ги беше слепнало здраво. Нещо, което би могло да бъде, но би могло и да не бъде кръв. Все пак вероятно беше кръв, като се имаше предвид състоянието на главата му, и той се усмихна, че бе успял да доведе докрай този сложен низ от мисли.

Съсредоточи се върху едното око! Върху дясното. Сега го стисни здраво, докато те заболи, после дърпай клепачите да го отвориш. Стисни го отново! Дърпането и стискането свършиха работа, сълзите действаха като разтворител и той усети как лепнещите му клепачи взеха да се разделят.

Нажеженото до бяло слънце блесна право в очите му и го накара да премигне и да погледне встрани. Движеше се по равнините заднишком върху гърба на някакво животно, което непрекъснато го подхвърляше и друсаше, а току пред лицето му имаше нещо като решетка. Слънцето докосна хоризонта. Беше важно, непрестанно си казваше той, да запомни, че слънцето е докоснало хоризонта право зад него, или може би малко вдясно.

Вдясно. Залез. Малко вдясно. Отново го унасяше — от лекарствата в апарата за първа помощ и травматичния шок. Но все още не напълно. Залез. Отзад. Вдясно.

Когато и последният бял отблясък се скри зад хоризонта, той затвори измъченото си око и този път с облекчение изпадна в безсъзнание.

* * *

— .....! — някакъв глас изръмжа неразбираем поток от звуци. Но острата болка в хълбока не му позволи да размишлява и Джейсън се изтърколи, като в същото време се мъчеше да се изправи на крака. Нещо твърдо го удари по гърба и той се стовари на четири крака. Време беше да отвори очи, реши той, докосна слепналите си клепачи и успя да ги отдели. Един поглед му беше достатъчен да се убеди, че е бил далеч по-щастлив със затворени очи, но вече беше твърде късно за това.

Гласът принадлежеше на едър, плещест мъж, стиснал двуметрова пика в ръце, с която ръгаше Джейсън в ребрата. Когато видя, че пленникът е седнал и отворил очи, той издърпа пиката, облегна се на нея и започна да го изучава. Джейсън се досети какви ще бъдат взаимоотношенията им, когато разбра, че се намира в подобна на камбана клетка от железни пръти, чийто връх почти се опираше в главата му при седнало положение. Той се облегна на решетката и взе да разглежда похитителя си.

Че беше воин, наперен и самоуверен, личеше по всичко: от озъбения животински череп, който украсяваше върха на подплатения му шлем, до островърхите, шиповидни шпори отзад на високите до коленете му ботуши. От кръста нагоре го покриваше отлят нагръдник — очевидно от същия материал като шлема, — който беше боядисан с ярки шарки, заобикалящи фигурата на незнайно животно в центъра. В допълнение към пиката той носеше и внушителна къса сабя, окачена без ножницата на един ремък на колана му. Загорялата му, обветрена кожа лъщеше от втрита в нея мазнина и вятърът носеше към Джейсън наситено нечистопълтен животински мирис.

— .....! — извика воинът и размаха пиката към Джейсън.

— И това ако е език! — подвикна му в отговор той.

— .....! — отвърна му събеседникът с още по-креслив тон този път, като цъкаше остро с език.

— Този едва ли може да се нарече по-хубав.

Човекът се изкашля и се изплю пред краката на Джейсън.

— Ти, боуаб, можеш ли да говориш на междинния език?

— Е, това вече е нещо. Стандартен английски, но развален и изопачен. Вероятно служи за един вид втори език. Едва ли някога ще разберем кои са били първоначалните заселници, но едно е безспорно — те са говорили английски. По време на Великото разпадане, когато междупланетната връзка била изцяло прекъсната, този свят е слязъл до най-долното стъпало на човешкото развитие и тогава са възникнали многобройни местни наречия. Но в тях, макар и в изроден вид, поне се е запазил някакъв спомен за английския, който все пак се използва като общ междуплеменен език. Просто трябва да го говориш достатъчно лошо, за да те разбират.

— Какво викаш? — изръмжа воинът и заклати глава пред неразбираемия словесен изблик на Джейсън.

— Разбира се — потупа се Джейсън по гърдите. — Аз говори междинен език хубаво като тебе.

Това очевидно удовлетвори воина, защото той се обърна и започна да си пробива път през тълпата. На Джейсън за първи път се удаваше възможност да разгледа минувачите, които допреди малко му се мерзелееха пред погледа. Само мъже и само воители, облечени пѣстро, но еднотипно. Високи ботуши, саби, полуризници и шлемове, копия и къси лѣкове, украсени с чудати и многоцветни шарки. Навсякъде зад тях се издигаха заоблени постройки, боядисани в жълтеникаво-сивия цвят на оскѣдната трева, която покриваше равнините. Сред тълпата настѣпи някакво оживление и хората се отдрѣгнаха, за да сторят път на един ездач, яхнал поклащащ се звяр. Джейсън разпозна тази твар по описанието, което оцелелите в клането войници от експедицията бяха дали за ездитните животни на нападателите.

В много отношения звярът приличаше на кон, но бе двойно по-голям и обрасъл с рошава козина. Главата му имаше конски черти, но изглеждаше несъразмерно малка на края на средно дългата шия. Крайниците бяха дълги, особено предните, и тѣй като те доста стърчаха над задните, гърбът се свличаше от рамената към задницата и завършваше с тѣничка плююща насам-натам опашчица. Силните и дебели прѣсти на краката имаха остри нокти, които се забиваха в земята при всяка крачка на звяра. Ездачът го бе възседнал на най-високото място върху извития му грѣб — зад предните крака.

Привлечен от дрезгавия вой на метален рог, Джейсън се обърна и видя как към клетката му с широка крачка приближава плътна редица от хора. Начело вървяха трима войници със сведени пики, следвани от четвърти, понесъл някакъв прѣт с повесено знаме на върха. Подир тях, около две централни фигури, устремено маршируваха воители с извадени саби. Единият от мъжете в центѣра беше войнственият пиконосец, който бе рѣгал Джейсън, докато се съвземе. А другият, с цяла глава по-висок от спѣтника си, носеше позлатен шлем и инкрустиран със скѣпоценни камъни нагрѣдник; от двете страни на шлема му стърчаха вити рога.

Когато се приближи към клетката, Джейсън забеляза, че прилича на ястреб, на огромна котка от джунглата, уверена в надмощието си. Този човек беше водачът, той си го знаеше и никой не му го

оспорваше. Сам воин и водач на воини. С дясната си ръка държеше дръжката на украсената със скъпоценни камъни сабя, а с покритите с белези кокалчета на лявата поглаждаше валмата на огромните си червени мустаци. Спря съвсем близо до решетките и впи властния си поглед в Джейсън, който напразно се опитваше да му отвърне със същата непоколебимост. Както беше свит в клетката и с окаян вид, нямаше откъде да почерпи самочувствие.

— Пълзи пред Темукин! — заповяда един от войниците и го ръгна под лъжичката с пиката си.

Сигурно щеше да му е по-лесно да пълзи, но Джейсън се сви на две от болка, като продължаваше да държи главата си изправена и да не отмества поглед от човека пред него.

— Откъде си? — попита Темукин с тъй привикнал към заповеди тон, че Джейсън не се усети как му отговори.

— От далечно място, от непознато място.

— Друга планета?

— Да. Чувал ли си за други планети?

— Само от песните на жонгльорите. Не им вярвах, докато не дойде първият кораб. Сега им вярвам.

Той щракна с пръсти и един от хората му подаде почерняла и изкривена пушка.

— Можеш ли да накараш това нещо отново да бълва огън?

— Не. — Сигурно беше от оръжията на първата експедиция.

— Ами това? — Темукин размаха собствения му пистолет, от който висеше откъснатият от автоматичния кобур кабел.

— Не знам — отвърна му Джейсън също така невъзмутимо като него. Само да сложи ръка на пистолета. — Ще трябва да го погледна по-отблизо.

— И това изгорете! — нареди Темукин и захвърли пистолета. — Оръжията им трябва да се унищожават в огъня. А сега ми кажи веднага, чужденецо, защо идеш тук?

„Добър покерджия ще излезе от него, помисли си Джейсън. Знае всичките ми карти, а аз не се сещам за нито една от неговите. Какво да му кажа тогава? Защо не истината?“

— Хората ми искат да взимат метал от земята — изрече той високо. — На никого не правим нищо лошо, дори ще платим.

— Не. — Категоричният му тон не търпеше възражение. Темукин се извърна.

— Почакай, не си чул всичко.

— Чух достатъчно — прекъсна го той през рамо и поспря за миг. — Ще копаете и ще има сгради. Сградите стават на град и ще има огради. Равнините не могат да се заграждат.

И след това добави със същия категоричен глас:

— Убийте го.

Спътниците му се обърнаха, за да го последват, и знаменосецът мина пред клетката. На върха на пръта имаше човешки череп и Джейсън видя, че самото знаме е направено от безброй мумифицирани и изсушени човешки палци, завързани един за друг с ремъци.

— Почакай! — викна Джейсън към отдалечаващите се гърбове. — Нека да обясня. Просто не можеш да постъпваш така...

Но, разбира се, че можеше. Отряд войници заобиколиха клетката, един от тях се наведе под нея и се раздаде дрънчене на вериги. Тя се разлюля цялата върху скърцащите панти, а Джейсън се сви в дъното и се хвана за решетките, когато посегнаха към него.

Той ги прехвърли със скок, ритна едного в лицето и се стовари върху застаналите по-назад войници. Изходът от реакцията му беше предрешен, но поне направи каквото можа. Един остана проснат на земята, а друг седеше и се държеше за главата, докато другарите им понесоха Джейсън нанякъде. Той ги ругаеше на шест различни езика, въпреки че подобно на ударите, и думите му едва ли имаха ефект върху яките мъже с безизразни лица.

— Колко път си изминал, докато стигнеш тази планета? — попита го някой.

— Екморту! — измърмори Джейсън и изплю кръв и парче от зъб.

— Как изглежда родният ти край? Почти като тук ли? По-горещ ли е или по-студен?

Тъй като носеха Джейсън с лицето надолу, той изви глава, за да погледне кой го разпитва — сивокос човек, облечен с кожени дрипи, които някога са били боядисани в жълто и зелено. Зад него се препъваше висок, отпуснат младеж, облечен със същия шутовски костюм, само че не толкова мръсен, че да не си личат цветовете.

— Знаеш толкова много неща — нареждаше старецът с умолителен тон, — трябва да ми разкажеш за тях.

Войниците избутаха двамата мъже встрани, преди Джейсън да успее да откликне на молбата му и да му каже няколкото наистина съдържателни неща, които му идваха наум. Държаха го толкова много хора, че той бе напълно безпомощен, когато го изправиха с гръб до един здраво забит в земята дебел железен прът и взеха да разкъсват облеклото му. Металната материя и закопчалките им се опряха, затова един от тях извади кама и започна да реже метала, без да обръща внимание на парчетата кожа, които смъкваше заедно с него. Когато го разголиха до кръста, Джейсън кървеше на десетина места, а мъчението бе отнело и последните му сили. Войниците го повалиха на земята и завързаха китките му с кожено въже. След това си тръгнаха.

Въпреки че беше рано следобед, температурата навярно беше паднала почти до нулата. Лишен от изолационното си облекло, той потрепери при съприкосновението със студения въздух и веднага се съвзе напълно.

Следващият ход беше очевиден. Ремъкът, който стягаше китките му, беше дълъг поне три метра и другият му край бе привързан към върха на железния прът. Останал сам в центъра на един прочистен от растителност терен, Джейсън долови суматохата наоколо, която настъпи при оседлаването и възсядането на гърбатите зверове. Най-пъргавият нададе тънък пронизителен вик и препусна към Джейсън с насочена пика. Звярът се носеше с ужасяваща скорост, забиваше нокти в земята и литваше напред като освободена мълния.

Джейсън направи единственото възможно нещо — отскочи към другата страна на пръта и го изправи между себе си и връхлитащия ездач. Нападателят замахна с пиката, но бързо я дръпна, защото мина покрай железния прът.

В този миг единствено интуицията спаси Джейсън, тъй като тропотът на втория нападател се заглушаваше още от първия. Той сграбчи с две ръце пръта и се метна от другата му страна. Пиката издрънча върху метала и ездачът го подмина.

Първият вече обръщаше животното си, а Джейсън видя, че се готви за нападение и трети. Тази смъртоносна игра на точен прицел можеше да има само един вероятен завършек — той едва ли щеше да смогне да се изплъзва всеки път.

— Време е шансът да се обърне на моя страна — Джейсън се наведе и затършува нещо в горната част на десния си ботуш. Бойният

му нож беше все още на мястото си.

Когато и третият нападател се впусна напред, Джейсън подхвърли ножа във въздуха, улови го със зъби за дръжката и преряза на острието му кожените си белезници. Те се свлякоха и той се сви зад железния прът, за да избегне връхлитащата пика. После на свой ред нападна.

Той подскочи, държейки в лявата си ръка ножа, а с дясната се опита да докопа ездача за крака и да го смъкне от седлото. Но животното се движеше много бързо, затова само го блъсна по хълбока зад седлото и заби пръсти в сплъстената му козина.

После всичко се разви много бързо. Ездачът се извърна и заръга с пиката надолу и назад по посока на нападателя, а Джейсън заби камата си до дръжката в задницата на животното.

Острите като игли шипове на шпорите, които воините използваха вместо колелца, показваха, че ездитните им животни вероятно нямаха много чувствителна нервна система. Това положително важеше за косматата дебела кожа над ребрата, но мястото, което Джейсън улучи с камата, се намираше малко под опашката на животното и сякаш беше от по-друго естество. Туловището потръпна и се понесе напред, като че ли в червата му се беше освободила някаква огромна пружина.

Вече загубил равновесие, ездачът се катурна от седлото и изчезна. Хванал се с една ръка за козината на животното, Джейсън забиваше с другата ножа все по-дълбоко и така успя да се задържи върху него при първия му скок, а след това и при втория. Наоколо се носеха неясните образи на хора и животни, а той се мъчеше със сетни сили да не се изтърколи. Но това се оказа невъзможно и при третия скок, който разтърси земята, Джейсън бе изстрелян във въздуха.

Устремил се стремглаво напред, той видя, че лети право към празното пространство между две от куполовидните постройки. Несъмнено така беше по-добре, отколкото да се забие в някоя от тях, тъй че той се успокои, сви се на кълбо в момента на падането, претърколи се веднъж през рамо, след това втори път. Изправи се на крака и се втурна напред, почти без да спира.

Куполовидните постройки, очевидно някакви жилища, бяха разпръснати наоколо и помежду им имаше пътеки. Той се бе озовал на един широк и прав път и мисълта за някоя пика между плешките го накара да прелети като стрела напъряно през следващата пресечка.

Неистовите крясъци зад гърба му подсказваха, че преследвачите не одобряват особено бягството му. До този момент той успяваше да изпреварва глутницата и се чудеше докога ли ще има сили за това.

Някъде пред себе си забеляза, че един от куполите е със заметнат отвор, откъдето надничаше сивокос човек — същият, който се бе опитал да го разпитва. Той, изглежда, схвана положението само с един поглед, тъй като разшири отвора още малко и направи знак на Джейсън да влезе.

Нямаше време за бавене. Все още устремен напред, Джейсън се огледа и видя, че в момента наоколо не се вижда никой. Удавникът и за сламка се хваща. Той влетя през отвора и повлече стареца след себе си. Едва тогава си даде сметка, че бойният нож е все още в ръцете му — провря го през брадата на непознатия, опря острието в гърлото му и просъска:

— Само ме предай и си мъртъв.

— Защо да те предавам? — изломоти старецът. — Аз те доведох тук. За знания рискувам всичко. А сега се отдръпни да затворя. — И без да обръща внимание на ножа, той започна да завързва краищата на отвора.

Джейсън набързо се огледа в мрака вътре и видя сънливия младеж да дреме до слаб огън, над който висеше железен котел. Сбръчкана старица бъркаше нещо в котела, без изобщо да забелязва суматохата при входа.

— Отивай навътре, в другия край — буташе старецът Джейсън. — Те ще дойдат скоро. В никакъв случай не бива да те намерят.

Отвън виковете приближаваха и Джейсън не виждаше защо да не послуша стареца.

— Но ножът е тук — предупреди той за всеки случай и седна с гръб към стената, като се остави да му покрият раменете с няколко плесенявали кожи.

Покрай купола трополяха тежки стъпки, които разтърсваха земята, и вече от всички страни долитаха викове. Белобрадият метна кожен шал върху главата на Джейсън, за да не му се вижда лицето, изрови от една торбичка на колана си мирзлива глинена лула и я пъкна в устата му. Нито старицата, нито младежът им обръщаха някакво внимание.

Не вдигнаха поглед дори и когато един воин с шлем дръпна завесата на входа и си подаде главата.

Джейсън стоеше неподвижно, гледаше изпод кожената качулка, скрил ножа в ръката си и готов всеки миг да се хвърли напред и да го забие в гърлото на натрапника.

Онзи се огледа набързо в тъмното и извика нещо, което несъмнено прозвуча като въпрос. Белобрадият му отвърна с отрицателно изсумтяване — и това беше всичко. Воинът изчезна тъй бързо, както се бе появил, и старицата се заклатушка към входа, за да стегне отново здраво вървите.

В годините, през които се бе скитал из галактиката, Джейсън много рядко бе попадал на безкористно милосърдие и с основание продължаваше да изпитва подозрения. Ножът му все още беше изваден.

— Защо пое риска да ми помогнеш? — попита той.

— Един жонгльор би рискувал всичко, само и само да научи нещо ново — отвърна му човекът и седна с кръстосани крака до огъня. — Аз съм се издигнал над дребнавите боричкания между племената. Казвам се Ораиел и като начало ти също можеш да ми кажеш името си.

— Сам Лодкарят — представи се Джейсън и остави ножа на пода, но само докато издърпа горната част на костюма от метална тъкан и напъха в него ръцете си. Излъга по рефлекс, все едно че стискаше до гърдите си карти за игра. Но не последваха никакви застрашаващи го ходове. Старицата си мърмореше нещо над огъня, а младежът клекна зад Ораиел и се настани в същото положение.

— От кой свят си?

— От небето.

— Има ли много светове, където живеят хора?

— Поне трийсет хиляди, въпреки че никой не може да е съвсем сигурен в точния им брой.

— Как изглежда твоят свят?

Джейсън плъзна поглед наоколо — за първи път, откакто бе отворил очи в клетката, му се удаваше възможност да поспре и да размисли. До този момент късметът му не го бе напуснал, но какво ли го чакаше още, докато се измъкне от тази неразбория.

— Какво представлява светът ти? — повторно запита Ораиел.

— А твоят какво представлява, старче, разменям сведения срещу сведения.

Ораиел замълча за миг и в полупритворените му очи проблясна злобно пламъче. Но след това кимна:

— Дадено. Ще отговарям на въпросите ти, ако ти отговаряш на моите.

— Хубаво. Първо ти ще отговориш на моите, тъй като аз губя повече, ако ни прекъснат. Но преди това се налага да направя една малка инвентаризация. Досега все не ми оставаше време.

Въпреки че пистолетът липсваше, автоматичният кобур все още си стоеше окачен на мястото. Вече не ставаше за нищо, но батериите можеха да свършат работа. Бойния му колан го нямаше и джобовете му бяха претършувани. Апаратът за първа помощ бе останал незабелязан, само защото се бе извъртял отзад на гърба му. Докато са го претърсвали, положително е лежал скрит под тялото му. Липсваха и резервните боеприпаси, и чантата с гранатите.

Но радиото си беше на мястото! Сигурно не са го забелязали в плоския джоб почти под мишницата му. Имаше само линейен обseg на действие, но това вероятно би било достатъчно да го настрои на вълните на кораба и дори да повика помощ.

Той го измъкна и унило се загледа в смазаната кутия и разтрошените компоненти, от които течеше през една странична пукнатина. Очевидно нещо тежко го бе ударило в някакъв момент през бурните събития на изминалия ден. Джейсън го включи и резултатът беше тъкмо такъв, какъвто очакваше. Тоест никакъв звук.

Фактът, че скритият зад токата на колана му хронометър продължаваше да отмерва свършено точно времето, не го развесели много. Беше 10 часът сутринта. Чудесно! Когато кацнаха на Фелисити, часовникът бе нагласен за двасетчасов ден, като за пладне бе избран моментът, в който слънцето се намираще в зенита си над мястото, където се бяха приземили.

— Стига толкова — каза той, разположи се колкото можа по-удобно върху твърдата земя и се загърна по-плътено с кожата. — Да почваме, Ораиел. Кой командва тук, този, който заповяда да ме екзекутират ли?

— Това е Темукин. Воинът, Безстрашният, Стоманената ръка. Изстребителят...

— Ясно. Стои на върха значи. Това го виждам и без обяснения. Какво има против чужденците... и сградите?

— „Песента на свободните хора“ — ръгна Ораиел с лакът помощника си в ребрата. Младежът изсумтя, затършува из купчината кожи и измъкна подобен на лютня инструмент с дълъг гриф и две струни. След това задърпа струните за акомпанимент и запя с тънък глас:

*Свободни като вятъра,
свободни като равнината,
в която скитахме,
не признаваме друг дом
освен нашите шатри.
С нашите приятели,
моропите, влизаме в бой,
разрушаваме сградите
на онези, които искат да ни хванат в капан...*

И все нареждания от този род, които продължиха толкова безпаметно дълго, че Джейсън се улови в един момент как клати глава. Той прекъсна песента и зададе няколко смислени въпроса.

Пред очите му започна да изниква картината на живота в равнините на Фелисити.

Между океаните на изток и на запад и от Великата урва на юг до планините на север не се срещаше нито една постоянно обитавана сграда или селище. Свободни и диви, племената бродеха из морето от трева, като безкрайно воюваха, враждуваха или се караха помежду си.

В миналото са съществували градове, някои дори се споменаваха по име в Песните, но сега оставаше само споменът за тях и непримиримата омраза. Сигурно е имало дълга и люта битка между двата различни начина на живот, за да може след толкова поколения споменът все още да предизвиква такива силни чувства. При ограничените природни богатства на тези неплодни равнини селяните и номадите едва ли са могли да живеят редом в мир. Земята сигурно са строили селища около малобройните водоизточници и са ги заграждали срещу номадите и стадата им. За да се защитят, номадите е

трябвало да се съюзават и да се мъчат да разрушат селищата. И те бяха постигнали такъв успех в това изстребление на себеподобните си, че единствената останала следа от едновременните им врагове бе споменът за омразата.

Недодялани, невежи и свирепи, варварите завоеватели се скитаха из тревистите степи на племена и родове, живееха в непрестанно движение, а опитомените им говеда и кози пасяха оскъдната трева, която покриваше равнините. Писмеността беше непозната; жонгльорите — единствените хора, които свободно можеха да преминават от племе в племе — бяха историци, певци и вестоносци. В този враждебен климат не растяха дървета, затова дървените съдове и изделия бяха непознати. Северните планини очевидно изобилстваха от желязна руда и въглища, така че почти всичко се правеше от желязо и обикновена стомана. Заедно с животинските кожи, рога и кости те представляваха почти единствените налични материали. Шлемовете и нагръдниците бяха забележително изключение. Някои бяха от желязо, но най-хубавите идваха от едно племе от далечните възвишения, където в рудник добиваха скала, подобна на азбест. Те я цепеха на ивици, смесваха я със смола от широколистно растение и получаваха най-накрая нещо като епоксидна стъклопластова материя. Тя беше лека като алуминий, здрава като стомана и по-еластична дори от най-качествената пружинна стомана. Тази технология, несъмнено наследена от първите заселници на планетата, дошли преди Разпадането, беше единственото нещо, което съществено отличаваше номадите от живелите през Желязната епоха варвари. Животинският тор се използваше като гориво за приготвяване на храната; животинската мас — за осветление. Животът обикновено беше противен, скотски и кратък.

Всеки род или племе си имаше традиционно пасище, из което бродеше, но границите бяха неясни и спорни, тъй че съществуваше непрестанна опасност от войни и вражди. Куполовидните шатри, или камачи, се правеха от парчета кожа, метнати върху железни пръти. Те се разпъваха и прибираха за минути и когато племето се понасяше на път, ги натоварваха заедно с цялото домакинство върху рамки на колела, наречени ескунги, които наподобяваха носилки и се теглеха от моропите.

За разлика от говедата и козите, потомци на земните животни, моропите произхождаха от високите степи на Фелисити. Векове наред тези ноктести тревопасни се опитомяваха и отглеждаха, а по-голямата част от дивите им събратя бяха изтребени. Дебелите им кожи ги предпазваха от вечния студ и те можеха да издържат до двацет дни без вода. Като товарни животни — както и в кавалерията по време на война — те улесняваха съществуването из тези безплодни земи.

Нямаше почти нищо повече за разказване. Племената се скитаха и се биеха, като всяко едно от тях говореше на собствен език или диалект, а при общуване с чужденци се използваше неутралният междинен език. Те сключваха съюзи и предателски ги нарушаваха. Войната беше тяхната любов и занаятът, който упражняваха без грешка.

Джейсън поглъщаше тези сведения и в същото време се мъчеше да стори същото и с извънредно жилавите парчета месо от яхнията, която се бе насиллил да изяде, но това му се удаваше доста по-трудно. За пиене имаше квасено моропско мляко, което беше приблизително еднакво отвратително и на вкус, и на мирис. Отказа се единствено от предназначения за воини мляко, примесено с все още топла кръв, и не съжеляваше.

След като любопитството му бе задоволено, дойде и редът на Ораиел, който го засипа с въпроси. Дори и с пълна уста Джейсън не спираше да ломоти някакви отговори, а жонгльорът и чиракът му ги запаметяваха. Тъй като още не ги беше обезпокоил никой, Джейсън се смяташе в безопасност — поне за момента. Вече беше късно следобед и той трябваше да помисли по какъв начин да избяга и да се завърне на кораба. Изчака, докато Ораиел остана без дъх, и на свой ред зададе няколко целенасочени въпроса.

— Колко души има в този лагер?

Жонгльорът си посръбваше от ачадха — квасеното мляко, и вече започваше да се полюшва напред-назад. Изведнъж измънка нещо и широко разпери ръце:

— Това са синовете на лешояда — занарежда той. — Равнината почернява от редиците им, които всяват ужас със страховития си вид...

— Не те питах за историята на племето, ами само за една свята кръгла цифра.

— Само боговете знаят. Може да са стотина, може и да са милион.

— Колко прави дваисет плюс дваисет? — прекъсна го Джейсън.

— Не си тормозя мислите с такива глупави символики.

— Аз и не допускам, че боравиш с висша математика... броене до сто и разни там други чуждоземски изчисления.

Джейсън се приближи до входа и надзърна през пролуките между вървите. Смразяващият вятър го блъсна право в лицето и очите му се насълзиха. Из бледата синева на небето се носеха високи, ледени облаци, сенките ставаха все по-дълги.

— Пий — подкани го Ораиел и размаха кожения мех с ачадх. — Ти си мой гост и трябва да пиеш.

Тишината се нарушаваше единствено от стърженето на пясъка, с който старицата търкаше готварския котел. Чиракът бе опрял брадичка на гърдите си и като че ли спеше.

— Никога не отказвам пиене — отговори му Джейсън, приближи се до него и пое меха.

Докато го поднасяше към устните си, забеляза как старата вещица бързо вдигна поглед и после отново се приведе ниско над работата си. В същия миг долови някакво размърдване зад гърба си.

Той се хвърли встрани, мехът полетя нанякъде, а някаква тояга го перна по ухото и се стовари върху рамото му.

Докато все още се претъркулваше, Джейсън ритна назад, без да гледа, и кракът му попадна право в стомаха на чирака, под лъжичката. Онзи се присви здравата и покритият с шипове железен прът се изплъзна от безжизнените му ръце.

Вече напълно изтрезнял, Ораиел издърпа изпод кожата до себе си дълъг меч и замахна към Джейсън. Шиповете не бяха успели да го улучат, но самият прът бе сковал дясното му рамо и ръката му висеше безчувствена до тялото. На лявата му ръка обаче й нямаше нищо, тъй че той пресече със скок пътя на меча, който се стоварваше отгоре му, и впи пръсти в шията на жонгльора, като с палец и показалец притисна главните артерии. Онзи ритна конвулсивно и се отпусна в безсъзнание.

Обезпокоен за фланговете си, Джейсън през цялото време се мъчеше да държи под око старицата, която в този момент извади бляскав, назъбен като трион нож — камачата беше арсенал за скрити

оръжия — и заподскача в настъпление. Джейсън пусна жонгльора и я перна по китката, ножът падна в краката ѝ.

Цялата акция приключи за около десет секунди. Ораиел и чиракът му лежаха един върху друг, в безсъзнание, преплели тела, а вещицата хлипаше до огъня и се държеше за китката.

— Благодаря за гостоприемството — рече Джейсън и се помъчи да втрие малко живот в скованите си ръце. Когато пръстите му се раздвижиха отново, той завърза жената и и запуши устата, след това направи същото и с другите двама, като ги подреди в спретната редица на пода. Очите на Ораиел бяха отворени и излъчваха кървави вълни от ненавист.

— Каквото посееш, това и ще пожънеш — каза му Джейсън и вдигна кожата. — Ето ти още нещо, което трябва да запомниш. Едва ли мога да те виня, че се помъчи едновременно да си получиш сведенията и парите за наградата. Но се оказа прекалено алчен. Зная, че сега съжаляваш и искаш да си взема от тези проядени от молци кожи, колкото ми трябва, за да скрия самоличността си, както и тази мазна кожена шапка, която е видяла и по-добри времена, а може би и едно-две оръжия.

Ораиел изръмжа и около устата му се появи пяна.

— Какъв език само! — измърмори Джейсън, нахлупи ниско шапката над очите си и вдигна пръта с шиповете, който бе завил в парче кожа. — Ти и това старо момиче едва ли имате зъби за тази работа, но на чирака ти са остри като тесли. Той може да прегризе кожената превръзка на устата си, а след това и ремъците на вашите ръце. А по това време аз ще се намирам далеч оттук. Да се благодариш, че не съм като вас, иначе вече да си мъртъв. — Той вдигна меха с ачадх и го метна през рамо. — А това ще взема за из път.

Не забеляза никого навън, когато подаде глава от камачата, тъй че се спря да завърже здраво отвора след себе си. После хвърли поглед към небето и потъна сред редиците от куполи.

Затътри се с наведена глава из варварския лагер.

5.

Никой не му обръщаше ни най-малко внимание.

Както бяха навлечени, за да се предпазят от вечния студ, повечето от хората, мъже и жени, млади и стари, изглеждаха почти толкова дрипави и безлични, колкото и той самият. Единствено воините се отличаваха по облеклото си, но Джейсън можеше с лекота да ги отбягва, като се шмугваше сред камачите, щом видеше насреща си някой от тях. Отбягваха ги и останалите жители, тъй че действията му не будеха подозрение.

Лагерът не бе разположен по някакъв предварителен план. Камачите се виеха в нестройни редици, очевидно разпънати там, където бяха спрели собствениците им. Постепенно започнаха да се разреждат и Джейсън се натъкна на стадо от малки, рунтави и зли крави. Тук-там имаше въоръжени пазачи със завързани за колове моропи, тъй че той ги подмина колкото забързано, толкова и предпазливо. След това чу... и подуши... стадо кози наблизко и отново избягна срещата. Изведнъж изневиделица се озова при последната камача и пред него се ширна еднообразната равнина, която стигаше чак до хоризонта. Слънцето почти залязваше и той доволно присви очи към него.

— Залязва точно зад гърба ми или съвсем малко надясно. Поне дотолкова си спомням от пътуването насам. Сега ако тръгна в обратна посока и вървя към залеза, би трябвало да стигна до кораба.

„Ама, разбира се, продължи да разсъждава той, но само ако се движа със същата бързина, с която ония изверги ме доведоха дотук. И ако съм избрал вярната посока и те не са се отклонили от пътя. И ако не ме открие никой от тези кръвожадни типове. Ако...“

Стига толкова „ако“. Той тръсна глава, изправи рамене и отпи глътка от отвратителния ачадх. Огледа се наоколо, докато поднасяше меха към устата си, и се убеди, че никой не го следи. След това се изтри с ръкава и се понесе из безлюдната степ.

Но не вървя много. За да се измъкне от полезрението на лагера, се спусна в първия дол, който му се изпречи на пътя. Озовал се поне малко на завет, Джейсън притисна колене към гърдите си, за да задържи топлината, и в това положение изчака да настъпи пълен мрак. Едва ли този начин за прекарване на времето можеше да му повдигне духа, тъй като шумолящият над главата му вятър смразяваше още повече и без това изстиналото му тяло, но друг нямаше. Той сложи един камък на отсрещната страна на дола, готов да отбележи съвсем точно мястото на залеза, и след това се сгуши отново на завет. Замисли се унило за радиото и дори го отвори, за да види дали не може да се направи нещо, но то категорично не подлежеше на ремонт. След това просто седна и зачака слънцето да слезе зад хоризонта на запад и да изгреят звездите.

Джейсън съжаляваше, че не е извършил повече наблюдения на звездите, преди да се приземи корабът, но сега беше малко късно за това. Съзвездията щяха да са му непознати и той нямаше представа дали съществува полярна звезда или дори някакво съзвездие, разположено в близост до полюса, по което би могъл да си определя посоката. Единственото нещо, което със сигурност си спомняше от постоянното проучване на карти и схеми при подготовката им за кацане, беше, че се бяха спуснали почти право върху седемдесетия паралел, на седемдесет градуса северна ширина.

Да видим какво значи това? Ако има северна полярна звезда, то тя ще се намира точно на седемдесет градуса над северния край на хоризонта. Лесно ще се открие с помощта на ъгломер и в продължение на няколко ноци. Но сегашното му положение не му предоставяше много време за рутинно наблюдение. Нито пък температурите — и той затропа с крака, за да провери дали още ги усеща.

Северната полярна ос трябва да е на седемдесет градуса над северния хоризонт, което означава, че по обед слънцето ще се намира точно на двайсет градуса над южния хоризонт. Това трябваше да важи за всеки ден от годината, тъй като оста на въртене на планетата заемаше право вертикално положение по отношение на плоскостта на еклиптиката. Тук липсваха такива приумици като дълги и къси дни — дори и сезони липсваха. Във всяка една точка на повърхността на планетата слънцето винаги изгряваше от едно и също място на хоризонта. Ден след ден, година след година то пресичаше небето по

една и съща дъга от изток и след това залязваше на същото място на запад, както и предната вечер. Денят и нощта из цялата планета винаги имаха една и съща продължителност. Ъгълът, под който падаха слънчевите лъчи, също така беше все един и същ, а това означаваше, че количеството слънчеви лъчи за всяка една точка оставаше неизменно през цялата година.

При дни и нощи с еднаква продължителност и при един и същ приток на енергия времето никога не се променяше и нямаше как човек да не се примири с тези обстоятелства. Тропиците бяха вечно горещи, а полюсите завинаги притиснати в смразяваща прегръдка.

Слънцето вече се бе превърнало в мъглав жълт диск, който сякаш едва пазеше равновесие върху тънката линия на хоризонта. При тази голяма ширина то се плъзгаше настрани по нея, вместо директно да изчезне от погледа. Когато дискът се скри наполовина, Джейсън отбеляза местоположението му на отсрещния бряг, а след това отиде и постави в тази точка изострения камък. После се върна отново на мястото, където бе седял, и присви очи по посока на ориентира.

— Много добре — каза той на глас. — Сега знам къде залязва слънцето... но как да следвам тази посока в тъмното? Помисли, Джейсън, помисли, защото в момента от това зависи животът ти. — И той потрепери, положително от студ.

— Де да знаех точно къде на хоризонта залезе слънцето, на колко градуса западно от северния полюс, би ми свършило голяма работа. При липсата на осов наклон не би трябвало да представлява трудност. — Той взе да драска дъги и ъгли по пясъка и да си мърмори. — Ако оста е вертикална, трябва да има равноденствие всеки ден, което значи, че денят е равен на нощта всеки ден, което значи... хо-хо! — Опитва се да щракне с пръсти, но те бяха твърде измръзнали, за да му се подчинят.

— Ето отговора! Ако денят е равен на нощта, тогава има само едно място, където може да залязва и да изгрява слънцето, при която и да е ширина северно и южно от екватора. Слънцето ще трябва да опише на небето дъга от сто и осемдесет градуса, следователно трябва да изгрява на изток и да залязва на запад. Еврика!

Джейсън изпъна дясната си ръка на височината на рамото и се заобръща бавно, докато пръстът му се насочи точно срещу ориентира.

— Съвсем проста работа. Соча на запад и съм обърнат с лице на юг. Сега ако внимателно вдигна лявата си ръка, ще соча на изток. Не ми остава нищо друго освен да стоя в това неудобно положение, докато изгреят звездите.

В разредения полярен въздух на изток се появиха първите звезди, въпреки че противоположният край на хоризонта все още се осветяваше от заревото на залеза. Джейсън се замисли за миг и реши, че може да подобри точността на техниката с пръстите. Постави камък на източния бряг на дола, точно над мястото, където беше седял. След това се изкачи по отсрещната стена и го погледна от точката на първия си ориентировъчен камък. Точно където трябваше, близо до хоризонта, се намираше ярка синя звезда и около нея започваше да се вижда ясно съзвездие във формата на буквата Z.

— Пътеводната ми звезда, ще те следвам отдалеч — каза Джейсън и отвори с щракване катарамата на колана си, за да погледне осветения циферблат на часовника. — Разкрита си. При двайсетчасово денонощие мога да определя десет часа мрак и десет светлина. Тъй че в този момент тръгвам право в противоположна посока от моята звезда. След пет часа тя ще стигне до зенита си на юг, на линията на лявото ми рамо. След това ще се извърти и ще се спусне да залезе пред мен призори. Съвсем проста работа, само дето трябва да нанасям корекции в съответствие с новото положение на всеки един или половин час, за да съобразя промяната с напредването на времето. Хм!

След като приключи тирадата си с това изсумтяване, той се увери, че съзвездието във формата на буквата Z се намира право зад гърба му, нарами пръта си и се запъти в нужната посока. Всичко изглеждаше съвсем убедително, но той си мечтаеше, за кой ли път вече, да има един жироспас.

С настъпването на нощта температурата падна бързо и в ясения, сух въздух звездите светеха като далечни, трепкащи, точици. Над главата му съзвездията кръжаха безмълвно и високо, а малката буква Z бързаше по ниската си дъга, докато в полунощ застана в зенита си. Джейсън свери всичко по часовника и се отпусна върху една могила, където тревата изпука под него. Беше вървял около пет часа с една-единствена почивка. Придвижването се оказа трудно, въпреки че вече имаше опит от двойното притегляне на Пиръс. Той отпи от меха, като

се чудеше каква ли е температурата. Въпреки слабото си алкохолно съдържание ачадхът приличаше на полузамръзнала помия.

На Фелисити нямаше луни, но звездната светлина осигуряваше отлична видимост. На всички страни се простираше ледената сивота на равнината, безмълвна и неподвижна, ако не се смяташе движението на тъмното обемисто петно, което го приближаваше в гръб.

Джейсън бавно се свлече на земята и остана да лежи, без да мърда. Моропите и ездачите им се носеха към него и с тропота си разтърсваха земята. Те го подминаха на не повече от двеста метра, а той се притискаше към пръстта и наблюдаваше тъмните, безмълвни силуети, докато изчезнаха от погледа му на юг.

— Дали мен търсят? — запита се той, като се изправи и изтупа кожата. — Или пък са се запътили към кораба?

Като че ли второто предположение изглеждаше по-вероятно. Компактността на групата и стремителното ѝ темпо навеждаха на мисълта за някаква определена цел. И защо не? Щом той беше довлечен от кораба по този път, значи беше напълно в реда на нещата по него да минават и други. Подвоуми се дали да не опита да върви по дирите им, но бързо се отказа от хрумването си. Възможно беше да има голямо движение по посока към кораба и обратно, а на него не му се искаше да го заловят денем по главния път на варварите.

Когато се изправи, вятърът успя да го връхлети и да го разтърси с гигантската си ръка. Едва ли щеше да се почувства по-отпочинал, ами по-добре да продължава нататък, преди да е умрял от студ. Той метна меха на рамо, вдигна пръта и отново тръгна в набеязаната посока, успоредно на дирите на ездачите.

Още на два пъти през тази сякаш безкрайна нощ покрай него преминаха ездачи, устремени в същата посока, а той се криеше да не би да го забележат по някаква случайност. Всеки път му ставаше все по-трудно да се изправи и да продължи, но допирът с ледената земя му стигаше да го убеди. Когато на изток небето взе да просветлява, голямото притегляне вече си бе оказало въздействието. Едва местеше краката си — с усилие на волята. Пътеводното му съзвездие беше още на хоризонта, но постепенно избледняваше в дрезгавината на зората.

Време беше да спре. Беше си обещал да не върви повече след изгрев слънце и това беше единствената мисъл, която го бе държала досега на крака. Денем той можеше доста лесно да се води по

слънцето, но беше прекалено опасно. Из тези равнини не беше трудно да се забележи всяка движеща се фигура. А и корабът още не се виждаше, значи имаше доста да се върви. Ако изобщо искаше да продължи, трябваше да си почива по малко, а това беше възможно само денем.

Джейсън с последни сили допълзя до поредния дол и почти се строполи в него. Северният му бряг, където слънцето щеше да бие цял ден, беше малко издаден напред и образуваше точно такъв навес, какъвто му трябваше. Той щеше да спира вятъра и да го предпазва от чужди погледи отгоре. Джейсън прибра крака до гърдите си и се опита да не обръща внимание на студа, който идваше от земята и го пронизваше през кожата и изолационното му облекло. Докато се чудеше дали ще може да заспи, свит в такова неудобно положение, премръзнал, изтощен и смазан, сънят го обори.

Разбуди го някакъв звук, нечие присъствие наоколо, той отвори едното си око и занаднича изпод периферията на шапката. От другата страна на дола с ококорени очи го изучаваха две животни със сива козина, проскубани опашки и дълги зъби.

— Къш! — подвикна им той и те изчезнаха. Май слънцето вече излъчваше някаква топлина и земята се беше затоплила, или пък хълбокът му беше толкова изтръпнал, че вече не усещаше нищо. Заспа отново.

Като се събуди повторно, слънцето се беше спуснало отвъд дола и той лежеше на сянка. Вече знаеше как се чувства парче месо в камерата за дълбоко замразяване. За да се раздвижи, трябваше да положи повече усилия, отколкото му се искаше, пък и се боеше, че ръцете и краката му ще се отчупят, ако ги удари в нещо. В меха все още се намираше малко ачадх и той го изля в гърлото си, но така се закашля, че едва спря. Когато кашлицата му премина, той се почувства още по-слаб, но малко живна.

Отново определи посоката си по залязващото слънце и тръгна, когато изгряха звездите. Сега вървенето беше много по-тежко от предната нощ. Напрягането, раните, липсата на храна и повишеното притегляне си взимаха своето. Само след час той вече се клатушкаше като някой осемдесетгодишен старец и разбра, че не може да продължава повече така. Строполи се на земята, останал без дъх от

изтощение, и натисна освобождаващото устройство, което пусна апарата за първа помощ в ръката му.

— Пазех те за последния рунд. И ако не греша, гонгът току-що удари.

Като хихикаше немощно на блудкавото си остроумие, Джейсън нагласи регулатора на „стимуланти, нормална доза“. Натисна включващото устройство към вътрешната част на китката си и усети как острото убождане на иглите попадна право в целта.

Резултатът не закъсня. Само за шейсет секунди той почувства, че умората му започва да се стопява в пелената от лекарства. Когато се изправи, долови известна скованост в крайниците си, но никаква умора.

— Напред! — извика Джейсън и определи посоката по пътеводното си съзвездие, докато прибираще апарата за първа помощ обратно в калъфа.

Нощта не му се видя нито дълга, нито къса — просто премина в приятен унес. Под въздействието на лекарствата мозъкът му работеше добре и той се опита да не мисли за физическия данък, който им плащаше. Подминаха го няколко бойни групи, всички идваха откъм кораба и той се криеше всеки път, въпреки че някои от тях бяха съвсем далеч. Чудеше се дали не е имало битка и дали не са ги разгромили. Всеки път променяше леко посоката си и се приближаваше все повече към техния маршрут, за да изключи всяка вероятност от загубване.

Малко след три сутринта Джейсън усети, че в един момент се препъва и че всъщност се мъчи да ходи на колене. С пълно завъртане на регулатора нагласи апарата за първа помощ на „стимуланти, извънредна доза“. Инжекциите подействаха и той отново продължи със същата равномерна крачка.

На разсъмване започна да усеща миризма на изгоряло — с всяка измината крачка миризмата се засилваше. Когато на изток небето взе да посивява, тя вече дразнеше ноздрите му. Джейсън се зачуди какво ли може да означава това. За разлика от предната сутрин той не спря, а продължи напред. Това беше последният ден, с който разполагаше — непременно трябваше да стигне до кораба, преди да е преминало действието на стимулантите. Едва ли беше чак толкова далеч от него. Просто ще се наложи да стои непрекъснато нащрек и да рискува да се

придвижва денем. Беше много по-малък от моропите и ездачите им и ако имаше късмет, би трябвало да може да ги забележи пръв.

Когато стъпи върху почернялата трева, просто не повярва на очите си. Най-вероятно пожар, избухнал случайно... Опустошената от огъня зона образуваше съвсем правилен кръг.

Не след дълго той разпозна ръждясалите и разбити скелети на минната техника и едва тогава се осмели да си признае истината.

— Пристигнах. Отново в същата точка. Където кацнахме.

И се залута като луд в кръг, зареял поглед в необятната пустош, която се простираше от всички страни.

— Точно така! — извика той. — Тук беше корабът. Ние спуснахме „Боец“ точно тук, до първоначалния полигон за приземяване. Само че сега го няма. Те са си заминали — тръгнаха са без мен...

Вцепенен от отчаяние, той отпусна безпомощно ръце и продължи да се поклаща на едно място, останал съвсем без сили. Корабът, приятелите му — бяха си отишли.

Съвсем наблизко се чуваше тропотът от тежки, препускащи копита.

Пет мороба светкавично преваляха хълма, а ездачите им, навели смъртоносно пиките си, надаваха хищнически, изпълнени със злорадство крясъци.

6.

По навик Джейсън изпружи напред ръка с присвити и готови за пистолета пръсти — само колкото да си спомни, че е обезоръжен.

— Ами тогава ще действаме по старомодния начин! — извика той и развъртя в кръг свистящия железен прът. Нападателят му имаха значително превъзходство, но преди да го повалят, поне щяха да разберат какво значи битка.

Те се приближиха вкупом и тъй като всеки се мъчеше пръв да нанесе смъртоносния удар, се блъскаха помежду си, устремени напред с протегнати пики. Застанал широко разкрячен, Джейсън ги изчакваше да дойдат колкото може по-близо до него, преди да замахне. С крясъци ездачите стигнаха до очертаванията на изгорената зона.

В миг се раздаде приглушен взрив и светкавично се издигна огромен, пълзящ облак пара, който скри нападателят от погледа му. Джейсън прибра пръта до себе си и отстъпи, когато пипалата на облака се насочиха към него. Понесен от собствената си инерция, през сивата пара успя да се провре само един мороп, но се подхлъзна, строполи се тежко на земята и я разтърси с туловището си. Ездачът му излетя към Джейсън и дори му се удаде да го приближи още малко с пълзене, без да престава с безмълвна ненавист да отваря и затваря уста, докато най-сетне се свлече неподвижен.

Джейсън смръкна, когато до него достигна вълна от разределения газ и бързо се отдръпна. Наркогаз. Той покосяваше мигновено и изцяло всяко дишащо кислород живо същество — предизвикваше парализа и безсъзнание за около пет часа, после жертвата се възстановяваше напълно, като единственият отвратителен страничен ефект беше такова главоболие, че ти причерняваше пред очите.

Какво се беше случило? Корабът несъмнено си бе отишъл, а и наоколо не се виждаше никой. Умората вече побеждаваше действието на стимулантите и мисълта му се губеше. От няколко секунди до него долиташе рев и боботене, но той едва сега разпозна източника. Това беше изстреляната от „Боец“ совалка. Джейсън вдигна поглед към

кристалноясното утринно небе, премига няколко пъти и различни високата бяла дияра, която пресичаше небето и се приближаваше към него, нараствайки с всяка изминала секунда. Отначало совалката се виждаше като черна точка, после очертаванията ѝ се уголемиха и най-накрая тя се превърна в бълващ огън цилиндър, който се приземи на по-малко от стотина метра. Люкът се отвори незабавно и Мета скочи на земята, без да изчака амортизаторите да омекотят удара от кацането.

— Добре ли си? — извика тя и се втурна към него, а любопитното дуло на пистолета ѝ дебнеше наоколо за врагове.

— Никога не съм се чувствал по-добре — отвърна ѝ той и се облегна на пръта, за да не падне. — Защо се забави толкова? Мислех, че всички сте се измъкнали и сте ме забравили.

— Знаеш много добре, че няма да направим такова нещо. — Тя говореше и го опипваше по ръцете, по гърба, като че ли гледеше дали няма нещо счупено — или просто искаше да се увери, че това наистина е той. — Не можахме да им попречим, когато те отвлякоха, въпреки че се опитахме. Загинаха доста от техните. Но в същото време нападнаха и кораба.

Джейсън отлично можеше да си представи ужаса от разразилата се битка и последвалата упорита съпротива, който се криеше зад прозаичните ѝ думи. Трябва да е било страшно.

— Ела на совалката — подкани го тя и праметна ръката му през раменете си, за да поеме част от тежестта му. Той не възрази. — Сигурно са се спотайвали някъде, пък и непрекъснато пристигаха подкрепления. Всички са много добри бойци и не молят за пощада. Кърк съвсем скоро разбра, че битката ще е нескончаема и че с нищо няма да ти помогнем, ако продължаваме да стоим там. Ако наистина успееш да избягаш — в което той беше сигурен, при положение че оцелееш, — щеше да ти е невъзможно да се добереш до кораба. Затова под прикритието на контраатаки ние поставихме навсякъде телескопи и микрофони, както и значителен запас от земни мини и дистанционно управляеми газови бомби. След това си тръгнахме. Корабът се установи на база в северните планини. Аз се спуснах със совалката в подножието им и оттогава чакам. Дойдох възможно най-бързо. Ето тук, в кабината.

— Много добре си го изчислила, благодаря ти. Това го мога и сам.

Той не можеше, но не си го признаваше и се преструваше, че се изкачва по стълбата сам, без помощта на дясната ѝ ръка, която здраво го подпираше отзад.

Джейсън политна и се тръшна върху креслото за ускорение, предназначено за втория пилот, а Мета затвори люка. Веднага след това напрежението изчезна от тялото ѝ и пистолетът ѝ се прибра със скимтене в кобура. Бързо дойде при него и коленичи, за да може да го погледне по-добре в лицето.

— Махни тази дрипа от себе си — запокити тя на пода кожената шапка. После прокара пръсти през косата му и докосна с върховете им раните и следите от измръзване по лицето му. — Мислех те за умрял, Джейсън, наистина. Мислех, че няма да те видя повече.

— Толкова ли те разтревожи това?

Джейсън беше изтощен, на края на силите си и вълни от мрак заплашваха да замъглят зрението му. Той им се съпротивляваше. Струваше му се, че никога досега не са били по-близки с Мета.

— Да, разтревожи ме. Не знам защо. — Изведнъж тя го целуна силно, забравила за напуканите му и изранени устни. Той не се оплака.

— Може би си свикнала да съм около теб — подхвърли Джейсън по-равнодушно, отколкото повеляваха истинските му чувства.

— Не, не е това. Около мен и друг път е имало мъже.

„О, благодаря“ — помисли си той.

— Родила съм две деца. На двайсет и три години съм. Като пилот на нашия кораб съм ходила на много планети. По едно време си мислех, че знам всичко за света, но сега не мисля така. Ти ме научи на много нови неща. Когато онзи човек, Мика Самон, те отвлече, разбрах нещо за себе си, което не ми беше известно досега. Трябваше да те намеря. Тези чувства са много несвойствени за човек от Пиръс, тъй като нас ни учат винаги първо да мислим за града и никога за други хора. Сега съм много объркана. Да не би да греша?

— Не — отвърна Джейсън, като се бореше с мрака, който заплашваше да го погълне. — Напротив.

Той притисна напуканите си, потънали в мръсотия пръсти към гъвкавата ѝ, топла ръка.

— Струва ми се, че си по-права от който и да било кождер от твоето племе — те вечно налитат на бой.

— Трябва да ми кажеш. Какво чувствам?

Той се опита да се усмихне, но това му причини болка.

— Знаеш ли какво е това женитба, Мета?

— Чувала съм. Нещо като обществен обичай на някои планети. Но не знам точно.

От командния пулт долетя сърдито тревожно бръмчене и тя незабавно се обърна натам.

— Все още не знаеш и може би така е по-добре. Може би никога няма да ти кажа. — И той се усмихна, подпря брадичка върху гърдите си и мигновено заспа.

— Идват нови подкрепления — каза Мета, като изключи алармената инсталация и погледна към екрана. Но забележката ѝ остана без отговор. Когато схвана положението, тя бързо му затегна коланите, за да го закрепи здраво върху креслото, и започна процедурата по излитането. Совалката се устреми нагоре. Мета нито забеляза, нито я интересуваше дали под реактивните двигатели не се намират никакви нападатели.

Когато започнаха да се спускат надолу, намаляващото ускорение премина в натиск, който събуди Джейсън.

— Жаден съм — млясна той с пресъхнали устни. — И толкова гладен, че мога да изям цял мороп, дори в сурово състояние.

— Тека идва насам — отвърна му тя и задейства бутоните за кацане.

— Ако е същият касапин като учителя си Бруко, ще ме подложи на такава възстановителна терапия, че цяла седмица ще съм в безсъзнание. Дума да не става. — И той бавно извърна глава към вътрешния люк, който се отваряше. През него влезе Тека, деен и нетърпящ възражение млад човек, чийто ентузиазъм към медицината далеч не отговаряше на знанията му.

— И дума да не става — повтори Джейсън. — Никаква възстановителна терапия. Системи с глюкоза, инжекции с витамини, изкуствен бъбрек, каквото искаш, само да съм в съзнание.

* * *

— Ето защо си падам по пирийците — избъбри Джейсън, докато го пренасяха от ракетата на носилка, а бутилката с глюкоза се

полюшваше до главата му. — Пращат те по дяволите по предпочитания от тебе начин.

Мета се погрижи водачите на експедицията да се съберат колкото може по-бавно. Джейсън, затворил очи посред някакъв свой протест, прекара това време в дълбок, възстановителен сън. Събуди се, когато шумът от разговора взе да изпълва залата.

— Обявявам събранието за открито — каза той, като се надяваше, че гласът му звучи твърдо и повелително. Ала от устата му излезе само дрезгав шепот. И той се обърна към Тека. — Но преди това бих искал малко сироп за гърлото си и една инжекция да ме събуди. Можеш ли да се погрижиш за това?

— Разбира се, че мога — отвърна му Тека и отвори аптекката. — Но ми се струва малко неразумно след натоварването, на което вече е била подложена нервната ти система.

Тези разсъждения обаче не му попречиха незабавно да изпълни дълга си.

— Така е по-добре — заяви Джейсън, след като лекарствата отново преминаха бариерата на умората. Естествено, щеше да си плати за това — но по-късно. Сега имаше работа.

— Намерих отговор на някои от въпросите — обърна се той към тях. — Не на всички, но като за начало стигат. Сега вече знам, че ако не се направят коренни промени, ние няма да можем да основем миньорско селище. И като казвам „коренни“, имам съвсем сериозни основания за това. Ще се наложи да променим изцяло нравите, забраните и културната мотивация на тези хора, преди да пуснем нашия рудник в действие.

— Невъзможно — възрази Кърк.

— Може би. Но е за предпочитане пред единствената друга алтернатива — тя е равна на геноцид. При сегашното положение на нещата ще трябва да избием до крак тези варвари, за да основем на спокойствие селището.

Изявлението му бе последвано от мрачно мълчание. Пирийците знаеха какво означава това, тъй като те самите бяха неволни жертви на геноцид на собствената си планета.

— Изключваме геноцида като възможност — отсече Кърк и останалите несъзнателно закимаха в знак на одобрение. — Но другата ти алтернатива изглежда твърде несъстоятелна.

— Така ли? Няма да е зле да си припомниш, че всички ние се намираме сега тук именно защото нравите, забраните и културната мотивация на собствените ти хора неотдавна бяха обърнати с главата надолу. Щом при вас се получи, трябва да се получи и при тях. Ще пробием отвътре, като използваме двете прастари правила, познати като „Разделяй и владей“ и „Ако не можеш да ги биеш, съюзи се с тях!“.

— Ще ни е от полза — намеси се Рес, — ако ни обясниш какви са точно тези нрави, които ние би трябвало да разрушим.

— Още ли не съм ви казал? — зарови се Джейсън из паметта си и установи, че Рес е прав. Въпреки лекарството мисълта му не течеше толкова ясно, колкото би трябвало. — Нека ви обясня тогава. Съвсем наскоро неволно бях посветен в местния начин на живот. „Отвратителен“ е едно от определенията, което биха му подхождали. Те са раздробени на племена и родове и като че ли са в непрестанна война помежду си. От време на време две или повече племена се съюзават, за да изтребят някое от останалите, което, по всеобщо съгласие, е излишно. Това винаги се прави под водачеството на върховен вожд, някой достатъчно хитър, за да образува съюз, и достатъчно силен, за да го запази. Вождът, който е организиран племената за унищожаването на експедицията на сдружението „Джон“, се казва Темукин. Толкова го бива в това отношение, че вместо да разруши съюза, когато опасността преминала, той продължил да го поддържа и дори го разширил. Изглежда, че градът е една от най-силните им забрани и затова не е било трудно да се намерят желаещи. От този миг насам той непрекъснато намира работа на армията си, като слага ръка на все нови и нови земи. Нашето пристигане го улесни още повече в набирането на доброволци. Главният ни проблем е Темукин. Докато той стои начело на племената, ние сме с вързани ръце. Първото нещо, което трябва да направим, е да му отнемем причината за тази свещена война. А това ще стане лесно, като си тръгнем.

— Сигурен ли си, че не бълнуваш? — попита Мета.

— Благодаря ти за вниманието, но ми няма нищо. Искам да кажа, че трябва да убедим племената, че сме си тръгнали, а после да се приземим още веднъж на същото място и да започнем един вид да се окопаваме. Неприятностите няма да закъснеят и ще се наложи да приемем боя, за да им докажем, че не се шегуваме. Същевременно ще

се опитаме по високоговорителите да ги убедим в мирните си намерения. Ще им разкажем за всички прекрасни неща, които ще им предоставим, ако ни оставят на спокойствие. Това само ще ги накара да се бият още по-настървено. Тогава ще ги заплашим, че ще си отидем завинаги, ако не спрат. Те няма да спрат. Тъй че ние отлитаме право нагоре и се спускаме отново на някое закътано място в планините по балистична орбита, за да не ни открият.

Това е етап номер едно.

— Значи има и етап номер две — учуди се Кърк с подчертана липса на ентузиазъм, — защото дотук всичко ми прилича повече на отстъпление.

— Точно това е основната идея. При етап номер две ние намираме някакво изолирано място в планините, до което просто не може да се стигне пеш. Там построяваме образцово село, където заселваме, изцяло против волята им, хората на едно от най-малките племена. Те ще разполагат с всички съвременни санитарни съоръжения, с топла вода, с единствените тоалетни с вода на цялата планета, с качествена храна и медицинска помощ. Заради което те ще ни ненавиждат и ще правят всичко възможно да ни убият и да избягат. Ние ще ги освободим, когато свърши цялата работа. Но междуременно ще използваме техните моропи и камачите им, както и всичките им останали варварски изобретения.

— За какво са ни притрябвали? — попита Мета.

— За да си образуваме собствено племе, ето за какво. Войнстващите пирийци. По-издръжливи, по-отвратителни, по-верни на забраните от което и да е друго племе. Ще пробием отвътре. Ще играем на варварската игра толкова добре, че нашият вожд, Кърк Велики, ще може да избута Темукин от върха. Сигурен съм, че ще пуснеш акцията в ход още преди да се върна.

— Не знаех, че ще ходиш някъде — прекъсна го Кърк с изумление, което се предаде на всички останали. — Какво възнамеряваш да правиш?

Джейсън подръпна някаква невидима струна във въздуха.

— Аз — съобщи той — ще стана жонгльор. Странстващ трубадур и шпионин, който ще сее разкол и ще подготвя почвата за пристигането ти.

7.

— Само да се засмееш... или дори да се усмихнеш... и ще ти счупя ръката — процеди Мета през здраво стиснатите си зъби.

Джейсън трябваше да употреби цялото си комарджийско хладнокръвие, за да запази приветливото си и леко отегчено изражение на лицето. Знаеше, че тя не се шегува по въпроса за счупването на ръката.

— Никога не се смей на новите дрехи на една жена. В противен случай сигурно щях да съм умрял от смях много преди да дойда на тази планета. Струва ми се, че изглеждаш доста добре.

— Сигурно — изсъска тя. — Струва ми се, че изглеждам като някое космато животно, прегазено от кола.

— Гледай, дойде и Гриф — каза той и посочи с пръст към вратата. Мета машинално се обърна. Появата му бе съвсем навременна, защото, както сама каза, тя наистина приличаше на...

— Хайде, Гриф, влез, момчето ми! — И Джейсън се престори, че широката усмивка и сърдечният смях са предназначени за деветгодишния намръщен хлапак.

— Това не ми харесва — заяви Гриф, почервенял от яд. — Не обичам да съм смешен. Кой носи такива дрехи?

— Ами ние тримата — успокои го Джейсън и продължи да му говори, като се надяваше, че думите му ще достигнат и до съзнанието на Мета. — Там, където отиваме, това е обичайното облекло. Мета например е издокарана по последната мода на племената от равнините. — Тя беше загърната със зацапани кожи, а ядосаното ѝ лице го стрелна навъсено изпод безформената качулка. Той бързо отмести поглед. — А ние двамата с тебе сме облечени в неутралните костюми на жонгльор и неговия чирак. Скоро ще разбереш колко сме си добре с тях.

Време беше да промени темата за абсурдните им одежди. Отблизо разгледа лицето и ръцете на Гриф, а после и на Мета.

— Ултравioletовите лъчи и маслата, предизвикващи загар, добре са си свършили работата — отбеляза той и извади един кожен

плик от торбата. — Цветът на кожата ви се доближава до този на местните хора, но ви липсва едно нещо. За да се предпазят от студа и вятъра, те мажат лицата си с дебел слой мас. Чакайте, спрете! — извика той, тъй като и двамата пирийци свиха юмруци и наоколо замириса на смърт. — Не ви карам да се мажете с гранясалата моропска мас, която те използват. Това тук е чисто, неутрално, силиконово желе — не мирише на нищо и добре изолира. Честна дума, ще имате нужда от него!

Джейсън бързо бръкна в плика, гребна с пръст от желето и нанесе доста дебел слой на лицето си. Двата му спътници неохотно сториха същото. Но изведнъж се намръщиха още повече, което изненада Джейсън. Искаше му се да се отпуснат — иначе тази игра щеше да свърши, още преди да е започнала. През изминалата седмица, след като си осигури съгласието на останалите, всичко тръгна като по вода. Най-напред заплануваното „отстъпление“ от планетата, после установяването на база в тази откъсната отвсякъде долина. Тя бе заобиколена от всички страни с отвесни върхове и изцяло непристъпна, освен по въздуха. Вторият им лагер се намираше наблизко в планините, на нещо като плато, което всъщност беше само една просторна площадка, вдълбана в гигантска отвесна канара, естествен затвор, от който не може да се избяга. Вече се населяваше от група чистокръвни и озлобени номади, петима мъже и шест жени, които бяха отвлечени от племето си и укротени с наркогаз. Всички техни вещи и дрехи, надлежно почистени и обезпаразитени, бяха предадени на Джейсън заедно с моропите им. Сега всичко беше готово за проникване в армията на Темукин, стига Джейсън да можеше да накара тези праволинейни пирийци да бъдат по-отзивчиви.

— Да вървим — подкани ги Джейсън. — Би трябвало да е дошъл и нашият ред.

С просторните си зали и кабинни „Боец“ все още се използваше за база, въпреки че някои от сглобяемите постройки вече бяха почти готови. В коридора към изхода те се натъкнаха на Тека, който идваше насреща им.

— Изпраща ме Кърк — каза той. — Вече привършват.

Джейсън просто кимна и понечи да го подмине заедно със спътниците си. Едва след като предаде съобщението, Тека забеляза екзотичните им одежди и покритите с мас лица. Както и свирепия гняв

в погледите на пирийците. Всичко изглеждаше толкова неуместно на фона на коридора от метал и пластмаса, че Тека се взря във всеки поотделно и после посочи към Мета:

— Знаеш ли на какво приличаш? — запита той и направи огромна грешка, като се усмихна.

Мета изръмжа и се обърна, но Гриф беше съвсем близо до него. Устреми се напред с цялата си тежест и заби юмрук дълбоко в диафрагмата на Тека.

Гриф беше само на девет години, но пирийско момче. Тека не очакваше нападението, беше съвсем неподготвен за него. Той само изпухтя, като му изкараха въздуха изневиделица, и седна на пода.

Джейсън очакваше да последва страхотен пердах. Да се бият трима разгневени пирийци! Но Тека просто зяпна, без да сваля широко отворените си очи от косматата тройка, която го заобикаляше.

Първа се разсмя Мета, миг по-късно я последва и Гриф. Джейсън се присъедини към тях с истинско облекчение. Пирийците се смеят рядко, и то само на нещо съвсем просташко и очевидно, като например мъж, повален изневиделица по гръб. Това разсея напрежението и те продължиха да се заливат от смях, докато от очите им взеха да се стичат сълзи и дори се разсмяха още по-силно, когато почервенелият Тека се вдигна на крака и се отдалечи сърдито и наперено.

— Какво става тук? — попита Кърк, когато излязоха на леденостудения нощен въздух.

— Ако ти кажа, няма да ми повярваш — отвърна му Джейсън. — Този последният ли е?

Той посочи към безжизнения мороп, когото тъкмо претъркулваха върху една тежка мрежеста платформа. Над главите им виеха реактивните двигатели на совалката, която кръжеше над тях, а от нея висеше въже с огромна кука на края.

— Да, другите два вече заминаха заедно с козите. Вие сте за следващия курс.

Те мълчаливо наблюдаваха как товарачите промушват куката в пръстените на мрежата и след това дават знак на совалката да тръгва. Тя се издигна бързо, разлюляла отпуснатите крайници на моропа, и изчезна в мрака.

— Ами екипировката? — поинтересува се Джейсън.

— Всичко е отнесено. Разпгнахме ви камачата и в нея сложихме всичко. С тези облека и тримата изглеждате много внушително. За първи път имам чувството, че номерът ви с маскарада може и да мине.

В думите на Кърк нямаше никакъв скрит подтекст. Тук навън, в студената нощ и на режещия вятър, костюмите им не изглеждаха неуместни. И положително не отстъпваха на изолационния и отопляван с електричество скафандър на Кърк. Може би дори бяха за предпочитане. Неговото лице бе изложено на студа, докато техните бяха защитени от маста. Джейсън се взря в кожата му.

— Би трябвало да се прибереш или да се намажеш с тази мас. Май си премерзнал.

— И аз имам такова чувство. Ако не ви трябва повече тук, ще отида да се стопля.

— Благодаря за помощта. Отсега нататък ние поемаме всичко.

— Тогава успех — пожела им Кърк и стисна ръката на всеки един от тях, включително и на момчето. — Ще поддържахме непрекъснато дежурство по радиото, тъй че ще имате връзка с нас.

Те изчакаха мълчаливо завръщането на совалката и бързо се качиха на борда ѝ. Пътешествието до равнините не продължи много — и толкова по-добре, тъй като след студения нощен въздух вътре в кабината им се стори задушно и влажно като в тропиците.

Совалката ги остави и си замина. Джейсън посочи към заобления силует на камачата:

— Влизайте и се разполагайте като у дома си. Аз отивам да проверя как са вързани моропите за коловете, да не би да се разбягат, като се свестят. Вътре ще намерите атомен генератор, както и лампа и котлон, които да включите в него. Защо да не се възползваме за последна вечер от придобивките на цивилизацията.

Докато се разправяше със зверовете, камачата се беше затоплила и през процепите около входа жизнерадостно струеше светлина. Джейсън стегна отново вървите, след като влезе и свали от себе си тежките си върхни кожи, както бяха направили и другите двама. После изрови от една кожена кутия железен съд и го напълни с вода от кожен мех. Той, както и всички останали мехове, беше подплатен отвътре с пластмаса, която не само ги правеше непроницаеми, но и значително подобряваше качеството на водата. Джейсън сложи водата да заври

върху котлона. Мета и момчето седяха мълчаливо и наблюдаваха всяко негово движение.

— Това е чар — каза им той и отчупи ронлива бучка от по-голямо блокче. — Прави се от един храст, листата се навлажняват и сбиват във формата на блокчета. Има поносим вкус и най-добре е да свикваме с него.

И той пусна парченцата във водата, която незабавно доби отвратително морав оттенък.

— Не ми харесва видът му — рече Гриф, докато го оглеждаше подозрително. — Май не искам от това.

— Обаче е по-добре да го опиташ. Ще ни се наложи да живеем съвсем като тези номади, ако искаме да не ни разпознаят. А това ме навежда на една друга много важна мисъл.

Докато говореше, Джейсън дръпна нагоре ръкава си и започна да откачва автоматичния си пистолет пред изумените погледи на двамата си другари.

— Какво има? Какво правиш? — попита Мета, когато той свали пистолета и го прибра в металния контейнер. Пириецът не се разделяше с личното си оръжие ни денем, ни нощем. Без него животът му изглеждаше немислим.

— Свалям си пистолета — обясни Джейсън търпеливо. — Ако си послужи с него или пък го съзре някой от местните диваци, веднага ще бъдем разкрити. Възнамерявам да ви помоля да сложите тук и вашите...

Още не се бе доизрекъл и пистолетите на двамата раздраха с остро свистене кожените им одежди и се лепнаха за дланите на притежателите си. Джейсън погледна спокойно към неотстъпчивите дула:

— Точно това имам предвид. Само да се развълнувате и бръм — веднага се появяват пистолетите. Не че не може да ви се има доверие; просто рефлексите ви са объркани. Ще ни се наложи да заключим пистолетите на такова място, че при опасност да можем да се доберем до тях, но и където присъствието им няма да ни издаде. Просто ще трябва да се разправяме с местните хора със собствените им оръжия. Вижте.

Пистолетите изсвистяха отново и се прибраха в кобурите си, а пирийците насочиха вниманието си към експонатите на Джейсън. Той

разгъна някакъв кожен вързоп, от който се разнасяше силно дрънчене. Беше пълен със зловещ асортимент от ножове, саби, прътове и боздугани.

— Не са лоши, а? — попита Джейсън и двамата кимнаха в знак на съгласие. Деца и бонбони. Пирийци и оръжие. — Така ще сме не по-малко въоръжени от останалите — всъщност дори повече, тъй като един пириец струва повече от трима диваци. Или поне така се надявам. Но тези оръжия увеличават шансовете ни. С едно-две изключения всичките са копия на местни изделия, само че направени от много по-качествена стомана, по-здрави и по-остри. А сега ми дайте пистолетите.

Този път само пистолетът на Гриф се появи в ръката му и той има благоразумието единствено да се понатъжи, докато го връщаше обратно в кобура. Мета трябваше да бъде придумвана и увещавана цели петнайсет минути, докато най-сетне и тя неохотно се съгласи да се раздели с оръжието си, а след това отиде още един час, докато двамата с Джейсън обезоръжат момчето. Най-сетне успяха и Джейсън наля по чаша чар на нещастните си другари, които стискаха саби за утешение.

— Знам, че това е гадост — каза той, като видя потресените им лица, когато отпиха от него. — Не е необходимо да се научите да го харесвате, но поне си наложете да го пиете, без да имате вид на отровени.

От време на време пирийците поглеждаха ужасени към десните си ръце, където вече нямаше нищо, но, общо взето, позабравиха за загубата на пистолетите, защото бяха заети с подготовката на камачата за нощта. Джейсън разгъна кожените спални чували и изключи котлона, а през това време другите двама прибраха излишните оръжия.

— Време за лягане — обяви той. — Утре трябва да станем призори И да се придвижим до ей това място на картата. Една малка група номади отива по посока на предполагаемия от нас главен лагер на Темукин и желанието ни е да ги пресрещнем тук. Да се присъединим към тях, да поупражним варварските си умения и да се оставим да ни въведат в лагера, без да ни обръщат много-много внимание.

Джейсън стана призори и преди да събуди другите двама, прибра в запечатания контейнер всички несвойствени за тази планета

принадлежности. Остави навън три самоподгряващи се консерви с храна, но не разреши да се отварят, преди да натоварят ескунга. Като за първи път тази работа се оказа доста трудоемка и мудна и той беше доволен, че неговите разгневени пирийци бяха разоръжени. Коженото покривало бе смъкнато от камачата, железните подпори — свалени. Завързаха ги върху рамките на носилката на колела, за да нагласят върху тях останалия багаж. Слънцето се издигна високо над хоризонта, а те, потънали в пот въпреки ледения въздух, който прерязваше дробовете, все още не бяха свършили с товаренето на ескунга. Моропите пасяха и издаваха дълбок гърлен звук, а козите, разпръснали се на всички страни, хрупаха оскъдната трева. Мета ги погледна многозначително и Джейсън разбра намека.

— Елате и си вземете и вие. Можем да впрегнем, след като се нахраним. — Той дръпна халката на консервата си и от съдържанието ѝ незабавно се издигна пара. Отчупиха прикрепените към кутиите пластмасови лъжици и започнаха да ядат — изгладнели и мълчаливи.

— Дългът ни зове — обяви Джейсън и изстърга и последното парченце месо. — Мета, изкопай с ножа си една дълбока дупчица, та да заровим тези консерви. Аз ще оседлая моропите и ще впрегна един, който ще дърпа ескунга. Гриф, вземи онази кошница, ей там отгоре, и събери всичкия тор от моропите. Няма защо да прахосваме природните богатства.

— Нима искаш да...?

— Ей този тор — усмихна се изкуствено Джейсън и посочи към земята близо до огромните тревопасни. — Запазваме го, изсушаваме го и отсега нататък използваме единствено него за отопляване и готвене.

Той метна най-близкото седло на гръб и се направи, че не чува забележката, която момчето избъбри в отговор.

Бяха наблюдавали какво правят номадите с огромните животни и самите те се бяха поупражнивали малко, но все още им беше трудно. Моропите бяха податливи, но невероятно тъпи и реагираха единствено на груба сила. Когато най-сетне тръгнаха, всички бяха полуизтощени — Джейсън ги водеше, възседнал първия мороп, следваше го Мета на втория. Последен се носеше Гриф, кацнал високо на натоварения ескунг и седнал заднишком, за да може да държи козите под око. Тези животни се влачеха отзад, като захапваха цели снопове трева по пътя,

защото бяха научени да не се отделят от собствениците си, които им осигуряваха жизненонеобходимите вода и сол.

По пладне, изранени от седлата и отпаднали, те изведнъж зърнаха облак прах, който се движеше диагонално към тях.

Джейсън се разпореди:

— Просто си седете мирно и оръжията да са ви под ръка, докато аз разговарям с тях. Слушайте ги как говорят на този опростен език, за да можете и вие да се оправяте по-нататък.

Облакът приближаваше и вече се очертаваха тъмните силуети на моропите, както и разпръснатите петънца на стадата кози зад тях. От компактната група се отделиха три мороба и запрепусаха стремглаво напред. Джейсън вдигна ръка, за да спре хората си, след това се стовари с цялата си тежест върху юздите, за да прикове и тромавото животно под себе си, и изруга здравата. Сигналят успя да проникне до малкото му мозъче и то потрепери, спря и веднага взе да пасе. Джейсън поиздърпа ножа от ножницата и забеляза как Мета свива несъзнателно дясната си ръка и посяга за липсващия пистолет. Ездачите се приближиха с гръм и трясък и се заковаха точно пред тях.

Водачът им беше с мръсна черна брада и само с едно око. Червената, незараснала кухня на другото навеждаше на мисълта, че е било извадено. На главата си носеше нащърбен метален шлем, който завършваше на върха с череп на някакъв дългозъб гризач.

— Кой си ти, жонгльоре? — попита той, като си подхвърляше шипест боздуган из ръцете. — Къде отиваш?

— Аз съм Джейсън, певец на песни и разказвач на предания, на път за лагера на Темукин. Ти кой си?

Човекът изсумтя и зачисти зъбите си с почернял нокът.

— Шанин от племето на плъховете. Какво казваш обикновено на плъховете?

Джейсън нямаше ни най-малка представа какво се казва на плъховете, въпреки че се сецаше за някоя и друга вероятно съвсем неподходяща забележка. Сега забеляза, че и останалите носят върху шлемовете си същия вид черепи, несъмнено черепи на плъхове. Навярно символът на племето им; различни племена — различни черепи. Но си спомни, че Ораиел не притежаваше подобен отличителен белег и че жонгльорите трябваше да стоят настрана от племенните конфликти.

— Ами поздравявам плъховете — импровизира той. — Някои от най-добрите ми приятели са плъхове.

— Воювал ли си с плъховете?

— Никога! — отвърна Джейсън, обиден от намека.

Май Шанин остана удовлетворен, защото отново се зае да си чисти зъбите.

— И ние отиваме при Темукин — каза той неопределено, все едно говореше на пръста си. — Дочувам, че Темукин ще удари по планинските невестулки, тъй че се присъединяваме към него. Вие ще яздите с нас. Довечера пей за мен.

— И аз мразя планинските невестулки. Ще пея довечера.

Шанин изсумтя някаква команда, тримата направиха завой на място и се отдалечиха в галоп. Това беше всичко. Хората на Джейсън ги последваха, бавно настигнаха движещата се колона от моропи и се закачиха на опашката, тъй че тяхното стадо кози да не се смесва с останалите.

— Затова трябва да козари — каза Джейсън и се закашля от гъстия облак прахоляк, който се носеше из въздуха. — Веднага щом спрем, искам вие двамата да се погрижите за всички наши животни, да не би да се изгубят из другото стадо.

— Нима няма да ни помогнеш? — запита го студено Мета.

— Колкото и да ми се иска, това общество тук е примитивно, управлява се от мъжете и такива неща просто не се правят. Моята работа ще си я върша далеч от чужди погледи в палатката, но не пред всички.

За щастие на преоблечените пришълци не пътуваха дълго, тъй като номадите стигнаха до целта си — един кладенец в пустинята, рано следобед. Изранен от седлото и скован, Джейсън се спусна на земята и закуцука в кръг, за да възстанови кръвообращението в изтръпналите си крака. Мета и Гриф прибираха и връзваха противящите се кози, което накара Джейсън да се поразходи из лагера, за да избяга от режещия й като кама поглед. Заинтригува го кладенецът — той се приближи да погледа и остана да помогне. Около него имаше само мъже и момчета — изглежда, съществуваше някаква сексуална забрана, свързана с водата. Това беше разбираемо, тъй като в тази полубезводна пустош водата беше толкова необходима за живота, колкото и умението да се ловува.

Местонахождението на кладенеца бе белязано с каменна пирамида и след като мъжете я отстраниха, пред тях се разкри капак от ковано желязо. Той беше покрит с дебел слой мас, за да не ръждясва, но на места камъните отгоре му бяха остъргали смазочния пласт и там започваха да се образуват окислени ивици. Когато махнаха капака, един от мъжете отново го намаза обилно и от двете страни.

Самият кладенец беше около метър широк, главозамайващо дълбок и облицован с толкова идеално издялани и подредени камъни, че се бяха слепили и без хоросан. Прастари, те бяха доста изтрити около гърлото и издълбани от многовековна употреба. На Джейсън му се прииска да узнае кои са били първоначалните строители на кладенеца.

Водата се вадеше по възможно най-примитивния начин — в шахтата му се спускаше желязно ведро, което след това се издърпваше отново с помощта на плетено кожено въже. Това можеше да се върши само от един човек, който заставаше разкрачен над кладенеца и дърпаше въжето ту с едната, ту с другата ръка. Работата беше уморителна и мъжете често се сменяха, като свободните в момента стояха настрана и разговаряха или носеха пълните мехове към камачите си. Джейсън изкара реда си и си тръгна бавно да види как върви работата.

Всички кози бяха завързани, а Мета и Гриф бяха издигнали желязното скеле на камачата и с всички сили се мъчеха да издърпат покривалото отгоре. Помощта на Джейсън се състоеше единствено в това, че измъкна заключения сандък изпод купчината съоръжения и седна отгоре му. Дрипавият кожен калъф прикриваше металния контейнер в него, чиято ключалка можеше да се отвори само с отпечатъците от пръстите на тримата. Джейсън подръпна двете струни на лютнята, която бе направил по подобие на видяния у жонгльора инструмент, и си затананика някаква песничка. Минаващият наблизко мъж спря да погледа как издигат камачата. В негово лице Джейсън разпозна един от ездачите, които ги бяха пресрещнали в началото, и реши да не му обръща внимание. Задрънка някакво подобие на пиянска космонавтска песен.

— Хубава, здрава жена, ама тъпа. Една камача не може да вдигне както трябва — неочаквано рече мъжът.

Джейсън нямаше никаква представа какво би трябвало да отговори, затова се задоволи с едно изсумтяване. Онзи не се отказваше, почесваше се по брадата и открито се възхищаваше от Мета.

— Трябва ми силна жена. Ще ти дам шест кози за нея.

Джейсън го виждаше, че не се възхищава само от силата ѝ. Разработила се здравата, Мета бе свалила тежките си връхни кожи и със стройната си фигура изглеждаше много по-привлекателна от тантурестите и набити номадки. Косата ѝ бе сресана, зъбите — здрави, а лицето — гладко, без никакви белези.

— Хич и не ти трябва — каза му Джейсън. — Спи до късно, яде много. Струва прекалено скъпо. Дванайсет кози съм платил за нея.

— Ще ти дам десет — заяви воинът, приближи се, сграбчи Мета за ръката и я дръпна с лице към себе си, за да я разгледа.

Джейсън изтръпна. Вероятно жените от племето бяха свикнали да се отнасят с тях като с робини, но не и Мета. Той очакваше тя да изригне, но за негова изненада само си дръпна ръката и отново се зае с работата си.

— Ела тук — извика Джейсън мъжа. — Ела да пийнем. Имам хубав ачадх.

Край. Воинът се разкрещя от гняв, защото му се съпротивляваше една нищо и никаква жена, и я удари по ухото с юмрук, а след това отново посегна да я дръпне към себе си.

От силата на неочаквания удар Мета се препъна и поклати глава. Но когато я дръпна повторно, тя не се възпротиви, ами се извърна светкавично и едновременно с това вдигна ръка. Корабият външен ръб на дланта ѝ го улучи право в ларинкса, като почти го счупи и му отне гласа. Тя застана, сега вече готова за бой, а мъжът се преви на две, като кашляше дрезгаво и плюеше кръв.

Джейсън направи опит да се хвърли напред, но всичко свърши, преди да е направил и крачка.

Воинът имаше добри бойни рефлексии, но Мета — още по-добри. Той се изправи със струяща по брадичката му кръв, в ръката му се появи нож и той замахна коварно отдолу.

Мета го сграбчи с две ръце за китката и започна да я извива, като само внимаваше ножът да не я засегне. Спря едва когато ръката му се озова на гърба. Под съкрушителната ѝ хватка ножът изпадна от

безчувствените му пръсти. Можеше да мине и с това, но нали си беше пирийка...

Тя хвана ножа, преди да е докоснал земята, изправи се и го заби до дръжката в гърба му, острието потъна в гръдния му кош, премина през белия дроб и сърцето и моментално го умъртви. Като го пусна, той се строполи на земята и не мръдна повече.

Джейсън пак седна върху сандъка, като че ли неволно докосна с показалец кодовата пластинка и до ушите му долетя щракването на отварящата се ключалка. Няколко зяпачи бяха наблюдавали схватката и въздухът се изпълни с недоумяващи възгласи. Една жена се приближи с поклащаща се походка, вдигна ръката на мъжа и щом я пусна, тя падна безжизнено на земята.

— Мъртъв е! — рече тя недоумяващо и погледна Мета с удивление.

— Вие двамата, ей там! — извика Джейсън на собствения им „племенен“ език, който тълпата не разбираше. — Дръжте си оръжията под ръка и стойте наблизко. Ако наистина стане неудържимо, вътре има газови гранати, а и пистолетите ви са тук. Но ако ги използваме, ще ни се наложи или да изтребим цялото племе, или да ги вземем всичките в плен. Тъй че дайте да оставим това за краен случай.

Следван от двайсетина воители, Шанин си проби път през тълпата и погледна към мъртвеца с невярващи очи.

— Твоята ли уби този мъж със собствения му нож?

— Точно така, но той си е виновен. Заблъска я, започна кавгата и след това я нападна. Беше си чиста самоотбрана. Попитай когото искаш. — В потвърждение от тълпата се разнесе неясно мърморене.

Вождът изглеждаше по-скоро удивен, отколкото ядосан. Той извърна поглед от трупа към Мета, приближи се наперено към нея, хвана я за брадичката и започна да върти главата ѝ ту наляво, ту надясно, докато я изучаваше. Джейсън видя как кокалчетата на пръстите ѝ побеляват, но тя не изгуби самообладание.

— От кое племе е? — попита Шанин.

— Отдалеч, в планините, чак на север. Племе, наречено... пирийци. Много яки бойци.

— Никога не съм ги чувал — изсумтя Шанин. Като че ли енциклопедичните му познания изключваха тяхното съществуване. — Какъв тотем имат?

Какъв ли, наистина, зачуди се Джейсън. Само не плъх или невестулка. Какви животни бяха видели в планините?

— Орел — обяви той с по-голяма решителност, отколкото всъщност изпитваше. Веднъж беше видял птица, която приличаше на орел и кръжеше над високите планински върхове.

— Много силен тотем — рече Шанин, очевидно изпълнен с уважение. Той погледна към мъртвия и го подритна с крак. — Има мороп, няколко кожи. Не може да ги вземе жената...

И той лукаво погледна към Джейсън в очакване на отговор.

Този път отговорът беше лесен. Считани за собственост, жените не можеха да притежават нищо. А пляката се падаше на победителя. Само някой да каже, че динАлт не е щедър — особено що се отнася до моропи и употребявани кожи.

— Всичките му неща са твои, Шанин, разбира се. Така е най-правилно. И през ум не би ми минало да ги взема, никога! А довечера ще натупам тази жена за постъпката ѝ.

Това беше верният отговор и Шанин прие пляката, все едно че му се полагаше. Тръгна си, но извика през рамо:

— Не ще да е бил добър боец, щом го е убила една жена. Но има двама братя.

Тези думи едва ли бяха казани току-така и Джейсън се замисли над значението им, докато тълпата се разпръсваше, отнасяйки убития. Мета и Гриф най-сетне качиха покривалото върху камачата и внесоха вътре всичките си вещи. Джейсън сам изтегли контейнера и после изпрати Гриф да завърже козите по-наблизо, до моропите. Убийството можеше да им навлече неприятности.

Така и стана, и то много по-бързо, отколкото Джейсън очакваше. Отвън се разнесе тупурдия и остър, пронизителен крясък и той се втурна към входа. Но схватката почти беше привършила, още преди да пристигне.

Шест момчета, навярно близки на загиналия, бяха решили да си отмъстят поне малко, като нападнат Гриф. Повечето бяха по-големи и по-едри от него и вероятно разчитаха на светкавична атака, побой и бързо оттегляне. Но сметките им излязоха доста криви.

Върху него се бяха нахвърлили трима, за да го държат здраво, докато останалите го пердашат. Двамата вече лежаха в безсъзнание на земята, тъй като Пирийското момче бе блъснало главите им една в

друга и им бе спукало черепите, а третият се търкаляше от болка след ритник в слабините. Гриф бе затиснал с коляно врата на четвъртото момче и същевременно се мъчеше да счупи крака на петото, като го извиваше зад гърба му. Шестото се опитваше да се отскубне, ала Гриф посягаше към ножа си, за да му попречи да избяга.

— Недей с ножа! — извика Джейсън и услужливо даде начален тласък на оцелялото момче с един ритник под опашката. — И без това си имаме достатъчно неприятности, само ново убийство ни липсва.

Лишен от това удоволствие, Гриф се навъси и с още едно извиване на глезена изтръгна нов пронизителен писък, както и един задавен стон изпод тежкото си коляно. След това се изправи и загледа как оцелелите момчета се измъкват от бойното поле с накуцване и пълзене. С изключение на бързо посиняващото му око и раздрания ръкав, самият той бе невредим. Със спокоен глас Джейсън успя да го вкара в камачата, където Мета му направи студен компрес на окото.

Джейсън завърза вървите на входа и се загледа в двамата си пирийски другари, които крачеха напред-назад, все още изпълнени с гняв.

— Няма що — каза той и сви рамене, — никой не може да каже, че първото впечатление от вас не е поразително.

8.

*Макар със саби от светкавици,
загинаха воини безброй. Облаци
стрели
полетяха към чужденците
и ги прогониха от пасищата
ни...*

— Аз говоря с гласа на Темукин, защото съм Аханк, неговият капитан — заяви воинът, който разтвори входа на камачата на Шанин.

Джейсън престана с неговата „Балада за летящите чужденци“ и бавно се извърна да види кой беше причинил това съвсем навременно прекъсване. Започваше да го боли гърлото и му беше омръзнало да повтаря една и съща песен до безкрай. Преданието му за победата над кораба се оказа най-харесваното парче в лагера.

Личеше си, че новодошлият е висш офицер. Нагръдникът и шлемът му бяха здрави, бляскави и дори украсени с няколко нешлифовани скъпоценни камъка. Той отиде наперено до Шанин и застана като скала пред него, с ръка върху дръжката на сабята си.

— Какво желае Темукин? — попита студено Шанин и се хвана за собствената си сабя, тъй като държанието на новодошлия очевидно не му се понрави.

— Желаете да чуе жонгльора на име Джейсън. Да се яви веднага.

Очите на Шанин се присвиха и се превърнаха в студени цепки.

— Сега пее за мен. Когато свърши, ще дойде при Темукин. Свършвай песента! — обърна се той към Джейсън.

Всеки номадски вожд смята останалите вождове за равнопоставени нему и е трудно да бъде придуман в противното. Темукин и офицерите му имаха доста опит и познаваха начините на

убеждаване. Аханк изсвири остро и в камачата нахлу отряд тежковъоръжени войници с извадени лъкове. Това придума Шанин.

— Граченето ти ме отегчава — прозя се той и се извърна. — Сега ще пийна ачадх с една от жените ми. Всички да си вървят.

Джейсън излезе с почетната си стража и се насочи към собствената си камача. Офицерът му препречи пътя с широката си ръка.

— Сега ще те слуша Темукин. Тръгвай нататък.

— Сваляй си ръката от мен — отвърна му Джейсън тихо, така че да не го чуят войниците около тях. — Отивам да си облека най-хубавия костюм и да сложа на този инструмент нова струна, защото едната му е вече почти скъсана.

— Тръгвай сега — каза високо Аханк и ръгна Джейсън, без да си отмества ръката.

— Най-напред ще посетим моята камача. Ей я, ей там — отвърна Джейсън също толкова високо и в същия миг посегна и стисна мъжа за палеца. Тази хватка винаги върши добра работа, но калените от двойното пирийско притегляне мускули на Джейсън накараха офицера да си помисли, че палецът му ще се откъсне. Той се гърчеше и противеше, като непохватно се мъчеше да изтегли сабята с другата си ръка.

— Ако извадиш сабята, ще те убия с ножа, опрял съм го в кръста ти — предупреди го Джейсън, стиснал лютнята под мишница, и го ръгна с грифа ѝ в стомаха. — Темукин каза да ме заведеш при него, а не да ме убиваш. Ще се разгневи, ако се сбием. Сега — какво избираш?

Офицерът се противи още малко, присвил яростно устни, и след това пусна сабята.

— Най-напред ще отидем в твоята камача, за да си облечеш нещо по-подходящо от тези дрипи — разпореди той на висок глас.

Джейсън пусна палеца му и тръгна, леко извърнат встрани, за да може да го наблюдава. Онзи вървеше до него привидно спокоен и разтриваше ранения си палец, ала погледът, с който го стрелкаше, бе изпълнен с нескрита омраза. Джейсън сви рамене и продължи. Беше си спечелил враг, в това нямаше никакво съмнение, но той непременно трябваше да отиде в палатката.

Походът с Шанин и племето се бе оказал изтощителен, затова пък без особени произшествия. Роднините на заклания не им бяха създавали повече неприятности. Джейсън беше използвал времето да усъвършенства жонгльорското изкуство и да наблюдава обичаите и нравите на номадите. До лагера на Темукин стигнаха преди повече от седмица и ето къде се бяха настанили.

Едва ли думата „лагер“ бе най-подходящото определение, защото номадските шатри се простираха с километри по продължението на замърсения, гъмжащ от мръсотии поток, който наричаха река — той очевидно беше най-голямата река из цялата им земя. За да не се боричкат животните за оскъдната трева, всяко племе се нуждаеше от доста голяма територия. Посред всички тези селища имаше и истински военен лагер, но Джейсън все още не се беше приближавал до него. Нито пък бързаше да го стори. За да проникне в сърцето на врага, първо трябваше да се почувства напълно уверен в себе си, а дотогава имаше достатъчно материал за наблюдения и по периферията. При това Темукин вече го беше виждал веднъж лице в лице, а имаше вид на човек с добра памет. Сега Джейсън беше с по-тъмна кожа и с помощта на подхранващ химикал бе ускорил растежа на гъсти и застрашителни мустаци, които се провесваха до брадичката му. Надяваше се, че е достатъчно. Въпреки това се питаше как ли пълководецът беше чул... и какво ли беше чул за него.

— Ставайте, събуждайте се! — извика той и заметна входа на камачата. — Ще се явявам пред великия Темукин и трябва да се облека както подобава.

Мета и Гриф погледнаха студено към Джейсън и влезлия по петите му офицер, без да помръднат.

— Действайте! — каза им Джейсън на пирийски. — Поразтичайте се и давайте вид, че се прехласвате, предложете на елегантния дръвник тук нещо за пиене и карайте все в този дух. Отвличайте му вниманието от мен.

Аханк прие да пийне, но не откъсваше дебнещия си поглед от Джейсън.

— Ето — протегна Джейсън лютнята към Гриф, — сложи й нова струна или поне се преструвай, че я сменяш, ако не можеш да намериш друга. И само не избухвай, като те побутвам. Това влиза в номерата.

Гриф се мръщеше и мърмореше, но не се изложи много-много, докато Джейсън го тормозеше с работата над лютнята. Джейсън свали жилетката, намаза наново лицето си с мас, без да забравя и косата, и отвори контейнера. Бръкна вътре и извади по-хубавата си жилетка, като същевременно скри нещо в ръка.

— Сега слушайте! — извика той на пирийски. — Темукин намира да ме види и няма как. Взех един дентифон, а другите два оставих отгоре. Включете ги веднага щом тръгна. Стойте тук и бъдете нащрек. Не ми е ясно как ще протече срещата, но в случай на неприятности искам непрекъснато да сме във връзка. Може да ни се наложи да действаме бързо. Дръжте се, приятелчета, и не се отчайвайте. Тепърва ще ги трепем.

И докато си нахлузваше жилетката, той им извика на междинния език:

— Подай ми лютнята... и побързайте! Само да объркате нещо или пък да направите някаква беля, докато ме няма, и двама ви ще напердаша. — И той излезе наперено.

Яздеха без някакъв определен ред и може би само по една случайност Джейсън бе заобиколен от всички страни от войници. Може би. Какво бе чул Темукин и защо искаше да го види? Безполезно беше да продължава да търси някакво обяснение. Той се помъчи да подтисне тези въпроси и само да наблюдава това, което ставаше наоколо, но те непрекъснато се промъкваха в съзнанието му.

Когато приближиха военния лагер, следобедното слънце се бе спуснало ниско зад камачите. Стадата ги нямаше и шатрите бяха подредени в стройни редици. Навсякъде гъмжеше от войници. Пред тях се разкри широка алея, в дъното на която се издигаше огромна черна камача, охранявана отвън от ред копиеносци. Джейсън нямаше нужда да гледа в картата, за да разбере на кого е тази шатра. Пъхнал лютнята под мишница, той се смъкна от моропа и последва водача си с горда, но не високомерна крачка, или поне така му се искаше да изглежда. Аханк мина напред, за да оповести за пристигането му, и веднага щом се озова зад гърба му, Джейсън пъхна дентифона в устата си и го намести с език. Съоръжението лепна идеално върху един горен заден кътник и захранването щеше да се включи автоматично при допира със слюнката.

— Проба, проба, чувате ли ме? — прошепна той едва доловимо. Микроминиатюрното съоръжение имаше автоматично усилване на звука и можеше да предава от шепот до вик.

— Високо и ясно — прошумоля в ухото му гласът на Мета, доловим само за него. Сигналят се преобразуваше в механична вибрация и се подаваше на зъба му, след това към черепа и ухото му чрез проводимостта на костите.

— Излез напред! — извика Аханк и грубо изтръгна Джейсън от радиофонното му общуване, като го сграбчи за ръката. Без да му обръща внимание, Джейсън се отскубна и сам се запъти към човека на стола с висока облегалка. Темукин беше с извърната глава, защото разговаряше с двама офицери, и толкова по-добре, тъй като Джейсън не успя да овладее изумлението си, щом разбра от какво е направен тронът. Той представляваше седалка от трактор, с крака и облегалка от прикачени една към друга пушки. Пушките бяха привързани с кожени нанизии от изсушени палци, някои от които се бяха превърнали просто в кокали с чернеещи тук-там парчета месо. Темукин, убиецът на нашествениците — какво по-голямо доказателство от това.

Темукин се обърна към приближаващия се Джейсън и втренчи в него студения си, безизразен поглед. Джейсън се поклони — по-скоро за да избяга от тези очи, отколкото от някакъв изблик на раболепие. Ами ако Темукин го познае? Изведнъж тапите в носа и провисналите мустаци му се сториха съвсем несериозно прикритие. Трябваше да се постарее повече. Веднъж Темукин го бе виждал съвсем отблизо. Непременно ще го познае. Джейсън се изправи бавно и видя, че вождът не сваля ледения си поглед от него. Темукин не казваше нито дума.

Джейсън знаеше, че трябва да си мълчи и да го остави да заговори пръв. Дали обаче беше прав? Ако питаха него, би постъпил по следния начин — би се помъчил да смути и да притисне човека отсреща. Да го накара да сведе поглед и на свой ред да овладее положението. Но такова поведение едва ли би подобавало на един странстващ жонгльор. Май непременно трябваше да покаже някакво притеснение, колкото и да се прави на отвейн.

— Викал си ме, велики Темукин. Това е голяма чест за мен — поклони се той отново. — Искаш да пея за теб.

— Не — студено отвърна Темукин. Джейсън нарочно повдигна вежди в израз на леко изумление.

— Не искаш песните ми? Какво тогава желае вождът от един беден скитник?

Темукин го изгледа с непроницаемия си поглед. Джейсън се запита кое в поведението му беше истинско и кое — предназначено да направи впечатление на околните.

— Информация — отсече Темукин и в този миг в устата на Джейсън забръмча дентифонът и се раздаде гласът на Мета.

— Джейсън... беда. Въоръжени мъже отвън ни заповядват да излезем или ще ни убият.

— Нали това е работата на жонгльора, да разказва и да поучава. Какво би желал да узнаеш? — И същевременно прошепна: — Никаква стрелба! Отблъснете ги, ще доведе помощ.

— Какво беше това? — попита Темукин и се наведе застрашително напред. — Какво си шепнеш?

— Нищо, беше... — По дяволите, на междинния език не можеше да каже „нервен тик“. — Жонгльорски навик. Да се казват думите на песента тихо, за да не се забравят.

Темукин отново се облегна назад, а на челото му се образуваха дълбоки бръчки на недоволство. На него очевидно не му допаднаше хрумването на Джейсън да репетира по време на аудиенция. Нито пък на самия Джейсън. Но как можеше да помогне на Мета и Гриф?

— Хора... нахлуват! — прошепна беззвучно Мета.

— Разкажи ми за пирийското племе — нареди Темукин.

Джейсън взе да се изпотява. Или Темукин имаше шпионин в племето, или Шанин се бе раздрънкарал, без да го питат. А и роднините на убития може да бяха тръгнали да си отмъщават, научавайки, че го няма в лагера.

— Пирийците? Просто едно от многото племена. Защо питаш?

— Какво? — скочи Темукин на крака и издърпа сабята си. — Как смееш да ми задаваш въпроси?

— Джейсън!

— Почакай, не. — Джейсън чувстваше как под мазния слой на лицето му се образуват капчици пот. — Изразих се неправилно. По дяволите този междинен език! Исках да кажа, какво по-точно питаш? Ще ти кажа всичко, каквото мога.

— Много са. Саби и щитове. Всички заедно нападат Гриф.

— Никога не съм чувал за това племе. Къде си държат стадата?

— В планините... на север, в долините, нали знаеш...

— Гриф е повален, не мога да се бия с всички.

— Какво значи това? Какво криеш? Може би не разбираш закона на Темукин? За тези, които са с мен — възнаграждение. За тези, които са против мен — смърт. За онези, които се опитат да ме предадат — бавната смърт.

— Бавната смърт? — повтори Джейсън, като се заслушваше за друга вест, но напразно.

За миг Темукин остана безмълвен.

— Май не си много вещ, жонгльоре, и не си съвсем наред. Ще ти покажа нещо, което ще те насърчи да говориш по-свободно. — Той плесна с ръце и един от застаналите мирно офицери пристъпи напред. — Доведи Даей!

Да не би това да беше задавено дишане? Джейсън не можеше да прецени със сигурност. И той отново съсредоточи вниманието си върху вътрешността на камачата и загледа изумен човека върху поставената пред тях носилка. Беше привързан към нея с помощта на стегната примка около шията. Не се опитваше да разхлаби въжетото и да избяга, тъй като на мястото на пръстите си имаше кървящи рани. Краката му, боси и без пръсти, бяха обработени по същия начин.

— Бавната смърт — заяви Темукин, вперил втренчен поглед в Джейсън. — Даей ме изостави, за да се бие на страната на племената на невестулките. Всеки ден му режем по един пръст от крайник. Вече дни наред... А сега днешното наказание. — И той вдигна ръка.

Войниците хванаха вързания човек, въпреки че той не направи и опит за съпротива. В китките и глезените му дълбоко се врязваха тънки, здраво стегнати кожени върви. Прилепиха дясната му ръка към земята и един войник мигновено стовари секирата си. Ръката подскочи и от нея бликна кръв. След това войниците методично се заеха с другата му ръка и после с краката.

— Както виждаш, остават му още два дни — каза Темукин. — Ако е достатъчно силен да оживее дотогава, на третия ден може и да се покаже милостив. А може и да не се покаже. Зная, че един човек живял цяла година, преди да настъпи последният му час.

— Много интересно — каза Джейсън. — Чувал съм за този случай, но ми беше излязъл от ума. — Трябваше бързо да направи нещо. Отвън чуваше тропот на моропи и човешки викове. — Чу ли това? Май някой подсвирна.

— Да не си полудял? — попита отегчено Темукин. Той махна сърдито с ръка и войниците изнесоха загубилия вече съзнание човек, а отсечените пръсти изритаха встрани.

— Някой подсвирна — повтори Джейсън и тръгна към входа. — Трябва да изляза. Веднага ще се върна.

Офицерите в шатрата, и най-вече Темукин, останаха втрещени. Никой не си позволяваше да си тръгне оттук по този начин.

— Достатъчен ми е и един миг.

— Стой! — изрева Темукин, но Джейсън вече беше на входа. Стражът му препречи пътя със сабята си. Джейсън го блъсна с рамо, разлюля го и излезе навън. Външните стражи не му обърнаха внимание, тъй като не бяха разбрали какво става вътре. С безгрижна, но бърза крачка Джейсън свърна надясно и стигна до ъгъла на просторната камача, преди преследвачите му да се изсипят след него. Вдигна се невъобразима шумотевица и гонитбата започна. Джейсън сви зад ъгъла и се впусна стремително покрай стената.

За разлика от по-малките, кръгли камачи, тази тук беше правоъгълна и стигнал до следващия ъгъл, Джейсън светкавично зави, преди разгневената тълпа да го е видяла накъде отива. Докато заобикаляше стремглаво постройката, зад гърба му се разнасяха крясъци и дрезгави викове. Той забави крачка едва когато се скри зад последния ъгъл и отново се озова отпред.

Потокът от преследвачи се беше отклонил в противоположната посока и отдалече виковете им приличаха на вой на хрътки. Двата стражи на входа отпреди малко ги нямаше, а всички останали гледаха на другата страна. Джейсън се приближи с равна крачка и влезе. Темукин, който кръстосваше сърдито насам-натам, веднага разбра, че е влязъл някой.

— Е! — извика той. — Хванахте ли... а, ти ли си? — Той отстъпи и извади сабята със светкавичен размах.

— Аз съм твой верен слуга, Темукин — каза Джейсън решително и скръсти ръце, без да се отдръпне. — Дойдох да те известя за бунт сред племената ти.

Темукин не нанасяше удара, но и не сваляше сабята си.

— Казвай бързо. Краят ти приближава.

— Зная, че си забранил личните вражди сред тези, които ти служат. Но някои от тях искат да заколят прислужницата ми само защото уби един мъж, който я нападна. Не съм се отделил от нея, откакто се случи всичко това — до днес поне. Ето защо помолих един доверен човек да бди и да ме известява. Чух свиркането му, тъй като той не се е осмелил да влезе в камачата на Темукин. Току-що приказвах с него. Вържени хора са нападнали моята камача по време на отсъствието ми и са отвели прислугата ми. Все пак съм чувал, че за всички, които следват Темукин, има само един закон. Обръщам се към теб с молба да се произнесеш за станалото.

Зад Джейсън се разнесе трополене — преследвачите му го бяха настигнали и нахлуха през входа. Но се заковаха на място и се струпяха един върху друг, като видяха застаналите лице в лице двама мъже — Темукин все още с вдигната сабя.

Той пронизваше Джейсън с поглед, а сабята му трепереше от напрежението в мускулите му. В настъпилата тишина всички чуха ясно как изскърца със зъби, докато сваляше сабята си с острието надолу към пръстения под.

— Аханк! — извика той и офицерът изтича напред и се плесна по гърдите. — Вземи четири дружини и отидете до племето на Шанин от рода на плъховете...

— Мога да ти покажа... — прекъсна го Джейсън.

Темукин се извъртя светкавично към него и завря лицето си толкова наблизко, че Джейсън усети дъха му върху бузата си.

— Само още веднъж да проговориш без мое разрешение, и си мъртъв.

Джейсън кимна и толкова. Разбра, че е почти на косъм. След малко Темукин се извърна отново към офицера си:

— Яхайте моропите и незабавно идете при Шанин! Заповядайте му да ви заведе при тези, които са отвели пирийските прислужници. Доведете тук всички, които намерите, и да има колкото се може повече живи.

Аханк отдаде чест и се втурна навън — в ордата на Темукин много повече се ценеше подчинението, отколкото възпитанието.

Темукин крачеше напред-назад в отвратително настроение и хората му се оттеглиха безмълвно, като едни излязоха от камачата, а други прилепиха гърбове към стените ѝ. Единствено Джейсън не помръдваше от мястото си — дори и когато разгневеният вожд спря и размаха големия си юмрук точно под носа му.

— Защо ли ти позволявам всичко това? — избълва той с ледена ярост в гласа. — Защо?

— Може ли да отговоря? — попита тихо Джейсън.

— Казвай! — изрева Темукин, надвесен над него като скала, която всеки миг ще се срути отгоре му.

— Напуснах присъствието на Темукин, тъй като единствено така можех да бъда сигурен, че справедливостта ще възтържествува. А ме накара да го сторя нещо, което скрих от теб.

Темукин замълча, въпреки че очите му святкаха от гняв.

— Жонгльорите не принадлежат към никое племе и не носят никакъв тотем. И така би трябвало да бъде, тъй като те ходят от племе на племе и не бива да се обвързват с вяност. Но трябва да ти кажа, че съм роден в Пирийското племе. Те ме пропъдиха и затова станах жонгльор.

Темукин не задаваше очевидния въпрос, ала Джейсън не ги остави дълго да чакат.

— Трябваше да си отида, защото... това е много мъчително за казане... в сравнение с останалите пирийци... аз бях твърде слаб и страхлив.

Темукин политна леко и лицето му се наля с кръв. Той се наведе, разтвори уста и... се разтреса от смях. Отиде до трона си, без да спира да се смее, и се тръшна върху него. Никой от присъстващите не знаеше как да реагира и затова всички си мълчаха... Джейсън си позволи да се усмихне едва забележимо, но не каза нищо. Темукин махна с ръка на един прислужник да донесе кожената кана с ачадх и я изпразни на един дъх. Смахът премина в хихикане и заглъхна. Той отново стана студеният и хладнокръвен вожд.

— Това ми хареса. Почти нищо не може да ме разсмее. Мисля, че си умен, дори по-умен, отколкото трябва, и един ден може да умреш заради това. А сега ми разкажи за твоите пирийци.

— Ние живеем в планинските долини на север и рядко слизаме в равнините. — Джейсън беше обмислял тази версия от момента, в

който се присъедини към номадите, и сега беше времето да я изпробва. — Ние вярваме в господството на силата, но също така и в господството на закона. Ето защо рядко напускаме долините си и убиваме нарушителите на границите. Ние сме пирийците с орловия тотем, който е нашата сила, тъй че дори една жена може да убие воин от равнините с голи ръце. Чухме, че Темукин установява законността из равнините и аз бях изпратен да разбера дали това е истина. Ако е истина, пирийците ще се присъединят към Темукин...

И двамата вдигнаха поглед поради внезапното прекъсване на разказа: Темукин, защото отвън пред камачата заковаха група моропи и се раздадоха викове и команди, а Джейсън, защото в главата му един слаб глас го бе повикал много отчетливо по име. Не можеше да каже дали това бе Мета или Гриф.

Аханк и воините му влязоха през входа, като полувнесоха, полунабутахта пленниците. Джейсън разпозна в обления в кръв ранен мъж и останалия му невредим другар двама номади от племето на Шанин. Окървавени, пребити и неподвижни. Мета и Гриф бяха внесени и хвърлени на земята. Гриф отвори здравето си око, промълви: „Джейсън...“ и отново изпадна в безсъзнание. Джейсън тръгна към тях, но се овладя, спря и стисна здраво юмруци, забил нокти дълбоко в дланите си.

— Докладвай! — заповяда Темукин. Аханк пристъпи напред.

— Постъпихме както ни нареди, Темукин. Препуснахме към това племе и някакъв си Шанин ни заведе в една камача. Влязохме и се завърза бой. Никой не избяга, но се наложи да убием неколцина, за да ги подчиним. Двама взехме в плен. Тези робски твари дишат, тъй че мисля, че са живи.

Темукин потърка замислено челюстта си. Джейсън рискува отчаяно и попита:

— Ще ми разрешиш ли, Темукин, да задам един въпрос?

Вождът го изгледа продължително и сурово и кимна.

— Какво е наказанието за бунт и лично отмъщение в ордата ти?

— Смърт. Нима има друго наказание?

— В такъв случай бих желал да ти отговоря на един въпрос, зададен ми от теб по-рано. Искаше да знаеш какво представляват пирийците. Аз съм най-слабият от всички пирийци. Бих желал да убия

здравия пленник с една ръка, само с кама, с един удар — с каквото и да е въоръжен той. Дори със сабя. Има вид на добър воин.

— Така е — отвърна Темукин, отправил поглед към едрия, плещест мъж, почти с цяла глава по-висок от Джейсън. — Според мен хрумването ти е много хубаво.

— Завържи ми ръката — заповяда Джейсън на войника до него и постави лявата си ръка на гърба. И бездруго пленникът щеше да умре, но ако от смъртта му можеше да се извлече някаква полза, то тя вероятно щеше да надмине всичките му добрини приживе, ако изобщо беше вършил такива. „Лицемерничиш, а, Джейсън?“ — попита някакъв тъничък гласец в него, но той не отговори, тъй като в обвинението имаше голяма доза истина. По едно време Джейсън не обичаше смъртта и насилието и се стараяше да ги избягва. А сега като че ли нарочно ги търсеше.

Погледна към Мета, безжизнена, свила се на земята от болка, и ножът му излезе с шумолене от калъфа. Една демонстрация на необикновеното му бойно изкуство щеше да заинтригува Темукин. А този неук варварин с едва доловимата самодоволна усмивка просто си търсеше смъртта.

Или пък смъртта щеше да сполети самия него, ако се окажеше, че не е направил необходимото впечатление. Ако дадяха на този звяр копие или тояга, той щеше с лекота да съсече Джейсън за няколко минути.

Джейсън не промени изражението си, когато войниците освободиха пленника и Аханк му подаде собствения си офицерски меч. Милият стар Аханк! Понякога беше от полза да си спечелиш врагове. Той все още помнеше извиването на палеца и сега си го връщаше. Джейсън се плесна с широкия нож по хълбока и го насочи право надолу с острието. Това беше необикновен нож, изкован и кален от самия него по един древен модел с двуостър край. Беше широк колкото ръката му, единият му ръб беше наострен от горе до долу, а другият — почти до половината. Можеше да реже и да промушва и в двете посоки и тежеше над две кила. Беше направен от легирана стомана.

Човекът с меча изрева, вдигна го високо и се втурна напред. Един удар и край, само да замахне с всички сили, и никакъв нож не ще го спре. Джейсън стоеше колкото се може по-невъзмутимо и чакаше.

Раздвижи се едва когато мечът се стоварваше надолу. Направи крачка с десния крак и стъпи здраво на земята. Издигна ножа с изправена, стегната в лакътя ръка и пое силата на удара изцяло с ръба на острието. Мощният замах почти му изби ножа от ръката и го повали на колене. Но в мига, в който обикновената стомана се стовари върху острието от специална стомана, се раздаде звън от счупване и мечът се разполови, тъй като изведнъж целият удар се бе съсредоточил върху една много малка площ.

Джейсън едва успя да зърне потресеното лице на противника си, който отпусна ръце, все още здраво стиснал дръжката с остатъка от острието. Силата на удара бе свалила ръката на Джейсън, той се възползва от тласъка, извъртя ножа и го устреми право нагоре.

Острието разкъса коженото облекло и се заби до дръжката ниско в стомаха на мъжа. Джейсън се стегна, хвърли се напред с всички сили и му разпори корема чак до гръдния кош. Задържа ножа там, докато онзи обърна очи и Джейсън разбра, че е умрял.

Едва тогава извади ножа и отстъпи. Трупът се свлече в краката му на пода.

— Искам да видя този нож — каза Темукин.

— В нашата долина имаме много хубаво желязо — отвърна Джейсън и се наведе да изтрие ножа си в дрехите на убития. — От него става хубава стомана.

Той подхвърли ножа във въздуха, хвана го за върха и го подаде с дръжката на Темукин, който го разгледа за миг и извика войниците.

— Я ми подложете врата на ранения — заповяда той.

За миг човекът се възпротиви, но бързо-бързо изпадна във вече мъртвешка апатия. Хванаха го двама войници, трети го сграбчи с две ръце за дългата коса и го повлече напред по корем, а набразденият му с мръсотия врат се оголи и изпъна. Темукин се приближи до него, нагласи ножа в ръката си и го издигна право над главата му.

С едно-единствено нечовешко свиване на мускулите той замахна надолу към шията и тишината на камачата се изпълни със сочно „хряс“.

Напрежението се разсея, войникът отстъпи една крачка, а от пръстите му се полюшваше отсечената глава. Тялото, от което струеше кръв, бе най-безцеремонно захвърлено на земята.

— Този нож ми харесва — заяви Темукин. — Ще го задържа.

— Тъкмо смятах да ти го подаря — отвърна му Джейсън, като се поклони, за да прикрие смръщеното си изражение. Би трябвало да предвиди, че ще стане така. Какво пък, някакъв си нож.

— Твоите хора знаят ли много неща от старата наука? — попита Темукин и пусна ножа на земята, та някой прислужник да го прибере и почисти. Джейсън незабавно застана нащрек.

— Ни повече, ни по-малко от другите племена.

— Никой от тях не може да прави такова желязо.

— Това е стара тайна, предавана от баща на син.

— Може да има и други стари тайни. — Гласът на Темукин бе твърд и студен като самата стомана.

— Може би.

— Има една изгубена тайна, за която може и да си чувал. Някои я наричат „огнен прах“, а други „барут“. Какво знаеш за това?

„Наистина, какво ли трябва да знам за това?“ — питаше се Джейсън и се мъчеше да прочете по застиналото изражение на събеседника си какво можеше да знае за тези неща един жонгльор?

И ако това беше клопка, какво би трябвало да му отговори Джейсън?

9.

Мета не се противеше. Джейсън ѝ промиваше раните от мръсотията и ги пръскаше с дермапаяна. Докато беше още в безсъзнание, ѝ направи с апарата за първа помощ четиринайсет шева на черепа и превърза избръснатото място. Тя дойде на себе си веднага след това, но нито помръдна, нито се оплака, макар че Джейсън я ши на още две места по разцепената горна устна.

Гриф изхърка дрезгаво от купчината кожи, където го бе положил Джейсън. Раните на момчето бяха предимно повърхностни, апаратът бе предписал приспивателни и Джейсън бе изпълнил предписанието.

— Вече всичко свърши — успокои я Джейсън. — По-добре да си починеш малко.

— Бяха твърде много — рече Мета, — но ние направихме каквото можахме. Дай някакво огледало. Изненадаха ме, като се нахвърлиха първо върху момчето. Планът им успя, защото веднага го повалиха. После дойде моят ред и аз не можех повече да разговарям с теб. — Тя взе от Джейсън лъскавото стоманено огледало, надзърна в него и му го върна обратно. — Изглеждам ужасно. Схватката едва ли е била продължителна. Не си спомням много ясно. Някои бяха въоръжени с тояги, май жените, и се мъчеха да ме удрят по краката. Знам, че преди да падна, убих поне трима или четирима и една жена. Какво е станало после?

Джейсън взе меха с ачадх, разви скрития вентил на отвора, който херметически изолираше ферментиралото мляко, и отвори онази част, където се намираше предпочитаният от пирийците пикантен алкохол.

— Ще пийнеш ли? — попита той, но тя поклати глава. Той обаче не се отказа и си дръпна доста голяма глътка. — Като пропуснем за момента по-незначителните подробности, успях да ви изпратя няколко войници. Те ви доведоха и двамата, заедно с неколцина оцелели от племето на плъховете — те вече са мъртви. Единият от пленниците дори не беше ранен, ала аз го убих собственоръчно, чисто по пирийски, за отмъщение, от което не се срамувам особено. Но

трябваше да подаря ножа си на Темукин, който незабавно забеляза високото техническо ниво на изработката му. Сега се радвам, че го ковах ръчно и че все още си личат следите от инструментите. Той веднага ме попита дали пирийците познават барута, от което ме разтреесе. Изиграх го уклончиво, рекох, че аз не знам нищо — просто името, — но може би някои от племето знаят повече. Той се хвана за момента, струва ми се. С него просто никога не можеш да си сигурен. Но иска да се пренесем при него. Призори трябва да докараме нашата камача в лагера до неговата и да си вземем сбогом с Шанин и плъховете, за които няма какво да жалим. А при положение че се противопоставим, отвън чака цял отряд от момчетата на Темукин. Все още не мога да реша дали сме затворници, или не.

— Знам, че така изглеждам ужасно — клатеше тя глава.

— За мен винаги ще си хубава — каза ѝ Джейсън, за да я успокои, но си даде сметка, че всъщност е искрен. После нагласи апарата на „пълна упойка“ и го притисна към рамото ѝ. Тя не се възпротиви. С голямо чувство за вина и със съзнанието, че единствено той е отговорен за техните беди и болки, Джейсън я положи върху кожите до момчето и ги зави и двамата. Какъв беше този изблик на безумна тъпота, който му бе позволил да замеси една жена и едно дете в това убийствено начинание? После си спомни, че условията тук все пак бяха далеч по-добри, отколкото на Пиръс, и че вероятно им е спасил живота, като ги е измъкнал оттам. Погледна към раните им, потръпна и се зачуди дали ще му благодарят за това.

На сутринта двамата ранени пирийци едва намериха сили да излязат, залитайки, от камачата, за да може Джейсън да надзирава войниците, докато я разглобяват. Те роптаеха, че това било женска работа, но Джейсън не допусна никой от хората на Шанин да се доближи до вещите му. След всички пресни трупове той бе сигурен, че враждата е обхванала значителна част от племето. Джейсън оправи настроението на войниците с голям мех висококачествен ачадх и едва тогава те се заеха сериозно да довършат разглобяването на камачата и да натоварят ескунга. Той привърза Мета и Гриф под кожите отгоре почти по същия начин, по който бяха носили и самия него след попадането му в плен, и малкият фургон тръгна, пришпорен от множество мрачни погледи.

В лагера на Темукин имаше достатъчно жени, които можеха да се извикат за унизителна работа, тъй че мъжете да стоят и гледат, в което се състоеше помощта им при такива случаи. Джейсън не можа да остане и да ги надзирава. Повери това на Мета, тъй като пристигна вест незабавно да се яви пред Темукин.

Още щом се приближи, двамата стражи пред входа на камачата на пълководеца отстъпиха встрани. Значи поне сред по-низшия състав се ползваше с някакво име. Темукин бе сам и държеше потъналия в кръв нож на Джейсън. Джейсън спря, но се успокои, когато Темукин хвана острието и със светкавично свиване на китката го изпрати със свистене във въздуха, за да го забие в трупа на една коза, която му служеше за мишена.

— Този нож има хубава балансировка — каза той. — Добър е за хвърляне.

Джейсън кимна мълчаливо, тъй като знаеше, че не е повикан на аудиенция само за да чуе това.

— Разкажи ми всичко, което знаеш за барута — заповяда Темукин и се наведе да прибере ножа.

— Има много малко за разказване.

Темукин се изправи и го погледна право в очите, като в същото време потупваше с дръжката на ножа по загрубялата си длан.

— Разкажи ми всичко, което знаеш. Незабавно. Ако имаш барут, можеш ли да направиш така, че да се взриви с голямата шумотевица, вместо да гори и да дими?

Ето от какво зависеше всичко. Ако Темукин решише, че лъже, големият нож щеше да потъне в корема му също така безпрепятствено, както и в козата. Пълководецът имаше някои съвсем точни представи за физическото естество на барута, тъй че едва ли блъфираше. Време беше да поеме риска.

— Въпреки че никога не съм виждал барут, знам какво се говори за него. Чувал съм какво трябва да се направи, за да избухне.

— Така си и мислех. — Ножът иззвънтя тъпо и се заби дълбоко в козето месо. — Струва ми се, че са ти известни и други неща, които не ми казваш.

— Мъжете имат тайни, които се заклеват никога да не разкриват. Ала Темукин е моят господар и аз ще му помагам както мога.

— Добре. Но не го забравяй. А сега ми разкажи какво знаеш за хората в низините.

— Ами... нищо — измънка Джейсън изумен. Въпросът дойде изневиделица.

— И ти си като другите. Аз обаче зная някои неща за хората от низините и смятам още да науча. Ще нахлуя внезапно в низините. И ти идваш с мен. Този барут ще ми свърши работа. Пригответи се. Тръгваме по обед. Ти си единственият, който знае, че това не е просто ловен поход, тъй че ако проговориш, си рискуваш живота.

— По-скоро бих умрял, отколкото да кажа нещо някому.

* * *

Потънал в мисли, Джейсън се върна в камачата и веднага разказа на Мета всичко.

— Звучи много странно — заяви Мета и закуцука към огъня, тъй като мускулите ѝ бяха изтръпнали от нанесения побой. — Гладна съм, а не мога да разпаля този огън.

Джейсън раздуха огъня, закашля се и извърна глава, защото дробовете му се изпълниха с лютив дим.

— Струва ми се, че не си сложила доброкачествен моропски тор. За да гори равномерно, трябва да се изсуши добре... И на мен ми прозвуча странно. Как ще се смъкне по отвесната скала, висока е над десет километра! Обаче знае за барута и положително не го е научил тук, на платото. — Той отново се закашля и с крак засипа огъня с пясък. — Достатъчно. При всяко положение на двамата с Гриф ви трябва нещо по-хранително от тази козя яхния. Ще отворя няколко консерви с ядене.

Мета взе една бойна секира и застана на входа, за да пази някой да не изненада Джейсън при отварянето на контейнера. Той извади консервите с ядене, разпечата ги и посочи към радиото.

— Свържете се с Кърк към полунощ. Уведомете го за всичко. Тук би трябвало да сте в относителна безопасност, но ако усетите, че се задават неприятности, кажете му да ви изтегли.

— Не. Ще останем тук, докато се върнеш. — Тя загреба с лъжицата и се нахвърли лакомо върху храната. Гриф взе другата

консерва, а Джейсън пое поста при входа.

— Празните кутии оставете в контейнера, докато намерим къде да ги заровим на по-сигурно място. Де да можех да ви помогна с още нещо.

— Не се безпокой за нас. Знаем как да се грижим за себе си — твърдо му отвърна Мета.

— Да — сериозно се съгласи Гриф. — След Пиръс тази планета е направо цвете. Само дето храната е лоша.

Джейсън ги изгледа и двамата — пребити, ала непобедими. Той отвори уста, но я затвори, тъй като наистина нямаше какво да каже. Напълни една кожена торба с нещата, които смяташе, че ще му потрябват за пътуването, допълнителни дрехи и микроминиатгарен приемо-предавател, който се събираше в кухнята дръжка на бойната му секира. Тя и късата сабя бяха единствените му оръжия. Беше изпробвал и обшит с ламарина рогов лък, но той се оказа толкова непосилен за възможностите му, че най-добре беше да не използва не само него, но и никое от местните оръжия. Разлюлял щита в лявата си ръка, той махна за сбогом и тръгна.

Когато се приближи с моропа, видя, че за експедицията се бе събрал един малък отряд от не повече от петдесетина души. Те не носеха допълнителни съоръжения или провизии, тъй че очевидно не ставаше въпрос за продължително пътешествие. Студените погледи, които го пресрещнаха, дадоха на Джейсън да разбере, че е единственият външен човек. Всички останали бяха или висши офицери и близки сътрудници на Темукин, или членове на собственото му племе.

— И аз мога да пазя тайни — рече Джейсън на Аханк, който яздеше навъсен до него, но получи в отговор само изтънчено подобрани груби ругатни. Пълководецът се появи и ги поведе след себе си в двойна колона.

Ездата беше мъчителна и Джейсън с благодарност си мислеше за седмиците, прекарани преди това на седлото. Отначало запрепускаха към предпланините на изток, но щом се скриха от полезрението на лагера и се увериха, че са далеч от всякакви случайни погледи, те завиха и се отправиха стремглаво на юг. Оставяха след себе си дол след дол и от всички страни на пътя им се издигаха планини, които ставаха все по-високи и по-високи. Джейсън дишаше през кожения си

шал и не му се вярваше, че въздухът, който щипеше гърлото му, може да бъде толкова студен, но това, изглежда, не безпокоеше никого друго.

При залез слънце хапнаха набързо нещо студено и продължиха нататък. Джейсън виждаше известен смисъл в това — по време на краткия им престой бе измръзнал почти до кости. Сега се точеха един след друг. Пътеката беше толкова тясна, че Джейсън, като мнозина други, слезе и поведе моропа си, мъчейки се да се загрее чрез движение. Изпълненото със звезди небе осветяваше пътя им със студената си светлина.

На границата между два дола Джейсън погледна към сивото море вдясно от него, което се простираше в далечината зад почти отвесните скали. Море ли?! Той спря толкова ненадейно, че моропът се блъсна в гърба му и трябваше да отскочи встрани, за да не го стъпче.

Не, и дума не може да става за море. Те се намираха насред континента. И на твърде голяма височина. Прозрението дойде малко по-късно — пред очите му наистина се разкриваше море, повърхността на море от облаци. Джейсън не ги изпусна от погледа си, докато не се скриха при един завой на пътеката. Сега вече тя се свличаше надолу точно според очакванията му. Той спря моропа и го яхна отново. Някъде напред се намираше краят на света.

Владенията на номадите свършваха тук, при урвата, която се простираше от единия до другия край на континента — здрава каменна стена, издигаща се долу от равнините. Тук също свършваше и планинският климат. Топлите южни ветрове, които духаха на север, се блъскаха в канарата, издигаха се нагоре и кондензираха в облаци, а след това връщаха водния си товар обратно в долната земя във вид на дъжд. Джейсън се чудеше дали изобщо виждат слънце толкова близо до стръмния склон. От искрящия снежен прах в падините личеше, че силните бури проникват дори над тази естествена бариера.

Пътеката взе да се спуска през тесен проход надолу и във вътрешността му Джейсън съзря под един скален навес каменна колиба, а до нея — стражи, които стоически бдяха над преминаването им. Каквато и да беше крайната цел, тя положително беше близо. Малко по-късно всички спряха и на Джейсън бе предадено да се яви при Темукин. Той се затътри към началото на шествието колкото можеше по-бързо въпреки вдървените си мускули.

Темукин усърдно предъвкваше жилаво парче сушено месо и Джейсън трябваше да го изчака да си прокара залька с малко от полузамръзналия ачадх. На изток небето просветляваше и според традиционните представи на номадите настъпваше зората, моментът, в който можеше да се различи черната козина на козата от бялата.

— Доведи ми моропа! — заповяда Темукин и се отдалечи с широка крачка.

Джейсън сграбчи умореното, тракащо със зъби животно за поводите и го повлече след пълководеца. Последваха го и трима офицери. Пътеката направи още два остри завоя и излезе на просторна тераса, която в отсрещния си край свършваше с отсечения ръб на урвата. Темукин застана там и зарея поглед в белотата на облаците под него. Но това, пред което се прехласна Джейсън, бе една ръждясала желязна конструкция.

Най-внушителната ѝ част представляваше масивна рамка във формата на буквата А, която бе дълбоко вградена в ръба на скалата и стърчеше навън, над пропастта. Тя бе кована на ръка по цялата си осемметрова дължина и положително бе погълнала колосален труд. Закрепена беше с напречни подпорни лостове и облеганата върху скалния хребет на самия ръб на склона под ъгъл от четирийсет и пет градуса. Цялата рамка бе надупчена и проядена от ръждата, въпреки че личаха някакви следи от смазка. През макарата на върха на А-то минаваше лента от черна, еластична материя и се връщаше обратно през една дупка в подпорната канара отзад. Подтикван от любопитство, Джейсън заобиколи скалата, за да разгледа съоръжението зад нея.

Макар и по-малко, това изобретение бе по своему повнушително и от подпорната рамка на ръба на урвата. Черната въжеподобна лента минаваше през дупката и се намотаваше на барабан, чийто вал беше дебел колкото човешка ръка. Четири яки подпори го прикрепяха към обратната страна на вертикалната скална плоча. Очевидно можеше да поема огромно натоварване, тъй като нямаше как да се изскубне — цялата тежест се предаваше пряко на скалната плоча, като по този начин подпорите се забиваха още по-здраво в нея. На края на барабана имаше зъбчато колело с диаметър един метър, а то от своя страна бе свързано с друго по-малко, което се завърташе с помощта на дълга манивела. Тя май беше дървена, но

Джейсън не обърна много внимание на този факт. Имаше и няколко обезопасяващи предпазители и спирачки.

Едва ли трябваше да си технически гений, за да разбереш предназначението на това съоръжение. Джейсън се обърна към Темукин, като едва се сдържаше да не повдигне иронично вежди, и попита:

— Това ли е механизмът, с който трябва да се спуснем в низините?

Пълководецът изглеждаше не по-малко удивен от конструкцията.

— Да. Едва ли вдъхва доверие да си рискува човек живота с него, но нямаме избор. Хората от племето, което го е построило и използвало, издънка от рода на белките, се заклеха, че често са си служили с него да плякосват из низините. Разказаха безброй небивалици и ни показаха дърво и барут за доказателство. Сега ще пуснат това чудо в действие. В случай на засечка ще бъдат избити. Първи тръгваме ние.

— Това едва ли ще ни е от голяма полза, ако нещо се развали.

— Човек се ражда, за да умре. Животът представлява само едно ежедневно отлагане на неизбежното.

Джейсън не намери какво да му отговори. Вдигна поглед и видя как надолу по хълма водеха към лебедката няколко мъже и тантурести жени, които надаваха обидени крясъци.

— Дръпнете се, оставете ги да си вършат работата! — заповяда Темукин и войниците незабавно се оттеглиха. — Не ги изпускайте от очи и в случай на предателство или грешка веднага ги избийте!

Насърчени по този начин, хората от рода на белките се заловиха за работа. Очевидно знаеха какво вършат. Едни въртяха манивелата, а други нагласяха дрънчащите предпазители. Един от мъжете дори се изкачи чак върху рамката и се надвеси от ръба на скалата, за да смаже макарата в края ѝ.

— Аз тръгвам пръв — обяви Темукин и нахлузи под мишниците си тежък кожен хамут.

— Дано туй въже да е достатъчно дълго — изпусна се Джейсън и веднага съжали за казаното, защото Темукин се извърна и го стрелна с гневния си поглед.

— След това ми спускаш моропа и след него си ти. Погрижи се да са му завързани очите, за да не изпадне в паника. След теб — още

един мороп и така нататък. Моропите да се водят до урвата само един по един, за да не разберат какво ги чака. — Той се обърна към офицерите. — Чухте заповедите ми.

Припявайки задружно, белките завъртяха манивелата, за да намотаят въжето на барабана, и предпазителите бавно задрънкаха. Хамутът се обтегна и въжето изтъня, преди Темукин да се вдигне от земята. Последни се отлепиха пръстите на краката му, той сграбчи въжето и увисна над пропастта, като бавно се полюшваше нагоре-надолу. Когато полюшването затихна, белките обърнаха посоката на движение и тялото му бавно се изгуби от погледите. Джейсън отиде до ръба и видя как силуетът на пълководеца се смалява все повече и повече, докато накрая потъна в кълбата от облаци долу. Изпод крака на Джейсън се отрони камък и той бързо отстъпи назад.

Приблизително на всеки сто метра, на местата, където се съединяваха отделните парчета от еластичното въже, мъжете забавяха ход и действаха по-предпазливо. Те внимателно въртяха манивелата, докато възелът минеше през макарата, и след това заработваха отново с обичайната си бързина. Хората на манивелата се редуваха непрекъснато, тъй че въжето се развиваше и спускаше равномерно.

— Какво е това въже? — попита Джейсън едного от белките, който, изглежда, отговаряше за цялата работа — някакъв тип с мазна коса и по всяка вероятност с един-единствен пожълтял зъб, щръкнал над горната му устна.

— Растения някакви, треволяци... дълги, с листа. Как им викате там, ментри...

— Лози ли? — налучка Джейсън.

— Даа, лози. Големи, мъчно се намират. Растат надолу по урвата. Разтягат се и са много здрави.

— Дано да е така — усъмни се Джейсън, посочи нещо и сграбчи мъжа, тъй като въжето внезапно взе да подскача нагоре-надолу. Онзи се заизвива в желязната му хватка и побърза да обясни:

— Спокойно. Това означава, че човекът е долу, пуснал е лозата — тя подскача нагоре-надолу. Вдигай! — подвикна той на работниците при манивелата.

Джейсън го пусна и той бързо се отдалечи, като си разтриваше натъртеното място. В това имаше логика — Темукин бе пуснал въжето и внезапното отнемане на тежестта в другия край пораждаше тези

немного резки вибрации. Тялото му положително беше само една малка част от общото тегло на внушително дългата въжена линия.

— А сега моропа — заповяда Джейсън, когато куката и клупът най-сетне отново се вдигнаха до върха на урвата. Доведоха животното, а то мигаше ли, мигаше боязливо с червените си очички, вторачени в ръба на пропастта пред него. Белките сръчно метнаха около туловището му един широк хамут и покриха очите му с кожен чувал, който нахлузиха здраво върху главата и го вързаха под челюстта. Закачиха и куката, а моропът все още си стоеше търпеливо, но изведнъж усети, че започва да се издига над земята. Тогава изпадна в паника, взе да се съпротивлява и задраска с нокти по земята, като образуваше бразди и ронеше парченца от скалата. Но работниците имаха опит и с такива случаи. Човекът, с когото бе разговарял Джейсън, притича с тежък ковашки чук с дълга дръжка и с отработен замах го стовари на едно точно определено място върху чувала, вероятно над очите на тази твар. Моропът в миг се отпусна. С много подвиквания и повдигания безжизненото туловище най-сетне увисна във въздуха и се озова над пропастта.

— Трябва удари с голяма точност — каза мъжът. — Много силно — убие. Недостатъчно силно — събуди скоро, заподскача, къса въже.

— Добър удар — съгласи се Джейсън, като се надяваше, че Темукин не се намира точно под въжето.

Изглежда, всичко беше наред — лозовото въже продължаваше да се размотава. Джейсън се улови, че задрямва, и се отдалечи от ръба. Внезапно се раздадоха викове, той отвори очи и видя как въжето се люшка напред-назад и отскача високо нагоре. Дори се изплъзна от макарата и един от мъжете трябваше да се изкатери до нея, за да го намести отново.

— Да не се е скъсало? — попита Джейсън работника, който стоеше до него.

— Не, няма нищо, всичко е наред. Просто отскача по-силно, когато моропът се откачи.

Това беше близко до ума. Огромното животно тежеше много повече от човека и беше естествено еластичната лоза да се разлюлее доста по-силно, когато го откачат от нея. Движението замря, после отново започнаха да вдигат въжето. Джейсън се сети, че следващият е

той, и нещо го сви под лъжичката. Какво ли не би дал, само и само да се отърве от спускането с този асансьор от Желязната епоха.

Още от началото тръгна зле. Когато лозата се обтегна, той усети, че влачи крака по скалата и машинално драска с пръсти по нея, мъчейки се да се задържи на твърда земя. Безуспешно. Макаратата направи още един оборот и той се озова във въздуха над покритата с облаци пропаст. Хвърли един поглед надолу между краката си, после прикова вниманието си право пред себе си. Върхът на урвата бавно се издигна над главата му и номадите с мрачните лица изчезнаха от полезрението му. Той се помъчи да измисли някакъв весел коментар, но както никога досега бе изгубил напълно чувството си за хумор. Докато се въртеше бавно при спускането, Джейсън можа за първи път да види разполовяващата континента урва, която и от двете страни чезнеше от погледа му, и да прецени невероятните ѝ размери. Въздухът бе чист и сух, а утринното слънце осветяваше повърхността на скалата толкова силно, че и най-малките подробности си личаха съвсем ясно.

Отдолу се намираше бялото море от облаци, които се плискаха и разбиваха в основата на дългата урва. Назъбените сиви планини, които се виждаха отвъд, приличаха на джуджета в сравнение с нея. На фона на гигантските размери на тази урва Джейсън се чувстваше увиснал като паяк на нишката си, който се спуска по безкрайна стена и уж напредва, а всъщност през цялото време стои на едно и също място, тъй като мащабите бяха огромни. Той поглеждаше ту вдясно, ту вляво — и в двете посоки грапавият отвесен склон стигаше до хоризонта, където се размиваше и чезнеше, все тъй устремен към небето.

Сега Джейсън виждаше, че мястото, където бе разположена лебедката, е много по-ниско, отколкото останалата част на каменната бариера. Той реши, че отдолу трябва да има също такава възвишение, защото в противен случай лозовата въжена линия не би била в състояние да издържи и собственото си тегло, а за допълнителен товар да не говорим. Облаците все повече се приближаваха към него и дори му се стори, че само да протегне крак, и ще ги ритне. След това го докоснаха първите влажни пипала на мъглата, облаците го погълнаха и той остана сам сред сивото владение на небитието.

Последното нещо, което очакваше, че ще направи, докато висеше на края на километричната, подскачаща нагоре-надолу връв, бе да заспи. Но така и стана. Люлеенето, умората от денонощната езда и

вездесъщото еднообразие наоколо си казаха думата. Той се успокои, отпусна глава и след няколко секунди вече хъркаше звучно.

Събуди се, когато усети, че капки дъжд се стичат във врата му и надолу по гърба. Въпреки че въздухът бе много по-топъл, той потрепери и здраво стегна яката си. Това беше един от онези дъждове, които ръмят и ръсят по цял ден без никакви изгледи за спиране. През него той все пак различаваше набраздената скална повърхност, покрай която се спускаше в момента, а когато се наведе да погледне през пръстите на краката си, забеляза нещо с неопределени очертания. Какво ли беше? Хора? Приятели или врагове? Ако местните жители знаеха за лебедката, скрита в облаците горе, защо да не ги причакат тук с отряд главорези. Той измъкна бойната секира от колана и нахлузи ремъка ѝ на китката си. Отдолу стърчаха отделни каменни блокове, пръснати из безцветното поле, покрито с подгизнала от дъжда трева. Въздухът беше влажен и лепкав.

— Разкопчавай хамута и бъди готов да го пуснеш! — заповяда Темукин, който се появи изневиделица и наперено тръгна към него през полето. — А секирата защо ти е?

— В случай че ме чака някой друг освен теб — отвърна Джейсън, но я прибра отново на колана си и се зае с кожения хамут. Еластичното въже се изопна неочаквано и го доближи на сантиметри от земята.

— Пускай се! — извика Темукин и Джейсън го послуша, но за нещастие тъкмо тогава въжето тръгна отново нагоре. Той се издигна доста, за миг увисна във въздуха без никаква опора и след това се стовари тежко на земята. При удара се претърколи и дръжката на сабята му го ръгна в ребрата, заболя го, но му се размина само с това. Над тях се разнесе бързо свистене — освободеното от товара въже се сви и полетя нагоре.

— Насам — упъти го Темукин, обърна се и тръгна, а Джейсън все още се мъчеше да се изправи на крака. Тревата бе хлъзгава и мокра и той зашляпа с ботуши из калта. Темукин отиде зад един десетметров каменен стълб и посочи към върха му.

— Оттам можеш да гледаш кога ще пристигне моропът ти. Събуди ме тогава. Моето животно пасе отсам. Внимавай да не се загуби. — Без да дочака отговор, той легна на едно относително сухо и закътано от канарата място и покри лицето си с парче кожа.

„Естествено, каза си Джейсън, точно за такова нещо си мечтаех на този дъжд. Една хубава мокра скала и страхотен изглед към нищото.“ Той се изкатери по стръмния наклон на камъка и седна на заобления му връх.

Изпари му се всякакво желание за сън — немислимо беше дори да се седи удобно върху неравната и твърда повърхност, тъй че Джейсън през цялото време се измъчваше и страдаше. Тишината се нарушаваше единствено от нескончаемия шепот на дъжда, раздиран от време на време от възторженото тръбене на моропа, който се наслаждаваше на необичайния пир. Когато дъждовната пелена все пак се отдръпваше, по склона надолу се разкриваха тревни пасища, буйни поточета и потъмнели камъни, които се подаваха от зеленината. Измина цяла вечност, преди Джейсън да долови над главата си хриптене и да съзре неясния силует, който бавно се спускаше през мъглата. Тогава той слезе от канарата и Темукин се събуди и застана нащрек в мига, в който го докосна по рамото.

Имаше нещо страховито и внушително в огромното, безжизнено туловище на моропа, което се полюшваше привидно без никаква опора над главите им. Изведнъж краката му се размърдаха и дишането му се учести.

— Бързо! — заповяда Темукин. — Започва да се събужда.

Ненадейно моропът се спусна доста ниско и те посегнаха светкавично към него, но последвалото свиване на въжето го измъкна от ръцете им. Той започваше да извъръца глава и правеше опити да я вдигне нагоре. Следващото спускане го приближи почти до земята и Темукин скочи към врата му, сграбчи го и увисна на него, успя да придърпа предните крайници на животното до влажната земя.

— Разкопчай го! — извика той.

Джейсън се хвърли към ремъците. Токите се разкопчаваха лесно, само трябваше да се дръпне една желязна ръчка. Когато Джейсън се справи и с последната, моропът вече започваше да буйства и се освободи с отскок. Еластичното въже се сви и издърпа хамута изпод тялото му, одра го, почти го преобърна и животното изрева от болка. Хамутът издрънча, изсвистя и мигновено изчезна нагоре в дъжда.

През останалата част от деня нещата поеха обичайния си ход. Джейсън вече знаеше как да действа и Темукин се прояви като опитен редови войник — възползва се от затишието, за да си навакса съня. На

Джейсън му се искаше да постъпи по същия начин, но нали беше поел акцията в свои ръце... От дъждовното небе се спускаха на равни интервали войници и животни и Джейсън организираше всичко. Някои от войниците наглеждаха пасящите в полето моропи, други стояха на разположение, да помагат при приземяването на новопристигащите. Имаше и такива, които спяха, а Аханк, който според Джейсън притежаваше отлично зрение, беше застанал на пост. На земята вече имаше двайсет и пет моропа и двайсет и шест души, когато изведнъж настъпи краят.

Унесени от нескончаемия дъжд, посрещачите бяха полузадрямали, когато дрезгавият вик на Аханк ги стресна и мигновено изостри сетивата им. Джейсън вдигна поглед и зърна тъмно туловище, устремило се надолу и право към тях. Това се оказа просто една илюзия на мъглата, тъй като моропът попадна право в определеното за приземяване място, като откъртена канара се стовари на земята и се заби в нея с умопомрачителен трясък. Върху него падна и огромно парче от въжето, краят му се приземи недалеч от Джейсън и войниците.

Не се наложи да викат Темукин. Той се бе събудил от възгласите и от трясъка, които се раздадоха при удара. Хвърли само един поглед към окървавеното и обезобразено туловище на животното и се извърна.

— Завържете за хамута четири моропа. Да се изтегли оттук заедно с въжето. — Докато лейтенантите се надпреварваха да му се подчиняват, той погледна към Джейсън. — Ето защо първо пращах човек, а след това мороп. Ще се наложи двама да яздят заедно. Белките ме предупредиха, че въжето се къса след дълга употреба и че по никакъв начин не може да се предвиди кога ще се случи. Обикновено става при по-тежки товари.

— Но се е късало и при спускането на човек. Ясно ми е защо ти тръгна пръв. От теб ще излезе добър комарджия, пълководецо — рече му Джейсън.

— Аз съм си добър комарджия — отвърна му Темукин невъзмутимо, като търкаше с намазнено кожено парче ръждивата си сабя. — Има само едно резервно въже, тъй че преди да тръгна, наредих да прекратят спускането, ако се скъса това тук, Докато се върнем, ще

поставят ново въже и ще спуснат страж, който да ни чака. А сега — на моропите!

10.

— Мога ли да запитам къде отиваме? — обади се Джейсън, докато отрядът бавно се придвижваше в бойна готовност надолу по тревистия склон. Бяха се разгънали във формата на широк полумесец с Темукин и Джейсън в центъра, а отзад моропите влачеха трупа на мъртвия си другар.

— Не — отсече Темукин и с това приключи въпроса.

Наклонът беше плавен, сякаш равнините отдолу се издигаха постепенно, за да се съединят с отвесната крепост, която вече не се виждаше от дъжда. Трева и ниски храсталаци застилаха възвишението, тук-там лъкагушеха потоци и ручеи. Моропите ги прекосяваха с плясък и пръхтяха от удоволствие при вида на това удивително изобилие от вода. И температурата се покачи. Джейсън и останалите развързаха вървите, с които стягаха облеклото си, а той с удоволствие килна и шлема назад, тъй че ситният дъждец да пада върху прегрятото му лице. Изтри мазния слой, който покриваше кожата му, и се замисли дали няма да може отново да се окъпе.

Възвишението свърши внезапно до една назъбена урва, в дъното на която течеше пенеста река. Темукин заповяда да извлекат трупа на омотаното с въже мъртво животно до ръба на скалата, където група войници го повдигнаха и бутнаха долу. То плесна във водата, вдигна фонтан от пръски, почти насмешливо махна за последен път с ноктестата си лапа и водовъртежът го отнесе от погледите им. Без никакво колебание Темукин обърна курса на югозапад покрай речния бряг — личеше си, че е бил предупреден за това препятствие предварително. Походът продължи устремно напред.

Късно следобед дъждът спря и местността стана съвсем друга. Равнината се изпъстри с храсталаци и дървета, а под надвисналото небе недалеч пред тях се показа и една голяма гора. Темукин прекрати похода веднага щом я съзря.

— Поспете! — заповяда той. — Ще продължим на мръкване.

Джейсън само това и чакаше. Докато останалите още спираха, той се смъкна от моропа, сви се на тревата и затвори очи. Юздите на животното бяха завързани за глезена му. След удара по черепа, пашата, водопоя и препускането то също се радваше на почивката. Изпъна се на земята в целия си ръст, протегна глава в сочната трева и си отскубна едно снопче, за да си го държи в устата, докато спи.

Небето беше тъмно, но когато стоманените пръсти се забиха в краката му и го разтърсиха да се събуди, на Джейсън му се струваше, че току-що е затворил очи.

— Тръгваме — рече Аханк.

Джейсън приседна, усети как при това усилие изтръпналите му мускули изскърцаха и разтърка очи, за да пропъди съня. Още през деня бе излял остатъците от ачадх от меха си и го бе напълнил с прясна речна вода. Затова сега се напи до насита, и наплиска на воля лицето и главата си. В тази земя нямаше недостиг на вода.

Тръгнаха в колона по един, начело с Темукин. Джейсън беше предпоследен. Аханк яздеше ариергард и от огнения му поглед и извадената сабя личеше, че охранява не друг, а Джейсън. Изследователският отряд се бе превърнал във военен и номадите не се нуждаеха от помощ, а от един скитащ се жонгльор очакваха само пречки. На опашката поне се намираще на сигурно място и там не можеше да създава никакви неприятности. В противен случай щеше да бъде ликвидиран. Джейсън яздеше спокойно и се стараеше стойката му да излъчва невинно подчинение.

Напредваха безшумно, дори когато навлязоха в горите. Меките лапи на всеки следващ мороп стъпваха ритмично в следите, оставени от предното животно. Нямаше ни скърцане на ремъци, ни дрънчене на метал. Те приличаха на призрачни сенки, които се движеха в просмуканата от дъжда тишина. Дърветата се разрешиха и Джейсън разбра, че са излезли на поляна. Недалеч мъждукаше светлина и той различи с крайчеца на окото си тъмния силует на някаква сграда.

Все още мълчаливо, войниците завиха плавно надясно и се отправиха към сградата. Когато се приближиха на не повече от няколко метра, пред тях изневиделица изникна осветен правоъгълник, тъй като се отвори врата. В светлината на входа застана ясно очертана фигура на мъж.

— Този го оставете... убийте останалите! — извика Темукин и нападателите се хвърлиха напред, без да го дочакат да довърши.

Джейсън по случайност се намираше до човека на входа, обаче сякаш всички останали го изпревариха. Мъжът отскочи назад с дрезгав вик и се опита да затвори вратата, но трима войници мигновено връхлетяха върху нея, разтвориха я и го запратаха вътре. След това се проснаха по лице на пода. Джейсън разбра причината още щом се смъкна от гърба на моропа. На отворената врата бяха спрели нови петима номади с опънати лъкове, двамата коленичили, а другите трима — прави. Те стреляха два пъти, три пъти и въздухът се изпълни със свистенето и звъна на стрелите им. Джейсън стигна до тях в мига, в който прекратиха огъня и нахлуха в сградата. Точно зад тях беше, но битката бе приключила.

* * *

Голямата като хамбар стая, осветена от една-единствена пукаща свещ, преливаше от смърт. Мъртвците и умиращите лежаха сред безпорядъка от преобърнати маси и столове. Сивокос човек със стрела в гърдите се гърчеше и стенеше; един войник се наведе над него и с бърз замах на секирата му преряза гърлото. Отново се раздаде трясък, тъй като останалите номади бяха заобиколили сградата и я щурмуваха отзад. И въпрос не можеше да става за бягство.

Само един човек беше все още жив и все още оказваше съпротива — човекът, който ги бе пресрещнал на входа. Той беше висок, разчорлен, облечен в груби, домашнотъкани дрехи и удряше където му падне с огромна и дебела бойна тояга. Колко му беше да го убият — една стрела щеше да свърши работа, — но номадите искаха да го вземат в плен, а никога досега не се бяха натъквали на такова простичко оръжие. Един от тях вече седеше на земята и се държеше за крака, а друг бе обезоръжен пред очите на Джейсън, сабята му издрънча и полетя в ъгъла. Човекът от низините беше застанал с гръб към стената и отпред бе непристъпен.

На Джейсън му хрумна нещо. Той се огледа набързо и погледът му попадна върху една стойка с най-обикновени земеделски сечива, облеганата на стената. Там имаше и лопата с дълга дръжка, стори му се,

че тя ще свърши работа. Сграбчи я за двата края и я стовари с все сила върху коляното си. Тя се огъна, но не се счупи. Добре изсушено дърво.

— Оставете го на мен! — извика Джейсън и се хвърли в боя, но закъсня — в този миг тоягата уцели ръката на фехтовача, разтроши му кокалите и изби сабята. Джейсън застана на негово място и замахна с лопатата към глезените на човека от низините.

Онзи бързо свали тоягата, за да посрещне удара, и когато оръжията се треснаха едно в друго, Джейсън успя да извърти дръжката на лопатата и да я насочи към врата на противника. Той отби навреме и тази атака, но се принуди да отстъпи встрани и да се отдели от стената. А тъкмо това се искаше.

Аханк, който бе влязъл заедно с Джейсън, замахна с опакото на секирата към черепа му и го повали в безсъзнание на пода.

Джейсън захвърли лопатата и вдигна бойната тояга. Тя беше към два метра дълга, от здраво и жилаво дърво, обковано с железни пръстени.

— Какво е това? — попита Темукин. Той беше наблюдавал края на кратката схватка.

— Бойна тояга. Простичко оръжие, но върши работа.

— И ти можеш да си служиш с него? Нали ми каза, че не знаеш нищо за низините.

Лицето му си оставаше безизразно, но докато говореше, очите му горяха с някакъв вътрешен пламък. Джейсън усети, че трябва да му отговори нещо убедително, иначе ще се намери сред труповете.

— Аз пак не знам нищо за низините. Обаче се научих да боравя с това оръжие като дете. Всички в моето... племе си служат с него. — Той не си направи труда да добави, че не става дума за племето на пирийците, а за земеделската общност на Поргорсторсаанд от другия край на галактиката, където бе израснал. При строгите класови и социални разграничения единствено на войниците и аристокрацията бе позволено да носят истински оръжия. Но не можеш да забраниш на човек, който живее в гората, да притежава по някой и друг прът, тъй че бойните тояги бяха широко разпространени и по едно време Джейсън си служеше доста умело с това несложно, но ефикасно оръжие.

Удовлетворен за момента, Темукин му обърна гръб, а Джейсън развъртя тоягата да я пробва. Тежестта и бе добре разпределена.

Номадите успешно плякосваха сградата, която се оказа нещо като чифлик. Добитъкът се държеше под същия покрив и когато войниците нахлуха вътре, изклаха всички животни. Щом Темукин заповядаше да се убива, той не се шегуваше. Джейсън гледеше тази касапница, без да трепне, дори изражението на лицето му не се промени, когато един от търсещите плячка войници преобърна дървен сандък и намери зад него бебе, може би запряно там в последната минута от някоя от вече проснатите на пода жени — войникът безчувствено го прободде с един бърз замах на сабята си.

— Онзи го завържете и ми го доведете — заповяда Темукин, като изчисти от мръсотията парче стотвено месо, захвърлено на пода по време на атаката, и си отхапа от него.

Китките на пленника бяха незабавно стегнати с кожени ремъци на гърба, а самият той — опрян до стената. След като и трите кофи вода, които му плиснаха в лицето, не успяха да го свестят, Темукин нагря върха на острието на камата си и я пъкна под мишницата му. Той изстена и се помъчи да се дръпне, после отвори очи и зарея нанякъде помътнелия си от удара поглед.

— Говориш ли междинния език? — попита Темукин.

Когато човекът отговори нещо неразбираемо, пълководецът го фрасна точно по посинялата и възпалена рана, причинена от предишния удар. Селянинът извика и се опита да се дръпне, но отново отговори на същия непознат език.

— Този глупак не може да говори — отсече Темукин.

— Да опитам аз — предложи един от офицерите му и излезе напред. — Езикът, на който говори, не се различава много от този на рода на планинските змии от далечния изток, край морето.

Най-сетне бе осъществен контакт. С мъчителни перифразирания и повторения на селянина бе дадено да разбере, че ще го убият, ако не им помогне. Но не му обещаха нищо, ако им се подчини, а и човекът от низините едва ли можеше да се пазари при това положение. Той бързо се съгласи.

— Кажи му, че искаме да отидем там, където са войниците! — нареди Темукин и пленникът бързо заклати глава в знак на съгласие. Нищо чудно. В едно примитивно стопанство селяните едва ли хранят добри чувства към войниците, които събират данъци и ги държат в

подчинение. В бързината си да даде необходимите сведения той взе да бръщолеви нещо. Преводачът разясни думите му.

— Казва, че тук има много войници — колкото пръстите на две ръце, а може би и на пет. Вържени са и са добре укрепени. Имат и още нещо, някакво оръжие, но не мога да схвана какво точно приказва.

— Колкото пръстите на пет ръце — каза Темукин, усмихна се и погледна косо. — Уплаши ме.

Номадите край него избухнаха в гръмогласен смях, затупаха се по гърбовете и избързаха да съобщят това и на останалите. Джейсън не го смяташе за голямо остроумие, но пък оценяваше високия им дух.

Изведнъж всички млъкнаха, тъй като се приближиха двама войници, които подпирала и почти влачела един от другарите си. Той подскачаше на един крак, като всячески се мъчеше да не стъпва с другия, и щом вдигна изкривеното си от болка лице към Темукин, Джейсън разпозна в него мъжа, който беше ранен от селянина с бойната тояга.

— Какво е станало? — попита Темукин, а в гласа му не бе останала и следа от смях.

— Кракът ми... — отвърна дрезгаво раненият, някакъв по-дребен вожд.

— Дай да видя! — заповяда пълководецът и войнишкият ботуш бе незабавно срян.

Коляното му бе зверски натрошено, капачката му — толкова лошо счупена, че от кожата стърчаха парчета бели кости. От раната бавно се процеждаха струйки кръв. Войникът положително изпитваше невероятна болка, обаче не издаваше нито звук. Джейсън разбираше, че е необходима опитна хирургическа намеса и подмяна на кости, за да може човекът отново да ходи, и се питаше каква ли ще е частта му в този варварски свят. Съвсем скоро всичко му се изясни.

— Не можеш да вървиш, не можеш да яздиш, не можеш да бъдеш войник — отсече Темукин.

— Зная това — отвърна раненият, като се стегна и отблъсна ръцете на тези, които го придържаха. — Но ако трябва да умра, искам да умра в бой и да бъда погребан с палците си. Ако съм без палци, няма да мога да държа сабята си и да се боря с демоните в преизподнята.

— Така да бъде — съгласи се Темукин и извади сабята си. — Ти беше добър войник и добър приятел и аз ти пожелавам успех в предстоящите ти битки. Самият аз ще се бия с теб, тъй като е чест да бъдеш изпратен долу от един пълководец.

Битката нямаше ритуален характер и раненият се справяше добре, въпреки натрошеното си коляно. Но Темукин се биеше така, че противникът му не можеше да не стъпи на счупения крак, а това не беше по силите му и в този миг сабята се заби под ребрата му и той издъхна.

— Имаше още един ранен — рече Темукин все още с извадена окървавена сабя. Напред излезе войникът със счупената ръка, която беше привързана към рамото му.

— Ръката ще се оправи — възрази той. — Кожата не се е разкъсала. Мога да се бия и да яздя, но не мога да държа лък.

Темукин се поколеба за миг, преди да отговори.

— Всеки човек ни е крайно необходим. Ако можеш да вършиш тези неща, ще се върнеш с нас в лагера. Тръгваме веднага щом погребете този. — И той се извърна към Джейсън. — Ще яздиш отпред до мен, без да издаваш глупави звуци. — Той очевидно нямаше високо мнение за войнишките способности на Джейсън, а Джейсън от своя страна нямаше голямо желание да го опровергава. — Ще търсим войниците. Белките са нападали тази местност в миналото, но с не повече от двама-трима души наведнъж, тъй като е опасно да се спускат повече моропи долу. Те избягват войниците и се нахвърлят на тези чифлици. Били са се и с войниците и за барута научих именно от тях. Убили са един войник и му взели барута, но като го подпалих, той само изгоря. Обаче белките се кълнат, че той се взривявал, а и други са ми казвали същото, тъй че им вярвам. Ние ще им вземем барута и ти ще направиш така, че да се взриви.

— Само ме заведи при него — рече Джейсън — и аз ще ти покажа как става.

Те се лутаха из гората доста дълго след полунощ и най-сетне пленникът им сълзливо си призна, че е загубил пътя в тъмното. Темукин го би, докато онзи взе да вие от болка, а след това неохотно заповяда на хората си да почиват до сутринта. Дъждът бе завалил отново и те потърсиха подслон под дърветата, макар че и под тях капеше.

Джейсън имаше лош вкус в устата си. Този път причината не беше сготвената върху тор храна или отвратителният ачадх, а клането при чифлика — приближи ли се човек до дърветата, загубва гората от погледа си. От известно време той живееше с номадите като номад и се бе приобцил към нравите им. Интересен народ, а откакто се бе пренесъл в лагера на Темукин, те му се струваха дори мили и ако не бяха най-веселите хора в галактиката, то поне човек можеше да се разбира с тях. Бяха честни по свой начин — спазваха някакви свои закони. Но бяха и хладнокръвни убийци и главорези. Какво от това, че убиваха в съответствие със собствената си ценностна система. Положението не се променяше. Промушеното дете бе все пред очите му и Джейсън се размърда неспокойно върху подгизналите листа.

Беше навлязъл сред дърветата и забравил за гората — беше забравил, че тези хора бяха изтребили първата миньорска експедиция и с удоволствие биха сторили същото и с всеки пришълец, който им попаднеше. Сред тях той беше шпионин и работеше за пълния им провал.

Ами тъй де. Той можеше да се помири със себе си само ако никога не забравяше, че играе някаква роля, а не се забавлява, и че целият този маскарад си има цел. Трябваше да разруши обществената структура на тези номади и да се погрижи пирийците да отворят рудниците си на спокойствие.

Но на Джейсън, самотен в дъждовната нощ, премръзнал и налегнат от черни мисли, това му се струваше като една съвсем неясна перспектива. По дяволите. Той се въртеше и се опитваше да се настани удобно и да заспи, но картините от клането непрестанно му пречеха.

„По своему, Темукин, ти си голям човек, мислеше си той. Но ще се наложи да те унищожа.“ Дъждът се изливаше безпощадно.

Щом се развидели, те тръгнаха отново в безмълвна колона сред потъналата в мъгла гора. Плененият селянин тракаше със зъби от страх и най-сетне разпозна една поляна и пътека. Вече усмихнат и доволен, той им посочи правилния път. Устата му беше затъкната с парцали от облеклото му, за да не може да вдигне тревога.

Пред тях изпукаха счупени клонки и се чуха гласове.

Колоната спря, внезапно притихнала, и в гърлото на пленника опряха сабя. Нищо не помръдваше. Гласовете пред тях се усилиха и от завоя на пътеката излязоха двама мъже. Те направиха две-три крачки,

преди да доловят неподвижните безмълвни силуети, толкова близо до тях в мъглата. Но преди да реагират по някакъв начин, половин дузина стрели им отнеха живота.

— Какви са тези пръчки, дето ги носят? — обърна се Темукин към Джейсън.

Джейсън се спусна на земята и с ботуша си преобърна най-близкия труп. Мъртвият носеше само лек стоманен нагръдник и стоманен шлем и беше облечен с дрехи от грубо платно и кожа. На колана имаше къса сабя и все още стискаше в ръката си не нещо друго, а примитивен мускет.

— На това му викат „пушка“ — каза Джейсън и я вдигна. — С помощта на барута изхвърля парчета метал, които могат да убиват. Барутът и металът се вкарват ей през тази тръба тук. Когато се дръпне лостчето в дъното, този камък хвърля искра в барута, той се взривява и изстрелва метала.

Джейсън вдигна поглед и видя, че всеки, който бе чул думите му, бе насочил лъка и стрелата си към гърлото му. Той внимателно остави оръжието, смъкна две кожени торби от колана на загиналия и погледна вътре в тях.

— Така си и мислех. Куршуми и парцали... а това е барут. — И той подаде на Темукин втората торба. Пълководецът погледна вътре и я помириса.

— Тук няма много.

— Не трябва много, поне за пушките. Но там, откъдето идват тези мъже, положително има по-големи количества.

— И на мен така ми се струва — съгласи се Темукин и махна с ръка към щурмоваците. Те прибраха обратно стрелите, отсякоха палците на убитите и отстраниха труповете от пътя. Той взе и двата мускета за себе си.

След не повече от десет минути езда пътят ги изведе на края на една поляна, или обширна ливада, която се простираше по продължението на плавно носеща се река. На брега се издигаше масивна и здрава каменна постройка с висока кула в центъра. На върха на кулата се виждаха две фигури.

— Пленникът твърди, че това е сградата на войниците — каза офицерът, който превеждаше.

— Питай го дали знае колко входа има! — заповяда Темукин.

— Твърди, че не знае.

— Да се убие.

Светкавичен саблен удар ликвидира пленника и трупът му бе захвърлен в храсталака.

— Отпред има само една малка врата, онази там, и тесни дупки, през които може да се стреля с лъкове и пушки — отбеляза Темукин. — Тази работа не ми харесва. Искам двама души да огледат сградата от другите ѝ страни и да ми кажат какво виждат. Какво е онова кръгло нещо над стената? — попита той Джейсън.

— Не зная... но се досещам. Би могло да е пушка, като тези, само че много по-голяма — изстрелва едро парче метал.

— И на мен така ми се струва — заяви Темукин и замислено присви очи. Той нареди нещо на двама души, те се обърнаха и препуснаха обратно по пътеката.

Разузнавачите слязоха от животните и безшумно изчезнаха в гъсталака. Научени да се крият из пустинния на пръв поглед терен на голите равнини, под прикритието на гората тези хора бяха направо невидими. Другите останаха върху моропите и зачакаха завръщането им с хищническо търпение.

— Така си и мислех — каза Темукин, когато те си дойдоха и му докладваха. — Тази сграда е солидна и строена само за военни цели. От другата страна откъм водата има още една врата, също толкова голяма. Ако изчакаме да мръкне, ще можем лесно да превземем укреплението, но нямам желание да чакам. Ти умееш ли да стреляш с пушката?

Джейсън кимна неохотно, защото вече му беше пределно ясно какво е намислил Темукин — още преди да види двамата разузнавачи, които се връщаха с един убит войник. В ордата на Темукин всички влизаха в бой, дори и свирещите на лютня специалисти по барута. Джейсън се помъчи да се измъкне от затрудненото положение, но не можа да измисли нищо и предложи услугите си доброволно, преди да го задължат да го направи. За Темукин това нямаше никакво значение. Искаше да се отвори вратата и Джейсън беше най-подходящият човек за тази задача.

Той понатъкми някак си войнишката униформа, успя да прикрие дупките от стрелите и повечето от кръвта, а видимите кървави петна натри с кал, за да ги заличи. Започваше да вали ситен дъжд и това

беше на добре. Когато вече обличаше униформата, Джейсън повика преводача и го накара многократно да повтаря на местния език една съвсем простичка фраза: „Отворете... бързо!“, докато не почувства, че я е усвоил както трябва. Нищо сложно. Ако настояваха за по-дълъг разговор, преди да го пуснат да влезе, с него беше свършено.

— Разбираш какво трябва да правиш, нали? — попита Темукин.

— Проста работа. Приближавам се към онази порта откъм долната част на реката, а вие чакате на края на гората горе. Казвам им да отворят. Те отварят. Влизам и правя всичко възможно портата да остане отворена, докато ти пристигнеш с другите.

— Изобщо няма да се бавим.

— Знам това, но аз ще бъда съвсем сам. — Джейсън накара един от войниците да подържи шлема си над подсипа на мускета, докато издуха навън по всяка вероятност навлажнени бариери. Не искаше да се получи засечка при единствения му изстрел. Напълни подсипа с пресен барут и го зави с парче кожа, за да го запази сух. После посочи към пушката.

— Това чудо ще гръмне само веднъж, тъй като няма да имам време да заредя отново. А и тази казионна къса сабя не ми вдъхва много доверие. Затова, ако нямаш особени възражения, бих желал да си взема назаем пирийския нож, само назаем.

Темукин кимна и му го подаде. Джейсън захвърли сабята и пхна ножа на нейното място в колана си. Шлемът миришеше на гнива пот, но се спускаше ниско над челото му, което беше добре. Искеше лицето му да е колкото може по-скрито.

— Сега върви! — заповяда Темукин, раздразнен от забавянето, получило се при подготовката на маскировъчните принадлежности. Джейсън се усмихна студено, обърна се и се отдалечи сред дърветата.

Не бе изминал и петдесет метра и вече беше мокър до кръста от гъстите, подгизнали шубраци. Но това бе най-малката беда. Проправяйки си път сред гората, той се чудеше как се остави да го забъркат в тази най-последна проява на безумие. Барутът, ето кое беше причината. Той изруга високо и цветисто и след това отправи поглед към укрепената сграда, която вече едва се виждаше през пелената от дъжд. Май му оставаха още двайсетина метра, не повече. Той ги извървя, след това излезе от прикритието на дърветата и продължи напред, докато стигна до брега на реката. Примесена с кал, водата

течеше буйно надолу, а дъждовните капки плискаха по повърхността ѝ и образуваха безкрайни серии от преливащи един в друг кръгове. Искаше му се да провери барута в подсипа, но разбираше, че е по-разумно да се откаже от това. Давай напред и толкоз. Наведе глава и тръгна с тежки крачки към сградата, която едва се виждаше през дъжда.

Ако хората в наблюдателницата го гледаха, то те не даваха никакъв признак за това. Джейсън се приближи все така тежко, като надничаше изпод шлема и стискаше пушката пред себе си. Вече беше достатъчно близо и виждаше ронещия се между грубо издяланите камъни хоросан и масивните резета, с които беше осеяна дървената врата пред него. Много малко му оставаше до стената, когато един от войниците се наведе от кулата и му викна нещо неразбираемо. Джейсън махна с ръка и продължи.

Онзи се обади повторно. Джейсън пак махна с ръка и извика „Отворете!“ с правилно произношение, или поне така се надяваше. Беше преправил гласа си да звучи колкото може по-дрезгаво, за да не го познаят, ако изговаря неточно думите. След това се изправи пред стената, вече излязъл от полезрението на хората в кулата, които все още го викаха. Портата, масивна и неподвижна, се намираще пред него. Нищо не се случваше. От това напрежението му само нарасна. Долови някакво драцене и видя от един тесен прозорец вдясно от вратата да се подава цев на пушка.

— Отворете... бързо! — извика Джейсън и заблъска по портата. — Отворете! — Той се прилепи плътно до портата, за да излезе от обсега на пушката, и заблъска отново с приклада на мускета.

Вътре в укрепената сграда се раздадоха някакви звуци, чуха се гласове и настъпи раздвижване, но Джейсън чуваше единствено пулсирането на кръвта в ушите си — неравно и глухо като ударите на скрит барабан. Нима можеше да се измъкне? Ако се опиташе, щяха да го застрелят и от двете страни. Но той не можеше да остане тук така безпомощен и притиснат отвсякъде. Като вдигна мускета си, за да заблъска отново по вратата, чу отвътре дрънчене на тежки вериги и скърцане, досущ като при дърпане на желязно резе. Запъна затвора на пушката през покривалото и го разхлаби от едната страна, за да може бързо да го махне. В мига, в който портата взе да се открехва, Джейсън

връхлетя върху нея с рамо, нахълта вътре и я блъсна да се разтвори колкото се може по-широко.

Продължи напред, премина през късия тунел и излезе на открития площад, около който бе построена сградата. Едва успя да зърне с крайчеца на окото си човека, който му бе отворил — портата го бе смазала и той се свличаше на земята. Нямаше време за повече подробности, тъй като видя, че е на прага на смъртта.

Удряй здраво и бързо, без да спиращ — така постъпваха номадите, и с право. Един войник с извадена сабя стоеше встрани, а право пред него още няколко го държаха на прицел с готови за стрелба пушки. Преди изумените войници да открият огън, Джейсън извика и се хвърли сред тях. Но миг по-рано дръпна спусъка и остана приятно изненадан, когато мускетът изгърмя глухо и един от войниците се хвана за гърдите и падна. Това беше последното нещо, което Джейсън си спомняше ясно. След това полетя стремглаво напред, размахал цевта и приклада.

Настъпи голямо объркване. След първия сблъсък той запокити пушката към един войник и ритна втори, докато изваждаше тежкия нож, а след това го размаха обезумяло. Върху него падна някакъв човек, мъртъв или ранен, Джейсън използва тялото му за прикритие и продължи да ръга наляво и надясно с ножа.

Почувства остра болка най-напред в крака, след това в хълбока и ръката, в главата му се разнасяше силно звънтене. Той описа дъга с ножа и усети, че пада. Над него се появи офицерът, с обезумял поглед и побеснял, и замахна надолу със сабята си. Джейсън я пресрещна почти презрително с ножа и на свой ред замахна нагоре и заби острието малко над слабините му. Рукна кръв, офицерът изкрещя и падна. Джейсън трябваше да избута тялото му, за да вижда. Едва успя да се справи с това и изходът от светкавичната битка се оказа решен.

Пристигна първият от войниците на Темукин и връхлетя стремглаво през портата. Несъмнено яздил с все сили към входа, той се хвърли от седлото веднага щом животното влезе. Та това бе самият Темукин, Джейсън го видя, когато червеногривестият варварин изрева и размаха сабя, за да съсече двама нападатели. След това всичко свърши с изключение на операцията по почистване на терена.

Като се озова в безопасност, Джейсън се добра със залитане до стената и се свлече на земята с гръб към нея. Звънтенето в главата му

намаля и се превърна в тъпо бръмчене, а когато свали шлема, видя, че в него има огромна вдлъбнатина. Но нали нямаше дупка на главата. Той докосна с пръсти удареното място върху черепа си и после ги разгледа внимателно. Никаква кръв. Но в замяна на това по хълбока му имаше достатъчно, та се стичаше чак по крака. От плиткото рязване на това място, точно под полубронята, бе изтекло огромно количество кръв, ала самата рана бе повърхностна, както и клъцването на ръката му. Раната на крака не кървеше много, въпреки че тя бе по-сериозна от другата — дълбока прободна рана в бедрените му мускули. Болеше го, обаче можеше да ходи — нямаше никакво намерение да се остави да го убият като недъгав, както войника в чифлика. В дисагите си имаше няколко стерилизирани кожени ивици за превръзка, но докато се добере до тях, кръвта щеше да си тече.

От мига, в който Темукин нахлу през входа, изчезна и най-малкото съмнение за изхода на битката. Войниците от гарнизона никога през живота си не бяха виждали такива врагове като варварите главорези, които ги връхлитаха от всички страни. Мускетите повече им пречеха, отколкото им помагаша, защото лъковете стреляха далеч по-бързо и по-точно от тромавите, невиждащи оръжия, които се пълнеха откъм дулото. Някои войници побягнаха, други останаха и влязоха в бой, но краят за всички беше един и същ. Те бяха изклани. Крясъците намаляваха и се отдалечаваха, тъй като оцелелите се опитваха да избягат вътре в сградата.

В подгизналия двор кръвта се смеси с дъжда и навред бе осеяно с трупове. Спрян от куршум, един номад се бе свлякъл при входа и очевидно бе единствената жертва, дадена от нападателите. Джейсън долови някакво движение и видя един войник да вдига глава от наблюдателницата, където се беше скрил. Разнесе се остър звън, в окото му се заби стрела и той изчезна — този път завинаги.

Нямаше повече ни стенания, ни зов за милост — крепостта бе превзета. Номадите се движеха мълчаливо сред труповете и се навеждаха, за да извършат зловещия си ритуал по ампутацията. Темукин се появи от един вход с червена, капеща кръв сабя и повика с ръка едного от хората си към колекцията от трупове, струпана близо до портата, която бяха щурмували.

— Трима от тях са на жонгльора. Останалите палци са мои. — Войникът се поклони и извади камата си. Темукин се обърна към

Джейсън. — Тук има стаи с разни неща. Намери барута!

Джейсън се изправи много по-бързо, отколкото всъщност би желал, и видя, че все още държи окървавения нож. Изтри го в облеклото на най-близкия труп и го подаде на Темукин, който го взе, без да каже нито дума, обърна се и пак влезе в сградата. Джейсън го последва, като напразно се мъчеше да върви, без да накуцва.

Аханк и още един офицер пазеха вратата на един склад с нисък таван. Номадите плякосваха труповете и останалата част на крепостта, но тук не ги допускаха. Джейсън си проправи път покрай стражите и спря на входа. Вътре имаше кошове с оловни куршуми, големи колкото юмрук топовни гюлета, резервни мускети и саби и няколко тантурести бурета, запечатани с дървени запушалки.

— Май че е това тук — посочи Джейсън и вдигна ръка да спре Темукин, който веднага тръгна към него. — Не влизай... Виждаш ли тези сиви зрънца на пода до отвореното буре? Много приличат на разсипан барут и могат да се запалят, ако ги настъпиш. Дай да ги измета, преди да влезе някой друг.

Джейсън се наведе и усети режеща болка в хълбока и крака си, но направи всичко възможно да не й обръща внимание... С помощта на свито на топка парче плат прочисти една пътека в стаята. Отвореното буре наистина съдържаше барут. Той сипа грапавите зрънца обратно в отвора и постави запушалката на мястото ѝ. След това предпазливо вдигна бурето, пренесе го през стаята и го подаде на Аханк.

— Не го изпускай, нито го блъскай, запалвай или намокряй! И изпрати долу... — бързо броеше той — девет души за останалия барут. Предай им каквото ти казах току-що.

Аханк се отдалечи и отвън изведнъж се разнесе страхотен взрив, последван от далечен бумтеж. Джейсън се хвърли към процепа и видя, че от наблюдателницата липсваше огромен къс. В калта валяха камъни и над всичко това се издигаше напоен от дъжда облак прах. Стените още вибрираха от експлозията, когато в далечината се разнесе втори взрив. През портата влезе един номад, който силно викаше на собствения си език.

— Какво казва? — попита Джейсън.

— Идват много войници. Гърмят с голяма пушка, която издава този звук. Много дружини войници, повече, отколкото може да

преброи.

11.

Но варварите не изпаднаха в паника, дори не се развълнуваха. На война като на война... Нито непознатата обстановка, нито дъждът, нито новите оръжия можеха по някакъв начин да повлияят на хладнокръвието им или пък на тяхната боеспособност. Хора, които нападат космически кораби, са в състояние да гледат на някакъв си топ, дето се зарежда от дулото, само с презрение.

Аханк се натовари с пренасянето на барута, а лично Темукин отиде до разрушената наблюдателница да види каква войска ги напада. В стената попадна още едно гюле, куршумите свистяха наоколо като смъртоносни пчели, но той не помръдна от мястото си, докато не реши, че е видял достатъчно. След това се наведе и даде заповеди на хората си отгоре.

Джейсън се влачеше след номадите, които пренасяха барута, и когато излезе навън, видя, че освен него и пълководеца не е останал жив човек в крепостта.

— Оттук! — заповяда Темукин и посочи към портата, която излизаше на брега на реката. — Тези, които идват насам, още не виждат тази страна, а там, зад сградата, са всичките моропи. С барута се качвате на тях и когато подам сигнал, веднага препускате към дърветата. Ние тук ще задържим войниците и след това ще дойдем при вас.

— Колко са нападателите според теб? — попита Джейсън, докато носачите на барута бързо излизаха навън.

— Много. Десет пъти по толкова, колкото са пръстите на един човек, а може и повече. Заминавай с барута, атаката приближава.

Така си и беше. Върху стената зачаткаха куршуми и през отворите за стрелба взеха да проникват и вътре. Гласовете на нападателите ехтяха вече съвсем наблизо.

„Колкото може да преброи човек“ — мислеше си Джейсън, докато подскачаше и куцукаше към моропа, който го чакаше отвън. Пръстите на ръцете и краката на човек, дваисет. Десет пъти по толкова

— двеста. А техният отряд наброяваше най-много двайсет и трима, в случай че през последната атака не бяха загинали още хора. За пренасянето на барута трябваша десет човека, по един за буре, и Джейсън като технически съветник. В крайна сметка за атаката оставаха тринайсет копиеносци. Тринайсет срещу двеста. Варварски късмет, няма що.

След това всичко стана много бързо. Джейсън едва успя да се покатери върху седлото си и носачите на барута тръгнаха, тъй че той поизостана. До задната част на сградата стигнаха точно когато се появиха първите нападатели. Останалите тринайсет ездаци връхлетяха върху тях и победоносният рев на пехотинците мигновено се превърна в смесица от ужас и болка. Джейсън погледна крадешком през рамо и видя катурнатия топ, както и разбягалите се на всички посоки войници, а моропите и кръвожадните ездаци сееха смърт сред редовете им. В следващия миг обаче пред него се възправиха дърветата и той отклони вниманието си към плющящите колони.

Веднъж скрили се в гората, те спряха и зачакаха. След минута се разнесе тупуркане на галопиращи копита и седем мороба връхлетяха в подгизналия храсталак. Един носеше на гърба си двама ездаци. След всяка схватка броят им намаляваше.

— Продължавайте — заповяда Темукин. — Движете се по обратния път. Ние ще останем тук и ще ги задържим, ако се опитат да ни следят.

Джейсън и носачите на барута тръгнаха, а другите слязоха на земята и заеха позиция на границата между гората и откритото поле. Доста решителна атака щеше да е нужна, за да се проникне през смъртоносните стрели, готови да полетят иззад прикритието на гората.

Джейсън не изпитваше никакво удоволствие от ездата. Не се бе осмелил да вземе със себе си апарата за първа помощ и сега съжаляваше, че не е поел този риск. Никога през живота си не се бе опитвал да превързва две хлъзгави рани с твърда като картон козя кожа и през същото време да препуска по лъкатушна пътека върху гърбат мороп. Тайничко се надяваше, че никога повече няма да му се наложи отново да го прави. Преди да се доберат до оплячкосания чифлик, ги застигнаха и останалите ездаци и всички заедно продължиха в галоп, изтощени и мълчаливи. Джейсън беше безвъзвратно изгубил посоката на потъналите в мъгла и скрити между дърветата пътеки и всички му

се струваха еднакви. Но номадите имаха много по-добро чувство за ориентация и язدهа неотменно към целта. Моропите се препъваха и единствено острите шпори ги заставяха да продължават напред. По хълбоците им струеше кръв и попиваше във влажната козина.

Когато стигнаха до реката, Темукин даде знак да спрат.

— Слизайте — заповяда той — и вземете от дисагите си само най-необходимото. Животните оставяме тук. А сега давайте един по един по това възвишение и към реката. — И той тръгна пръв, повел собственото си животно.

Джейсън беше твърде замаян от изтощение и болка, за да вникне в това, което ставаше. Когато най-сетне се дотътри с животно до речния бряг, с учудване забеляза, че там имаше само група хора и нито един мороп.

— У тебе ли е най-необходимото? — попита Темукин, като пое юздата от ръцете му и издърпа моропа близо до брега. Джейсън кимна и пълководецът замахна зловещо с опакото на ръката си, в която държеше двуострия нож, и преряза гърлото на животно, като почти му отсече главата. След това се дръпна бързо, за да избегне пулсиращата струя кръв, опря крак в поклащащото се туловище и го бутна в реката. Бързото течение го отнесе почти веднага от погледите им.

— Машината не може да качва моропи по урвата — заяви Темукин. — А телата им не бива да са до мястото, където се спускаме, защото така ще се издадем и войниците ще ни причакат. Ще вървим пеш. — И той отпрати поглед към ранения крак на Джейсън. — Нали можеш да ходиш!

— И още как. Никога не съм се чувствал по-добре. След две безсънни нощи и хиляда километра препускане ми липсва само една малка разходчица. Давай! — Джейсън тръгна колкото се може по-бързо, като се опитваше да не накуцва. — Ще занесем у дома този барут и аз ще ти покажа как да си служиш с него — припомни му той, да не би пълководецът да е забравил.

Вървенето не беше много приятно. Не спираха, само си подаваха буретата в движение, за да се отменят в носенето. Джейсън и другите трима ранени бяха освободени поне от тази задача. Никак не им беше лесно да се катерят нагоре по хлъзгавата трева и Джейсън едва стъпваше от болка в крака си, по който непрекъснато се стичаше кръв

и му влизаше в ботуша. Непрестанно изоставаше, походът му се струваше безкраен. Всички го бяха задминали и в един момент прехвърлиха някакъв хребет и изчезнаха от погледа му. Той изтри дъжда и потта от очите си и продължи да куцука напред, като се мъчеше да не се отклонява от неясните им следи във високата трева, която вече се изправяше и ги заличаваше. Темукин се появи горе на върха и го погледна, сложил ръка на дръжката на сабята, а Джейсън се забърза, напрегнал до краен предел остатъка от силите си. Само да се препънеше и отиваше при моропите.

След неизвестно колко време той се озова сред малката група хора, седнали на тревата с гръб към познатата каменна кула, и това му дойде като гръм от ясно небе.

— Темукин замина — рече Аханк. — Ти си следващият. Всеки от първите десет души на въжето ще качва по едно буре от този барут.

— Страхотна идея — промълви Джейсън и се свлече безжизнен върху мократа трева.

Когато отново с мъка се надигна в седнало положение, за да види как да нагласи грубите си превръзки, му се стори, че е изминала цяла вечност. Един номад му донесе буре с барут, здраво впримчено в хамут от кожени ремъци, и клуп, който трябваше да си нахлузи на врата. Скоро след това въжето слезе и той се остави да го привържат към него. Облегна глава на барута, заспа веднага щом започна изкачването и не се събуди, докато не го издърпаха към ръба на урвата, където трясна чело в скалата. Чакаха ги моропи с пресни сили и на него му бе разрешено да се завърне в лагера сам, без барута. За да направи ездата поносима, той остави животното да се движи колкото може по-бавно, но когато се добра до собствената си камача, усети, че няма сили да слезе от него.

— Мета! — разнесе се дрезгавият му глас. — Помогни на един ранен ветеран от войните. — Когато пирийката подаде глава от отвора на камачата, той се олюля и след това се отпусна. Тя го хвана, преди да се стовари на земята, и го внесе на ръце в шатрата. Беше му доста приятно.

* * *

— Би трябвало да хапнеш нещо — строго рече Мета. — Достатъчно пи.

— Глупости — отвърна ѝ той, като отпиваше от желязната чаша и мляскаше с устни. — Не само съм загубил кръв... просто нямам никаква кръв. Апаратът за първа помощ показва, че съм частично обезкръвен, и ми вкара доста силна доза желязо, за да компенсира. Освен това съм твърде уморен, за да ям.

— Показанията сочеха, че имаш нужда и от кръвопреливане.

— Това е малко трудничко тук. Ще пия големи количества вода и всяка вечер ще вечерям кози дроб.

— Отвори! — извика някой и задърпа нанизания и завързан вход на камачата. — Говоря с гласа на Темукин.

Мета прибра апарата под една кожа и се приближи към входа. Гриф, който раздухваше огъня, вдигна пиката и я намести в ръката си. Един войник пъкна глава през отвора.

— Трябва да се явиш при Темукин.

— Веднага идвам, така му кажи.

Войникът взе да спори, но Мета му изви носа и го изблъска от отвора. След това го завърза отново.

— Не можеш да отидеш — отсече тя.

— Нямам избор. Раните зашихме на ръка с конец от черво, това е приемливо, а антибиотиците не могат да се забележат. Желязото вече се просмуква в костния ми мозък.

— Нямах предвид това — разсърди се Мета.

— Знам какво си имала предвид, но едва ли можем да направим нещо. — Той извади апарата и завъртя регулатора. — Болкоуспокоител в крака, за да мога да ходя с него, и една хубава доза стимуланти. Това пристрастяване към лекарствата ми отнема цели години от живота и се надявам, че има кой да го оцени.

Той се изправи, но Мета го сграбчи за раменете.

— Не, в никакъв случай!

Джейсън използва по-нежна бойна тактика, като обгърна лицето ѝ с ръце и я целуна. Гриф изсумтя презрително и се зае отново с огъня. Ръцете ѝ се отпуснаха.

— Джейсън — каза тя със запъване, — това не ми харесва. И няма с какво да ти помогна.

— Напротив, има, но не в този момент. Просто удръж крепостта още малко. А аз ще покажа на Темукин как да прави голямото си бум, измъкваме се оттук и се връщаме на кораба. Ще му кажа, че отивам да доведа Пирийското племе, и точно това възнамерявам да направя. Както и още някои неща. Колелото се върти, плановете се осъществяват и на Фелисити скоро ще настъпи нов ден.

Лекарствата го замайваха и изпълваха с въодушевление и той си вярваше на всяка дума. Мета, която бе прекарала твърде дълго приведена над огъня от говежди тор в този замръзнал лагер, не споделяше ентузиазма му. Но го пусна да върви. Дългът преди всичко — това беше урокът, който пирийците научаваха още в детската градина.

Темукин го очакваше пред буретата с барут на пода на камачата си.

— Направи така, че да се взриви! — заповяда той.

— Не тук вътре и не всички наведнъж, освен ако не си си наумил да извършиш масово самоубийство. Трябва ми нещо като контейнер, но да мога да го запечатам, и при това да не е твърде голям.

— Кажи си желанията. Всичко, от което имаш нужда, ще бъде донесено тук.

Пълководецът очевидно държеше да запази в пълна тайна опитите си с експлозивите и Джейсън нямаше нищо против. В камачата беше топло и относително удобно, тъй като имаше на разположение ядене и пиене. Той се отпусна върху кожата и се съсредоточи над един печен кози крак, докато му съберат каквото трябва, а после изтри ръце в жилетката си и се залови за работа.

От няколкото глинени гърнета, които му бяха предоставени, Джейсън избра най-малкото, малко по-голямо от чаша. След това извади запушалката на едно от буретата и внимателно изтръска барут върху кожен парцал. Зрънцата не бяха съвсем еднородни, но той смяташе, че това не влияе особено на скоростта на горене. Нали в мускетите не пречеше. Взе един черпак от твърда кожа и внимателно напълни гърнето до половината. След това нагласи изрязано парче кожа отгоре и лекичко го прилепи плътно върху зърната със закръгления край на оглозгана бедрена кост. Темукин стоеше зад него и наблюдаваше отблизо действията му. Джейсън взе да обяснява.

— За да горят равномерно, зърната трябва да са плътно едно до друго, защото най-хубав гърмеж се получава от гладко горене. Поне така са ми казвали хората от племето, които знаят как става тази работа. Всичко това е съвсем ново не само за теб, но и за самия мен. След това се напъхва кожата, за да притисне барута и да служи като непромокаем капак. — Джейсън беше приготвил смес от вода, пръст от пода на камачата и натрошен тор. Всичко заедно образуваше влажно, глинесто вещество, което той напъха в гърнето, за да го запечата херметически. След това го заглади и заобли отгоре.

— Казват, че за да избухне, барутът трябва да бъде напълно изолиран. Ако има някакви пролуки, огънят излиза през тях и веществото просто изгаря.

— А сега огънят как ще стигне до него? — попита Темукин, свъсил съсредоточено вежди в старанието си да не пропусне нищо от необичайните технически обяснения. За един невежа, който не можеше да брои много добре и не притежаваше и помен от някакви технически познания, той се справяше доста прилично.

Джейсън взе една от тежките железни игли, с които номадите съшиваха кожата на камачите.

— Въпросът ти е съвсем уместен. Сега запушалката е вече изсъхнала и аз мога с ей това нещо да пробия дупка в нея през калта и кожата, чак долу до барута. После с другия край на иглата ще напъхам в дупката този парцал. Смъкнах го от един от хората ти, който на свой ред го беше смъкнал от гърба на някого от низините. Напоил съм го с мазнина, тъй че ще гори лесно. — И той вдигна в ръка глинестата граната. — Според мен сме готови, да вървим.

Темукин излезе с широка крачка навън, а Джейсън, с бомбата в една ръка и мъждукащата газена лампа в другата, го последва на почетно разстояние. Пред камачата на вожда бе прочистено обширно пространство и войниците държаха любопитните на прилично разстояние. Мълвата, че ще става нещо необикновено и опасно, се бе разнесла бързо и от всички страни на пръснатия лагер бяха надошли хора. Те запълваха плътно празното място между околните камачи. Джейсън внимателно постави бомбата на земята и каза високо:

— Ако стане, ще има силен гръм, пушек и пламъци. Някои от вас тук знаят какво искам да кажа. И така — на работа.

Той се наведе, поднесе лампата към фитила и изчака, докато парцалът запуши и се запали. Гореше бавно, тъй че Джейсън постоя няколко секунди, за да се увери, че всичко върви както трябва. Засечки нямаше. Чак тогава той се обърна и отиде бавно до камачата при Темукин.

Но дори и стимулираната от лекарствата увереност на Джейсън не издържа при последвалия провал, фитилът погоря, попуши, хвърли няколко искри и след това очевидно изгасна. Джейсън си наложи да изчака доста дълго въпреки нетърпението и недоволството на околните. Нямаше никакво желание да се наведе над бомбата и тя да се възпламени в лицето му. Едва когато Темукин взе да се хваща красноречиво за ножа, той тръгна да погледне овъгления фитил с надеждата, че изглежда по-спокоен, отколкото се чувстваше всъщност. Наведе се над него, кимна веднъж дълбокомислено и после се отправи обратно към камачата.

— Фитилът е изгаснал, преди да стигне до барута. Трябва дупката да е по-голяма или фитилът по-хубав. Току-що си спомних още една строфа от „Песента на бомбата“, в която се говори за това. Ей сега ще го направя. Не давай на никого да се приближава, докато не се върна. — И той се вмъкна в камачата, преди да успеят да му възразят.

Най-хубавите фитили имат и барут вътре, за да могат да горят дори без приток на въздух. Трябваше му фитил с барут, но в какво можеше да го загъне? Най-добре в хартия, но тя липсваше в момента. Липсваше ли всъщност? Той се увери, че входът е здраво затворен и че е сам в палатката. След това бръкна в дъното на привързаната на пояса му торба и изрови оттам апарата си за бърза помощ. Беше си го взел въпреки риска, защото нямаше никаква представа колко ще трае цялата акция и не желаше да припадне, преди да е настъпил краят ѝ.

Само за секунда натисна, завъртя и отвори презареждащата камера. Върху ампулите беше сгънат листът за проверките и презареждането, точно толкова голям, колкото му беше необходимо. После отново прибра апарата.

Направата на фитила се оказа проста работа, въпреки че трябваше да сипва барута в хартията зрънце по зрънце, за да не се струпа на едно място и преждевременно да изгори. Когато привърши, Джейсън намаза хартията с мас и сажди от лампата и така прикри първичната ѝ белота.

— Това би трябвало да свърши работа — реши той, взе фитила и иглата и се върна на мястото за изпробване.

Номадите вече му се присмиваха открито и издаваха неприлични звуци, а Темукин бе побелял от ярост. Бомбата си стоеше невъзмутимо там, където я бе оставил. Като се правеше, че не чува обидните им забележки, Джейсън се наведе над нея и проби нова дупка в херметическия глинен капак. Този път той не рискува да напъха долу при барута димящ парцал. Работата беше на косъм и потта, която изби по челото му, докато втъкваше новия фитил, естествено не се дължеше на мразовития утринен въздух.

— Този път непременно ще стане — каза той и поднесе пламъка.

Хартията запуши обилно и запука, разхвърчаха се рояци искри. За миг Джейсън погледна с ужас към пламъка, който се спускаше надолу по напоения с мас барутен фитил, след това се извърна и се втурна да се спасява.

Резултатът беше направо поразителен. Бомбата се възпламени с очаквания силен грохот и на всички страни засвистяха натрошени глинени парчета, които надупчиха десетки камачи и причиниха незначителни наранявания у някои от зрителите. Джейсън се намираше толкова близо до мястото на взрива, че се претърколи няколко пъти на земята.

Темукин все още стоеше неподвижно до отвора на камачата, но вече изглеждаше доста по-доволен. Тук-там из публиката се раздадоха викове на болка, ала бързо потънаха сред възторжените възгласи и радостните потупвания. Джейсън с мъка приседна и се заопипва, но не откри никакви нови наранявания — и без това не му беше останало здраво място.

— По-големи можеш ли да правиш? — попита Темукин и в очите му проблесна пламъкът на разрушението.

— Колкото искаш! Но аз бих могъл да ти отговоря много точно, ако благоволиш да ми кажеш за какво си намислил да ги използваш.

Някакво разбъркване в другия край на полето разсея Темукин, преди да успее да отговори. Няколко души с моропи се мъчеха да си пробият път през тълпата, което не се нравеше на зяпачите. Разнесоха се гневни подвиквания и нечий задавен писък.

— Кой приближава без позволение? — попита Темукин и посегна към сабята си. Личните му телохранители извадиха оръжието си и се подредиха плътно до него. Хората от първата редица зяпачи се разскачаха встрани, за да не бъдат прегазени от моропа и ездача му, които изникнаха на опразненото място.

— Какъв е този шум? — попита ездачът с нетърпящ възражение глас, който много напомняше за Темукин.

Глас, който беше много познат на Джейсън.

Кърк.

Едва сдържайки гнева си, Темукин се отправи с решителна крачка напред, заобиколен от хората си, а през това време Кърк се спусна на земята, вече заедно с Рес и останалите пирийци. Оформяше се една наистина забележителна битка.

— Чакайте! — извика Джейсън и се втурна между двете групи, които очевидно вървяха към сблъсък. — Та това са пирийците! Моето племе. Воини, дошли да се присъединят към войската на Темукин. — А през зъби изсъска към Кърк: — Спокойно! Прегъни малко коляно, преди да ни изколят всичките.

Кърк не направи нищо подобно, ами застина на място, видимо раздразнен не по-малко от Темукин, и заопипва дръжката на сабята си по същия застрашителен начин. Темукин връхлетя като лавина и Джейсън трябваше да отстъпи, за да не го смачкат помежду си. Темукин спря едва когато пръстите на краката му се опряха в краката на Кърк и двамата се загледаха яростно очи в очи.

Толкова си приличаха. Вождът бе по-висок, но широкоплещестият пириец също нямаше вид на дебелак. И по облекло не си отстъпваха, тъй като Кърк беше изпълнил предадените по радиото указания на Джейсън. На нагръдника му се мъдреше шарен и застрашителен двуизмерен образ на орел, а черепът на птицата украсяваше шлема му.

— Аз съм Кърк, вожд на пирийците — заяви той, като ту вадеше, ту прибираше сабята си и стърженето й изопваше нервите.

— Аз съм Темукин, пълководец на племената. Трябва да ми се поклониш.

— Пирийците не се покланят на никого.

Темукин издаде дълбоко гърлено ръмжене като разярен хищник и се хвана за сабята. Джейсън едва потисна желанието си да затвори

очи и да побегне. Това щеше да си бъде чисто убийство.

Кърк си знаеше работата. Не беше дошъл тук да сваля Темукин... поне не веднага... тъй че не посегна към сабята. Вместо това ръката му се стрелна със светкавичната скорост, присъща единствено на пирийците, и го сграбчи за китката.

— Не съм дошъл да се бием — каза той спокойно. — А като равен да те подкрепя в делото ти. Ще разговаряме.

Гласът му не трепна, но и сабята на Темукин не се подаде нито на сантиметър повече от кожените ремъци. Пълководецът притежаваше огромна сила и устойчивост, ала Кърк беше непоклатим като канара. Пириеът не помръдваше, не проявяваше никакви признаци на напрежение, а на челото на Темукин вените се издуха. Безмълвното противоборство продължи десет-петнайсет секунди, докато тъмната кожа на Темукин доби червен оттенък и всеки мускул на тялото му се изопна от напрежение.

Това беше пределът на човешката издръжливост. Кърк се усмихна. Просто едва доловимо повдигна ъгълчетата на устата си — забеляза го единствено стоящите наблизо Темукин и Джейсън. След това бавно и неумолимо натисна ръката на пълководеца надолу и сабята се върна обратно в калъфа.

— Не съм дошъл да се бием — повтори Кърк едва чуто. — Нека оставим борбата за младите. Ние сме вождове, ще разговаряме.

И той отпусна хватката си толкова ненадейно, че Темукин се олюля от реакцията, тъй като изопнатите му мускули нямаха повече срещу какво да се напрягат. Той отново беше човекът, който трябваше да решава, и разумът в тялото му воюваше срещу животинските наклонности на варварската му природа.

Мълчанието продължи доста дълго, но изведнъж Темукин се закиска и смехът му бързо прерасна в дълбоко гърлено буботене. Той отхвърли глава назад, продължи да се залива от смях напук на цялата вселена, после замахна и потупа Кърк по рамото с такава сила, че можеше да зашемети мороп или да умъртви някой по-дребен човек. Но Кърк само се олюля леко и му се усмихна в отговор.

— Току-виж си ми допаднал! — извика Темукин. — Ако преди това не те убия! Ела с мен в моята камача. — Пълководецът тръгна и Кърк го последва. Двамата подминаха Джейсън, без да го удостоят с

поглед. Той вдигна очи, със задоволство установи, че нито небето се бе продънило, нито пък се бе появило ново слънце, и се запъти след тях.

— Ти оставаш тук — заповяда Темукин, когато стигнаха до камачата, и го прикова на място с такъв яростен поглед, сякаш само той бе отговорен за всичките злощастия. После махна на стражите да застанат на пост и влезе след Кърк. Джейсън не възрази. Предпочиташе да чака тук, на вятъра, колкото и да беше студено, само и само да не присъства на противоборството в шатрата. Как ли щяха да се отгърват, ако с Темукин се случеше най-лошото? Умората и болката отново започваха да го завладяват и той се олюляваше на вятъра и се чудеше дали да не рискува една бърза инжекция с апарата за първа помощ. Отговорът очевидно можеше да бъде само отрицателен и той продължи да се олюлява и да чака.

Отвътре долитаха високи, гневни гласове. Джейсън се сви и зачака края. Но не се случи нищо особено. Той отново се олюля, реши, че ще му стане по-леко, ако седне, и се отпусна на земята. Тя се оказа ледена. Вътре повишиха тон още веднъж и след това настъпи зловеща тишина. Джейсън забеляза, че дори и стражите си размениха загрижени погледи.

Раздаде се остро „хряяс“ от раздрана материя и те скочиха и се обърнаха с вдигнати пики. Кърк беше отпрал отвора, без да благоволи да го развърже. Дебелите кожени ремъци се скъсаха и излетяха от тежките си халки, а железната подпора се изкриви. Кърк очевидно не забелязваше нищо. Той премина уверено покрай стражата, кимна към Джейсън и продължи нататък. Джейсън мярна с поглед подутото от гняв лице на Темукин, което се подаваше на входа. Това му стигаше. Обърна се и се втурна към Кърк.

— Какво се случи вътре?

— Нищо. Просто разговаряхме и се изучавахме, и нито един от двамата не отстъпи. Той не ми отговори на въпросите, тъй че и аз не си направих труда да отговоря на неговите. Наравно сме — поне за момента.

— Трябваше да изчакате да се върна — тревожеше се Джейсън. — Защо дойдохте така? — Какво ли питаше, като знаеше отговора, и Кърк го потвърди.

— Защо не? Пирийците не обичат да седят в планината и да се правят на тъмничари. Дойдохме да проверим лично. По пътя имаше

малко бой, колкото да ни се повдигне духът.

— Не се и съмнявам — разпалено заключи Джейсън и ужасно му се прииска да си полегне в камачата.

12.

*Завърнаха се те от земята на
влагата,
завърнаха се с купища палци,
разказаха легенди за славни
убийства
в земите под зъберите на
урвата.*

Въпреки че вятърът свистеше около камачата и от време на време навяваше през димния отвор кълба от ситни снежинки, вътре беше топло и уютно. Атомният нагревател излъчваше достатъчно калории, за да противодейства на течението от процепите, а силната напитка, която Кърк бе донесъл, му действаше на стомаха далеч по-добре от отвратителния ачадх. Рес бе извадил сандък с хранителни консерви и Мета ги отваряше. Останалите пирийци разпъваха камачите си наблизко или пазеха, без да се набиват на очи, около входа. Това беше един рядък миг, в който, макар и в сърцето на варварския лагер, те се почувстваха извън всякакво наблюдение и защитени от неочаквани нападения.

— Прасе такава — спря го Мета, когато Джейсън посегна към консервата, от която излизаше пара и ухаеше, — вече изяде една.

— Първата беше за мен. Тази е за смазаните ми тъкани и изтеклата ми кръв. — Докато дъвчеше топлата и сочна храна, той посочи към шлема на Кърк. — Че сте се присъединили към рода на орлите, ми е ясно, но откъде толкова много черепи? Те явно направиха силно впечатление на номадите. Не ми беше известно, че на тази планета има толкова много орли.

— И вероятно няма — отвърна Кърк и прокара пръст по безокия череп с извит клюн. — Този го застреляхме и направихме отливка.

Всичките останали са чиста пластмаса. А сега ни кажи какви планове си сътворил, защото колкото и да е забавен този детински маскарад, ние искаме да му сложим точка. И да се заемем с рудодобива.

— Търпение! — упорстваше Джейсън. — Акцията ще отнеме малко повече време, но гарантирам, че ще има изобилие от битки, значи няма да липсват и приятни изживявания. Нека да ви разкажа какво съм открил от последния ни разговор досега. Темукин има зад гърба си повечето племена от равнините, поне всички онези, които са от някакво значение. Той е един дяволски умен човек и проникателен водач. Интуитивно е научил повечето правила на военното изкуство. Не оставяй войските да бездействат, това е основното. Веднага щом прогонили първата експедиция, той поразпитал тук-там из родовете и подразбрал с кое племе или племена враждуват всички останали. Изстребили въпросното племе или племената и поделили плячката. От този миг нататък механизмът действа безотказно. Или си с него, или против него, само не и неутрален. И всичко това напук на естествената склонност на номадите да сключват най-различни съюзи помежду си и да действат самостоятелно. Малкото вождове, които се опитали да се измъкнат от новия режим, били умъртвени по толкова жесток начин, че послужили за урок на всички останали.

— Ако той е обединил всичките тези хора — поклати глава Кърк, — нищо не можем да направим.

— Да го убием! — предложи Мета.

— Виждате ли какво става с едно момиче, прекарало няколко седмици сред варварите? — отвърна Джейсън. — Не мога да не кажа, че и аз не се чувствам изкушен от такова разрешение. Съюзът ще се разпадне — но това ще ни върне в изходното положение. Само да се опитаме да задействаме мините и ще се появи някой нов вожд, нападенията ще започнат отново. Не, трябва да излезем с по-добър вариант. Ако е възможно, бих искал да превзема организацията му отвътре и да я обърна в наша полза. А ти, Кърк, не си съвсем прав. Той не е обединил всичките племена — само най-силните от равнините. По периферията се срещат няколко по-незначителни групи, но за тях не го е грижа, те не представляват опасност. На север обаче има голям брой племена от рошави планинци, които се гордеят с независимостта си и повечето са от рода на невестулките. Те се бият помежду си, но биха се

сработили срещу заплаха отвън. Тази заплаха е Темукин — и в това се състои големият ни шанс за надмощие.

— Но как? — попита Рес.

— Като го бием на собствената му игра. Като се покрием със слава и се проявим по-добре от него по време на планинския поход. И така да подредим нещата, че той да направи някоя и друга грешка. Ако изработим всичко както трябва, би трябвало като се завърнем от похода, Кърк или да е в най-висшите съвети, или равноправен с Темукин. Това е едно сурово общество и на никой не му пука колко велик си бил миналата година, ами какво си направил за тях напоследък. Тук са в ход правилата на селския двор и ние ще направим така, че Кърк да се окаже пръв сред петлите. Всички ние, разбира се, без Рес.

— Защо без мен? — попита Рес.

— Ти ще се заемеш с втората част от плана. Досега не сме обръщали достатъчно внимание на низините под урвата, защото там няма залежи на тежки метали. Обаче там, изглежда, съществува едно доста развито аграрно общество. За да се сдобие с малко барут, Темукин намери начин да изпрати долу цял отряд щурмоваци — една експедиция, която не желая да повтарям. Сигурен съм, че иска да го използва като скрит коз срещу планинските племена, за да си осигури победата. Вероятно е трудно да се атакуват планинските проходи. Помогнах на Темукин да донесе барута дотук и същевременно си отворях очите на четири. Освен барута забелязах и кремъклийки, оръдия, военни униформи и чували с брашно. Все неоспорими доказателства.

— Доказателства за какво? — раздразнено го прекъсна Кърк. Той предпочиташе да работи с по-проста, по-позната логическа последователност.

— Не е ли очевидно? Доказателства за наличието на доста развита цивилизация. Химия, едногодишни реколти, централизирано управление, данъци, коване и леене на метал, тъкане, боядисване...

— Откъде знаеш всичко това — учудено го попита Мета.

— Довечера ще ти кажа, скъпа, когато останем насаме. Сега ще ви се стори като самохвалство. Но знам, че изводите ми са правилни. Долу в низините се забелязва възход на средната класа и аз съм готов да се обзаложа, че най-бързо се издигат bankerите и търговците. С

помощта на парите Рес ще се вмъкне сред тях. Като земеделец той притежава необходимата за тази работа подготовка. Погледнете, това е ключът за успеха му. — Той извади малък метален диск от торбичката си, подхвърли го във въздуха и го подаде на Рес.

— Какво е това? — попита го пириецът.

— Пари. Монета от царството на низините. Взех я от един загинал войник. Това е оста, около която се върти търговският свят, или пък смазката за тази ос — наречи го с каквато си искаш метафора. Можем да анализираме монетата и да изфалшифицираме цяла серия, която не само да прилича на оригинала, но и да го превишава по стойност и качества. Ти ще вземеш парите, ще се установиш с тяхна помощ долу, ще отвориш магазин като търговец и ще се подготвиш за следващия етап.

Рес погледна към монетата с отвращение.

— А сега се очаква и аз да се включа в общия хор тук и жадно да те попитам какъв ще бъде следващият етап?

— Точно така. Бързо схващаш. Когато Джейсън говори, всички слушат.

— Говориш прекалено много — отсече Мета.

— Съгласен съм, но това е единственият ми порок. Следващият етап ще бъде да се обединят племената тук, като Кърк застане изцяло или почти изцяло начело, за да посрещнем Рес, когато доплава на север със стоките си. Този континент може и да е разцепен на две от урвата, която е естествена пречка за установяването на контакт между номадите и хората от низините, но няма начин да ме убедите, че не бих намерил тук на север някое местенце, където да пристигне кораб или пристанат малки лодки. Трябва ни само една малка брегова ивица. Сигурен съм, че в миналото контактите по море са били изключени, тъй като за да се направят мореплавателни съдове от желязо, е необходима високоразвита техника. И лодките от животински кожи и кости биха могли да свършат работа, но се съмнявам, че на номадите изобщо някога им е хрумвало да пътуват по вода. Хората от низините положително имат кораби, но тук горе няма нищо, което да ги подтикне към пътешествия с изследователска цел. Тъкмо напротив. Ала ние ще променим всичко това. Под водачеството на Кърк племената ще посрещнат с мир търговците на юг. На сцената ще се появят търговските отношения и ще сложат началото на нова ера. За

някакви си там кожи туземците ще могат да се възползват от плодовете на цивилизацията и няма да устоят на съблазънта им. Може и да ги изкусим с тютюн, пиене или стъклени мъниста. Все нещо от стоките на хората от низините ще им се понрави. И това ще бъде само острието на клина. Първо — пристигането на брега със стоки, после няколко шатри, за подслон от снега. След това постоянно селище. Търговско средище и пазар — точно над мястото, където ще бъде нашият рудник. Следващият етап би трябвало да ви е ясен.

Последва оживено обсъждане, но само на подробностите. Никой не оспорваше плана на Джейсън — те всъщност дори го одобряваха. Струваше им се прост и осъществим, при това им отреждаше роли, които им бяха приятни. Мета, разбира се, беше изключение. Опитът, който вече имаше с огньовете от животински тор и неблагодарния ръчен труд, ѝ стигаше до края на живота. Но тя беше пирийка до мозъка на костите си, затова не се оплакваше от задачите си, а си мълчеше.

Когато събранието свърши, беше вече много късно — Гриф отдавна спеше. Атомният нагревател бе изключен и прибран, но сиянието от топлината му оставаше. Джейсън се строполи в кожения спален чувал и въздъхна изтощено. Мета се дотъркаля до него и сложи брадичка върху гърдите му.

— Какво ще стане, след като спечелим? — попита тя.

— Не знам — уморено ѝ отвърна Джейсън и прекара пръсти през късо подстриганата ѝ коса. — За това не съм мислил. Първо да свършим работата.

— Аз пък съм мислила. Това би означавало край на войната за нас, искам да кажа — завинаги. Ако останем тук и си построим нов град... Ти какво ще правиш тогава?

— Не съм мислил — измърмори той неопределено и я притисна, като се наслаждаваше на близостта ѝ.

— Струва ми се, че бих искала да престана да воювам. Мисля, че положително има други неща, с които човек може да запълни живота си. Забелязал ли си, че всички жени тук се грижат сами за децата си, вместо да ги изпращат в ясли и никога повече да не ги виждат, както на Пиръс? Струва ми се доста хубаво.

Джейсън отдръпна ръка от косата ѝ като от разтопен метал и се ококори. Някъде отдалеч до него долетя неясният, неумолим звън на

сватбени камбани, от който се бе спасявал толкова пъти в живота си и който светкавично го подтикваше към бягство.

— Е — рече той, като се надяваше, че е придал на гласа си необходимата тежест, — подобно нещо може да е хубаво за жените на варварите, но едва ли може да се пожелае на едно умно и цивилизовано момиче.

И зачака напрегнато отговора и, но по равномерното ѝ дишане разбра, че е заспала. Това го спасяваше поне за момента.

След това притисна към себе си твърдото ѝ топло тяло и се зачуди от какво точно бяга, и докато се чудеше, лекарствата и изтощението си казаха своето и той заспа.

* * *

На сутринта започна новият поход. Темукин бе издал заповедите си и хората потеглиха призори срещу ледения, пронизваш до кости вятър, който връхлиташе от планините на север. Камачи, ескунги, дори товарните моропи — всичко това бе изоставено. Всеки воин бе донесъл собствено оръжие и провизии и трябваше сам да се грижи за себе си и за животното си. Отначало движението им беше нестройно — войниците безразборно си проправяха път сред камачи, кряскащи жени и дрипави деца, втурнали се на всички посоки из прахоляка. Но ето че двама застанаха един до друг, до тях се нареди трети и така нататък, докато най-накрая вече целият ескадрон яздеше заедно и ездачите подскачаха на гърбовете на моропите, понесени от вълнообразния им ритъм.

Джейсън яздеше до Кърк. Деветдесет и четиримата пирийски воители ги следваха в колона по двама. Той се обърна на седлото си и ги изгледа. На жените не позволиха да дойдат с тях, осем мъже бяха отишли в низините с Рес, а останалите пазеха при кораба. Значи за изпълнение на задачата оставаха всичко на всичко деветдесет и шестима — те трябваше да завладеят войската на варварите и вече завзетата част на планетата. На пръв поглед — непосилна задача, но поведението на малобройните пирийци изобщо не даваше повод за подобни съмнения. Сериозните им лица показваха, че са готови да

разгромят всичко, що се изпречи на пътя им. Тяхното присъствие изпълваше Джейсън с неизмеримо чувство за сигурност.

Щом се озоваха извън чертите на лагера, те забелязаха и други колони, които яздеха успоредно с тях из хълмистата необятност на степта. До всички разположени покрай реката племена бяха стигнали пратеници с вестта, че трябва да потеглят днес. Ордата се събираше. Прииждаха от вси страни, устремяваха се към ядрото на похода и наоколо вече гъмжеше от ездаци, които стигаха чак до хоризонта. Вече се забелязваше и известен порядък, тъй като различните родове се строяваха зад капитаните си и образуваха ескадрони. Джейсън зърна в далечината черните знамена на личната охрана на Темукин и ги показа на Кърк.

— Темукин има два моропа, натоварени с нашите барутни бомби, и иска да яздя с него, за да ръководя акцията. Той преднамерено не спомена останалите пирийци, но ние всички ще идем при него, независимо от желанията му. Има нужда от мен заради барута, а аз яздя с племето си. Това е неоспорим довод, който, според мен, той не може да отхвърли.

— Да го изпробваме тогава — рече Кърк и пришпори животното си в галоп. Пирийската колона се вряза сред галопиращата орда и се устреми към нейния водач.

Те препускаха стремглаво откъм десния фланг, докато се изравниха с хората на Темукин и тогава отново забавиха ход. Джейсън тръгна напред, готов с необходимите си аргументи, но видя, че са излишни. След като изгледа продължително и студено пирийците, Темукин отново обърна поглед напред. Той приличаше на шахматен майстор, който вижда мат дванайсет хода напред и се отдръпва, без да ги разиграе. Аргументите на Джейсън му се струваха очевидни, затова не си направи труда да ги изслуша.

— Провери вървите на барутните бомби! — заповяда му той. — Ти отговаряш за тях.

От изгодната си позиция до пълководеца Джейсън можеше да огледа със собствените си очи безупречната организация на варварската армия и започваше да си дава сметка, че Темукин трябва да е военен гений. Неграмотен и неук, непритежаващ авторитетни източници, на които да се позове, той беше преоткрил всички основни положения на военните маневри и широкомащабните военни действия.

Капитаните му не бяха обикновени предводители на самостоятелни подразделения. Те действаха като щаб, който приемаше съобщения и издаваше заповеди по собствена инициатива. Войските се ръководеха чрез проста система от рогови сигнали и жестове, така умело, че многохилядната армия се превръщаше в гъвкаво и опасно оръжие.

При това изключително боеспособно. Когато се събраха всички войски, Темукин ги разгъна в редица, широка един километър, която едновременно настъпваше по целия фронт. Без да спира. Настъплението, започнало преди изгрев слънце, продължи и през ранния следобед без каквото и да било прекъсване. Продължителният преход не се нравеше на отпочиналите и охранени моропи, но поне им беше по силите и те се подчиняваха на прищпорването. Почти от рождение на седлата, номадите като че ли не обръщаха внимание на безкрайното подхвърляне и тръскане, ала Джейсън съвсем скоро се почувства разнебитен и измъчен — въпреки неотдавнашната си тренировка. Всичко това не личеше да се отразява на пирийците.

Далеч пред основното ядро на войската яздеха разузнавачески ескадрони и късно следобед нашественическата армия се натъкна на следите им. Съсечени номади, първо самотен ездач, чиято кръв се смесваше с кръвта от заклания му мороп, после цяло семейство, което бе имало нещастieto да пресече пътя на армията. Ескунгите и сгънатите камачи все още димяха сред зловещия безпорядък от трупове наоколо. Безмилостно съсечени мъже, жени и деца, дори моропи и стада. Темукин водеше тотална война и не оставяше нищо живо по пътя си. Беше брутално пресметлив в мисленето си. Водеше войните, за да ги печели. За него имаше смисъл всичко, което му осигуряваше победа. Имаше смисъл тридневен преход да се измине за един-единствен ден, ако това означаваше изненада за врага. Имаше смисъл да се убива всеки срещнат, за да не даде тревога, както и да се унищожават вещите му, за да не се обременят войните с плячка.

Правилността на тактиката на Темукин бе доказана малко преди мръкване, когато препускащата армия връхлетя върху едно голямо село на невестулките, разположено в подножието на планините.

Щом многобройните ездачи стигнаха до последния хребет, в лагера бе дадена тревога, но време за бягство нямаше. Фланговете свиха навътре и се срещнаха зад лагера, въпреки че, изглежда, няколко здраво прищпорвани моропа бяха успели да се измъкнат, преди да се

затвори кръгът. „Небрежно“ — помисли си Джейсън, изненадан, че Темукин бе допуснал такъв пропуск.

След това всичко се превърна в една касапница. Отначало чрез вездесъщите облаци стрели, които отблъсваха и покосяваха защитниците, после с вълна от пики при пълен галоп. Джейсън се отпусна на гърба на животното не от страх, а просто от ненавист към кръвопролитие. Пирийците атакуваха заедно с останалите. Благодарение на постоянните упражнения те вече всички си служеха изкусно с късия лък, въпреки че още не можеха да стрелят толкова бързо като номадите, но показваха на какво са способни чрез тактиката на светкавичната изненада. Нападаха мигновено, връзваха се в защитниците и ги прегазваха. Те не отбиваха удара и не се опитваха да се отбраняват. Вместо това се нахвърляха като тарани, съсичаха, убиваха, без да забавят ход. Тази работа не беше за Джейсън. Той остана при двамата роптаещи мъже, които бяха натоварени с охраната на барутните бомби, прокара пръсти по струните на лютнята си и взе да съчинява нова песен, с която да възпее това величаво събитие. Когато плякосването привърши, вече се бе стъмнило и Джейсън бавно тръгна с мороба си из разграбения лагер. По пътя срещна ездач, който го търсеше.

— Да се явиш при Темукин! Веднага! — заповяда му той.

Джейсън беше твърде уморен и отвратен, за да измисли някакво необоримо възражение.

Преминаха през опустошеното селище, моропите предпазливо си подбираха пътя по осеяната с трупове земя. Джейсън гледаше право пред себе си, но носа си не можеше да предпази от смрадта на кланица. За учудване, много малко камачи бяха повредени или изгорени и в най-голямата от тях Темукин провеждаше офицерски съвет. Тя несъмнено бе принадлежала на предишния старейшина — всъщност самият той лежеше мъртъв и изкормен в ъгъла, незабелязван от никого. Когато Джейсън влезе, всички офицери вече бяха там, само Кърк го нямаше.

— Започваме — каза Темукин и седна с кръстосани крака върху едно кожено наметало. Останалите изчакаха да се настани и го последваха. — Ето какъв е планът. Това, което свършихме днес, е нищо, но поне е началото. На изток отгук се намира много голямо селище на невестулките и утре ще поемем към него, за да го нападнем.

Искам хората ви да мислят, че отиваме към този лагер, а също и онези, които ни дебнат от хълмовете, искам да мислят така. На някои им бе позволено да избягат, за да следят движенията ни.

„Толкова за моята теория относно небрежното воюване“ — помисли си Джейсън. „Трябваше да се досетя — Темукин положително е планирал този поход до последната стрела.“

— Днес вашите хора яздиха здравата и се биха както трябва. Тази вечер войниците, които не са на пост, ще пият от ачадха и ще ядат от храната тук, а утре сутринта ще станат много късно. Ще вземем здравите камачи, останалите ще унищожим. Утре денят ще бъде къс за нас — ще се разположим рано на лагер. Ще разпънем камачите, ще запалим много готварски огньове и ще ги поддържаме, а през това време патрулите ни ще стигнат чак до подножията, тъй че съгледвачите им да не могат да ни приближат твърде много.

— И всичко това е номер — каза Аханк и прикри с ръка усмивката си. — Най-накрая изобщо няма да нападнем на изток.

— Имаш право. — Пълководецът изцяло бе приковал вниманието на офицерите и те несъзнателно се наведоха напред, да не би да пропуснат някоя дума. — Щом се стъмни, ордата ще поеме на запад, за едно денонощие трябва да стигнем до Пролуката, долината, която води към сърцето на земята на невестулките. Ще атакуваме бранителите на крепостите с барутни бомби и ще ги превземем, преди да пристигнат подкрепленията.

— Лошо е за бой там — измърмори един от офицерите и заопипва някаква стара рана. — Няма за какво да се биеш.

— Нямало ли, безмозъчен глупак такъв — процеди Темукин с такъв леден и гневен тон, че човекът се сви. — Та това е вратата към земите им. Неколкостотин души могат да спрат цяла армия в Пролуката, но веднъж да минем, и те са загубени. Ще унищожим племената им до едно, докато родът на невестулките се превърне само в спомен, за който да пеят жонгльорите. Сега си дайте заповедите и заспивайте. Утре вечер започват дългият поход и настъплението.

Офицерите се измъкнаха един по един и Темукин хвана Джейсън под ръка.

— Барутните бомби. Дали ще гърмят всеки път?

— Разбира се — отвърна Джейсън май с повече ентузиазъм, отколкото изпитваше. — Давам ти думата си.

Безпокояха го не бомбите — вече се беше погрижил да осигури задоволителни взривове, — а мисълта за още едно яздене без почивки, дори по-дълго от сегашното. Номадите щяха да издържат, в това нямаше никакво съмнение, и пирийците щяха да се справят. Ами той?

Джейсън излезе от топлата камача на леденостудения нощен въздух. Преди да се стопи, дъхът му неочаквано образува сребриста мъгла на фона на звездите. Равнините тънеха в мълчание, което от време на време се прорязваше от пръхтенето на някой уморен мороп или пък от пианските викове на войниците.

Да, и той щеше да издържи на ездата. Дори да се наложи за седлото да го завържат и с лекарства да го натъпчат... той щеше да издържи. Безпокоеше се най-много в какво състояние щеше да пристигне до крайната цел. Самата мисъл за това му се струваше непоносима.

13.

— Дръж се още малко! Отпред Пролуката се вижда вече — извика Кърк.

Джейсън кимна, ала се сети, че от лекия галоп главата му подскача постоянно и кимването му не може да се различи от общия ритъм. Помъчи се да отговори, но неочаквана кашлица задави пресъхналото му гърло, напластено с прахоляка, който се вдигаше от препускащите животни. Най-накрая успя да разтвори впитите си в седлото пръсти, само колкото да махне с ръка, и отново се вкопчи в него. Армията продължаваше пътя си.

Пътуването беше кошмарно. Беше започнало предната вечер, малко след мръкване, когато на запад незабелязано се заизмъкна рота след рота ездачи. След първите няколко часа умората и болката се сляха у Джейсън и обвиха сякаш всичко в мъгла. Скоро безбройните редици от препускащи в мрака силуети му се сториха недействителни като в някакъв сън. Един особено отвратителен сън. Яздиха в галоп, без да спират, до зори, когато Темукин разреши кратка почивка, за да нахранят и напоят моропите за остатъка от прехода. Тази почивка навярно помогна на животните, но почти довърши Джейсън.

Той не слезе, а падна от мороба и когато се опита да стане, краката не го държаха. Кърк го изправи с мъка и взе да го разхожда в кръг. През това време един пириец се погрижи и за двете животни. Най-сетне скованите му крака си възвърнаха способността да усещат, но заедно с това се върна и непоносимата болка. От непрестанното търкане в седлото кожата му се бе ожулила и бедрата му кървяха. Той си позволи слаба доза болкоуспокояващи и стимулиращи лекарства и походът започна отново. Това, което съзнаваше и най-много ненавиждаше, беше, че не бива да прекалява с лекарствата. Истинската битка предстоеше тепърва и тогава той щеше да има нужда от цялата си съобразителност и сила. Тъй че най-силните лекарства трябваше да се запазят за този момент.

Погледнато от друг ъгъл, той би могъл да се гордее със себе си. Не един и не двама ездачи и моропи бяха пропаднали по време на това безумно пренебрежение, а той, чужденецът, който допреди няколко месеца не бе и подозирал за съществуването на тези твари, все още се държеше. На предела на силите си. Някои от животните се препъваха и падаха. Други ездачи заспиваха или изгубваха съзнание, свличаха се от седлата и загиваха, смазани от пренебрегащите ноктести копита на моропите.

Ако Пролуката наистина се виждаше отпред, значи най-сетне бе настъпил часът да си послужи с лекарствата, които бе заделил. Той присви очи към късното следобедно слънце и ослепителните облаци прахоляк и в сивата белота на планините отпред видя тъмен процеп. Пролуката. Долината, която се надяваха да завладеят и по този начин да си осигурят безспорна победа. В момента обаче лекарствата бяха по-важни от всичко. Той нагласи с непохватните си пръсти регулатора на апарата за първа помощ и го притисна към опакото на ръката си.

Когато лекарствата разнесоха мъглявината от умората и потиснаха болката, Джейсън си даде сметка, че Темукин не е с всички си.

— Та той заповядва атака! — извика Джейсън към Кърк, когато от всички страни затръбиха рогове. — След това безкрайно яздене...

— Разбира се — отвърна му Кърк. — Точно така трябва.

Така трябвало. Така се печелят войни и се убиват хора. Един разгневен мороп изрева от болка, когато шпорите безмилостно се забиха в туловището му, вдигна се на задните крака и хвърли ездача си под пренебрегащите копита на останалите. Не че това беше единственият загинал... Атаката започна.

Армията се устреми към прохода в долината. Подбрани стрелци слязоха от моропите си и се изкатериха по стената на Пролуката, за да подсилят със стрелбата си настъплението на дългата колона, която се точеше под тях. Предните редици потънаха в долината, но подире им идваха нови и нови вълни. Входът на прохода се изгуби сред облаци прах. Пирийците напиха напред в атака заедно с останалите, а Джейсън направи завой и се устреми към знамето на Темукин, както му бе заповядано. Личните телохранители на пълководеца се отдръпнаха да му сторят път.

Темукин се обърна към Джейсън и заповяда:

— Давай бомбите!

— Защо? — попита Джейсън и бързо-бързо продължи да говори, като видя как в очите на събеседника му блесна гневно пламъче. — Какво искаш да направя с тях? Заповядай, велики Темукин, и аз ще се подчиня. Само, моля те, обясни ми какво искаш да направя!

Гневът на пълководеца изчезна тъй бързо, както и се бе появил.

— И тази битка ще е като предишните — започна той. — Изненадахме ги. Тук се намира само редовният гарнизон. Превзехме по-долните редути и сега напираме към по-високите. Те са защитени с каменни стени и са разположени в скалите. Стрелите не стигат догоре. Бранителите им трябва да се атакуват пеш, под прикритието на щитовете, ако не искаме да загубим половината си армия. Не могат да бъдат щурмувани. При всичките предишни акции сме действали по следния начин. Превземахме редутите един по един и си проправяхме път нагоре из Пролуката. Преди да стигнем до отсрещния край, пристигаха подкрепленията и по-нататъшната битка ставаше безсмислена. Но този път ще е по-различно.

— Мога само да гадая. Мислиш ли, че по една барутна бомба във всяка позиция ще отнеме отбранителната им мощ и ще ускори атаката?

— Правилно разсъждаваш.

— Слушам тогава! Първи фелиситински гренадирски — в атака! Но ще ми трябва неколцина от моите хора да ми помагат. Те могат да хвърлят по-далеч и по-добре от мен.

— Ще издам заповед.

Джейсън намери моропите с бомбите и разтовари първата. Пирийците пристигнаха — Кърк заедно с още двама души, потни и прашни от битката, но изпълнени с мрачно задоволство, каквото изпитваха единствено по време на бой.

— Готови ли сте да хвърлите няколко бомби? — попита Джейсън.

— Разбира се — отговори Кърк. — Какъв е механизмът?

— Усъвършенстван. Стори ми се, че пред Темукин извиненията не минават много-много, и ми трябваша гранати, които да се възпламеняват безотказно. — Той вдигна една от глинените бомби и посочи към парцаления фитил. — Тук наистина има барут, но предимно за да пуши и да смърди. Фитилът е бутафория. Обаче ще трябва да го запалиш. За тази цел съм приготвил няколко гърнета от

прахан и трева, но те са само заради ефекта. Остави фитила да попуши малко, после го дръпни рязко. Във всяко едно от тях има скрита микрограната и парцаленият фитил е завързан за предпазителя. След като го дръпнеш, имаш три секунди да хвърлиш гранатата и да залегнеш.

Джейсън извади от торбата си кремък и стомана, наведе се над нарязаната на ивици прахан и усърдно затърка. Когато искрите запушиха и угаснаха, той погледна крадешком встрани, за да се увери, че никой не го наблюдава, и бързо щракна запалката, която притискаше към дланта си. Пламъчето близна праханта и я запали.

— Готово — зарадва се той и подаде пушещото гърне на Кърк. — Предлагам ти да носиш това и да хвърляш гранатите, тъй като безспорно можеш да ги мяташ по-далеч от мен.

— По-далеч и много по-точно.

— Да, това също е вярно. Ние ще ти носим бомбите и ще охраняваме в случай на контраатака. Напред.

Те оставиха животните си и навлязоха в Пролуката. Войските на номадите продължаваха да напират нагоре и трябваше да си проправят път по полегатата стена на долината, за да не се озоват под копитата. Скоро се натъкнаха на първите следи от битката — ранени войници, изпъзели на склона встрани от пътя на все още атакуващата армия. Онези, които не бяха успели да се доберат дотук, просто се виждаха като червени петна в прахоляка долу. От време на време се срещаха и мъртви моропи, чиито туловища се извисяваха като окървавени канари. Пролуката взе да се стеснява и склоновете ѝ станаха по-стръмни: Джейсън и другарите му продължиха по една козя пътека, като впираха пръсти в скалите за опора. Така стигнаха до първия редут. Той представляваше безформена, но непреодолима стена от струпани камъни, които укрепяваха една тясна тераса. Джейсън се изкатери по грамадата, за да надникне отвъд. Все пак му трябваше някаква представа за строежа на тези укрепления, за да може да ги срине. Бранителите, яки мъже, облечени в прашни кожи и с черепи на невестулки над челата, лежах там, където бяха покосени. От телата им стърчаха безброй стрели, палците им липсваха. От земята се бяха появили твърдобронести бръмбари лешояди и вече се залавяха за работа.

— Ако всички укрепления са като тези, няма да имаме никакви проблеми — съобщи Джейсън, когато отново се смъкна при останалите. — Камъните просто са струпани един върху друг без никакви следи от хоросан. Ако гранатата не ликвидира всички войници, би трябвало да пробие достатъчно голяма дупка в стената, през която да минат момчетата на Темукин.

— Голям оптимист си — отрезви го Кърк и отново ги поведе напред. — Това са просто най-предните постове. Основните отбранителни съоръжения положително се намират по-нататък.

— Ами по-хубаво е да съм оптимист, отколкото песимист. Опитвам се да убедя сам себе си, че ще се отърва жив и здрав от тази варварска война и един ден отново ще ми бъде истински топло.

Стана невъзможно да продължават по склона на долината и трябваше да се спуснат долу при войниците и да си проправят път сред тях. Скалите ставаха все по-отвесни. Пролуката се стесняваше и Джейсън ясно осъзнаваше колко трудно щяха да я завземат, при това беше и солидно укрепена. Всички моропи бяха изпратени в тила и номадите вече се придвижваха пеш. В скалата над Джейсън се удари една стрела и издрънча в краката им.

— Вече сме на огневата линия — предупреди той. — Изчакайте тук да хвърля един поглед. — После се метна нагоре по полегатата страна на една от огромните канари, които изпълваха клисурата, нахлупи ниско шлема и бавно надигна глава. Една стрела моментално издрънча в метала и той бързо се наведе и занаднича само от едва забележимата пролука между шлема му и скалата.

Настъплението беше спряно пред двата редута, разположени от двете страни на Пролуката, откъдето бранителите обсипваха цялата долина с точните попадения на стрелите си. Те стреляха от процепите между камъните и бяха почти недосегаеми за противниковите оръжия. Войските на Темукин търпяха загуба след загуба, защото се опитваха да превземат отбранителните позиции фронтално. Слабо защитени от щитовете си, пребягвайки от камък на камък, те напредваха едва-едва. И загиваха.

— Обсегът е около четирийсет метра — каза Джейсън, като се смъкна отново на земята. — Мислиш ли, че ще можеш да запратиш едно от тия неща чак дотам?

Кърк подхвърли върху широката си длан собственоръчно направената бомба, за да види теглото ѝ.

— С лекота! Но дай и аз да погледна, за да преценя разстоянието. — Той се издигна на канарата, хвърли един поглед и отново се смъкна долу.

— Тази отбранителна позиция е по-голяма от останалите. Ще трябват поне две бомби. Аз ще запаля тази тук, ще ти подам димящото гърне, ще се отдръпна и ще я метна. В същото време ти ще запалиш фитила на втората — не дърпай предпазителя — и ще ми я подадеш веднага щом хвърля първата. Ясно ли е?

— Като бял ден. Давай!

Джейсън пусна връзката бомби на земята и задържа само една в ръката си. Застаналите наблизко войници (те бяха чули за опитите с барут) ги наблюдаваха внимателно. Кърк запали фалшивия фитил, духа върху него, докато запуши, и след това прекрачи извън прикритието на скалата. Джейсън бързо запали другата бомба и се приготви да я подаде.

С влудяващо спокойствие Кърк отдръпна ръката си, когато съвсем наблизко до него извънтя стрела, а втора издрънча по нагръдника му. След това свали ръката си с бомбата, наплюнчи пръст и го вдигна да провери посоката на вятъра. Джейсън подскачаше от крак на крак и здраво стискаше зъби, за да не викне на пириецата да хвърля.

Посипаха се още стрели. Кърк най-сетне спря да се занимава с вятъра и изтегли ръката си назад. Джейсън го видя как светкавично дръпна с палец и показалец пушещия фитил и едва тогава метна бомбата с едно-единствено свиване на мускулите. Беше хубаво класическо хвърляне на граната през рамо, с изпъната ръка, след което бомбата описа висока дъга по посока на противниковата позиция. Джейсън се пресегна и плесна втората бомба върху протегнатата в очакване ръка на Кърк. Тя толкова бързо последва предшественичката си, че двете се озоваха едновременно във въздуха.

Кърк не помръдваше от мястото си. За свое собствено учудване Джейсън надви инстинкта си за самосъхранение и също остана на прицела на стрелите, загледан в двете черни точки, които се издигнаха нависоко и после паднаха зад стената.

Последва изпълнен с очакване миг, Оградената с каменна стена позиция хвъркна във въздуха, Джейсън мерна набързо полетелите във

въздуха тела и се сниши зад канарата, за да избегне дъжда от камъни.

— Твърде задоволително — отбеляза Кърк, той отново се беше притиснал в скалата до Джейсън, тъй като наоколо неспирно трещяха каменни отломки.

— Надявам се и с останалите да е толкова лесно.

Но не би. Наблюдателните бранители доста бързо бяха забелязали, че един-единствен човек е отговорен за разрухата, и следващия път, когато Кърк излезе на открито, се принуди веднага да се прибере, тъй като към него полетя рояк стрели.

— Май ще трябва да променим малко плана — каза Кърк и машинално духна пукация фитил.

— Страх ли те е? Защо спиращ? — раздаде се гневен глас. Кърк се извъртя кръгом и налетя на Темукин, който бе пристигнал на фронтната линия под прикритието на щитовете на личната си охрана.

— Предпазливостта печели битките, а страхът ги губи. Аз ще спечеля тази битка за теб. — И гласът на Кърк, като неговия, бе изпълнен със същата студенина и гняв.

— А какво те кара да стоиш зад тази скала, след като съм ти заповядал да разрушиш редутите? Предпазливост или малодушие?

— Ами ти защо стоиш тук, до мен, вместо да поведеш войните си в бой, от предпазливост или от малодушие?

От гърлото на Темукин се разнесе дълбоко животинско ръмжене и той извади сабята. Кърк вдигна бомбата, очевидно изгаряше от желание да му затъкне устата с нея. Джейсън пое дълбоко дъх и застана между двамата обезумели мъже.

— Който и от двама ви да умре, със смъртта си само ще помогне на врага — извика той, застанал с лице към Темукин, тъй като беше относително сигурен, че Кърк няма да го нападне в гръб. — Слънцето вече е зад планините и ако редутите не бъдат превзети, преди да се стъмни, може да стане твърде късно. През нощта може да им пристигнат подкрепления и тогава — край на похода.

Темукин замахна назад да съсече Джейсън и да го отстрани от пътя си, а за да го отдръпне, Кърк го стисна за ръката и пръстите му се забиха като стоманени скоби чак до костта.

— Заповядай на останалите пирийци да дойдат тук — каза Джейсън, като едва се сдържаше да не извика от болка — и им нареди на тях и на другите войници да хвърлят камъни по отбранителните

позиции. Едва ли ще постигнат нещо — но стрелците няма да могат да засекаат хората с истинските бомби.

Сабята се поколеба, стоманените пръсти се отпуснаха едва-едва и Джейсън бързо продължи.

— Ако човек се изправи сам срещу масирания им огън, чака го сигурна смърт. Но ако успеем да разсеем огъня, ще можем да продължим да напредваме с нормален ход през долината и да ги обезвредим. Преди да се мръкне, ще сме загърбили отбранителните им позиции.

За миг вниманието на Темукин се насочи към армията му и вече смрачаващото се небе и напрежението спадна. Единственото важно нещо беше да се спечели битката, всички лични интриги трябваше да почакат. Той взе да издава заповеди, без да съзнава, че все още стиска сабята в ръка. Желязната хватка на Кърк най-сетне се разтвори и Джейсън поотпусна натъртените си мускули.

Настъплението стана неудържимо. От всички страни изскачаха силуети и мятаха камъни, та смаяният противник нямаше как да разпознае кой хвърля светкавиците. Номадите само запращаха камъните и се втурваха обратно към прикритията си, а пирийците, с техния дългогодишен опит в мятането на гранати, се прицелваха внимателно и камъните им попадаха точно зад стените, като същевременно разбиваха някой и друг череп при това. Нападателите се придвижваха неумолимо напред и разгромяваха едно по едно съпротивляващите се укрепления.

— Наближаваме края! — извика Джейсън, посочи напред и разтърси Кърк с удар по рамото, за да привлече вниманието му.

На това място Пролуката нямаше и стотина метра на ширина и бе прищипната между две високи скални кули, които стърчаха направо от дъното на долината. През тесния процеп се виждаха заревото на залеза и откъдната равнина. При кулите свършваха и почти отвесните стени. Веднъж ордата да минеше оттам, и нищо повече нямаше да я спре. Джейсън и Кърк си запроправяха път с нова серия бомби и изведнъж видяха, че повечето от войниците тичат насреща им. Някъде от далечината пред тях прииждаше на вълни пронизителният вой на железните рогове.

— Какво става? — сграбчи Кърк одного от бягащите. — Какво значат роговете?

— Отстъпление! — викна човекът и посочи напред. — Виж онова нещо! — След това се изплъзна и изчезна.

Сред бягащите войници се стовари огромна канара и размаза един от тях като насекомо. Джейсън и Кърк вдигнаха поглед и видяха как там, високо горе, по хребета, се катереха някакви мъже. Фигурите им ясно личаха на небосклона, те вдигаха и бутаха нещо към една заоблена купчина.

— И на отсрещния хребет! — извика Джейсън. — От двете страни имат струпани канари, готови да се срутят върху главите ни. Оттегляй се! — Те заотстъпваха неохотно сред падащите камъни.

Спасиха се единствено поради обстоятелството, че това бойно средство бе предвидено само за краен случай и че никога досега не бе използвано. Поколение след поколение бяха трупали скалите и канарите все по-високо и по-високо и подпорните колони се бяха вклинили в ръба на урвата. Воините се опитваха да ги избутат с дълги прътове, но те не помръдваха. Най-сетне един безразсъден смелчак се провесил на въже и заудря с всички сили подпорите в основата, където се бяха врязали в скалата. Положително успя в начинанието си, защото изчезна светкавично, повлечен от срутващите се канари, които като че за миг увиснаха във въздуха и след това полетяха надолу. Малко след това поддадоха и подпорите на отсрещния хребет.

Джейсън и Кърк бягаха с всички останали.

Нямаше много загинали, тъй като повечето хора бяха предупредени навреме. Пък и на това място Пролуката толкова се стесняваше, че падащите камъни се трупаха все по-високо и по-високо и задръстваха изхода.

Когато и последният камък изтрещя, настъпи тишина. Пролуката бе затворена и изцяло преградена от каменната бариера.

Очевидно походът се беше провалил.

14.

— Това не ми харесва — възрази Кърк. — Струва ми се, че изобщо не може да стане.

— Бъди така любезен да запазиш съмненията за себе си — процеди през зъби Джейсън, когато се приближиха до Темукин. — И бездруго доста ще трябва да се потрудя, докато му пробутам новата си идея. Ако не можеш да ми помогнеш, поне стой мирно и от време на време кимай с глава, все едно че си съгласен с мен.

— Това е безумие — промърмори Кърк.

— Привет, о, пълководецо! — подхвана Джейсън. — Дошъл съм да ти предложа помощ, която ще превърне този момент на разгром в победа.

Темукин с нищо не показва, че го е чул. Седнал на една канара с кръстосани ръце върху дръжката на сабята, която беше забил в земята пред него, той гледаше право напред — към преградения проход, сложил край на мечтата му за победа. Последните лъчи на залязващото слънце огряваха стръмните, отвесни стени на скалните грамади около Пролуката.

— Сега вече проходите се е превърнал в капан — продължи Джейсън. — Ако тръгнем да се катерим по камъните, които го запушват, или започнем да ги разчистваме, скритите зад тях хора ще ни надупчат със стрелите си. Подкрепленията им ще пристигнат много преди да сме успели да си проправим път. Обаче има един изход. Ако се изкачим на върха на по-високия зъбер, ей там вляво, бихме могли от него да хвърляме барутни бомби по враговете и да ги държим на почетно разстояние, докато войниците ти изкачат каменния сипей.

Темукин бавно плъзна поглед по каменната грамада, чак до върха ѝ, и отсече, без да се обръща:

— Невъзможно е да се изкачи тази скала.

Кърк кимна и отвори уста да изрази съгласието си, но вместо това само изпъшка, тъй като Джейсън го ръгна с лакът под лъжичката.

— Имаш право. За повечето хора това е невъзможно. Но ние, пирийците, сме планински народ и с лекота можем да изкачим тази кула. Ще ни разрешиш ли?

Пълководецът бавно се извърна и заразглежда Джейсън — стори му се съвсем обезумял:

— Ами започвайте! Аз ще гледам.

— Това трябва да стане на светло. Трябва да виждаме къде хвърляме бомбите. Пък и в дисагите си имаме някои специални принадлежности, които се налага да подготвим. Така че катеренето ще започне при зори и до следобед Пролуката е твоя.

Те се запътиха към другарите си и усетиха как Темукин ги изгаря с поглед в гръб. Кърк беше встрепен.

— За какви принадлежности говориш? Нищо не разбирам.

— Само защото никога не ти се е налагало да се занимаваш с алпинизъм. И съоръжението, от което се нуждаеш най-напред, е твое радио, защото трябва да се свържеш с кораба — да ми изработят останалите неща от екипировката. Ако се потрудят здравата, могат да ги свършат и да ми ги доставят преди съмване. Погрижи се нашите хора да се разположат на лагер колкото може по-далеч от другите. Трябва да се измъкнем, без да ни забележат.

Докато другарите му разгъваха кожените спални чували и копаеха дупки за огъня, Джейсън работеше с радиото. Беше приклепнал в центъра на нестройния кръг, образуван от моропите, и използваше прикритието на туловищата им. Дежурният офицер на борда на „Боец“ изпрати някого да събуди и да извика останалите и след това прие всички нареждания на Джейсън. Не последваха никакви възражения или извинения, тъй като военновременното извънредно положение бе неделима част от Пирийското всекидневие. Обещаха да му доставят екипировката много преди зазоряване. Джейсън изслуша повторението на собствените си наставления и прекъсна връзката. Хапна малко от горещата яхния и заповяда да го събудят, когато пристигне съобщение от кораба, че задачата е изпълнена. Днешният ден се бе проточил твърде много и той се намираше на границата на изтощението, а утрешният не обещаваше нищо по-добро. Настани се в спалния чувал с дрехите и ботушите, придърпа кожения му край над лицето си, за да не се образуват ледени висулки в ноздрите му, и моментално заспа.

* * *

— Махай се! — промърмори Джейсън и се опита да се откачи от стоманените пръсти, които го стискаха за и без това вече натъртената му ръка.

— Ставай! — сбута го Кърк. — Съобщението пристигна преди десет минути. Совалката тръгва с товара, трябва да идем да я посрещнем. Моропите са вече оседлани.

При последните думи Джейсън изстена и се надигна. Топлината мигновено напусна тялото му и той взе да зъзне.

— Апаратът — изтракаха зъбите му. — Дайте ми една хубава доза стимуланти и болкоуспокояващи, тъй като имам чувството, че днешният ден няма да има край.

— Чакай тук — предложи Кърк, — Аз ще посрещна совалката сам.

— И на мен ми се иска, но не може. Наложително е да проверя съоръженията, преди совалката да се върне на кораба. Всичко трябва да бъде безупречно.

Занесоха го на ръце до моропа и го сложиха на седлото. Кърк пое юздите и поведе животното, а през това време Джейсън се унасяше и стискаше здраво лъка на седлото, за да не падне. Те препуснаха в мрака преди зазоряване и когато стигнаха до уреченото място, лекарствата вече бяха започнали да действат. Постепенно Джейсън се почувства отново човек.

— Совалката кацна — съобщи Кърк, прилепил радиото до ухото си. От хоризонта на изток долиташе едва доловимо бръмчене, един звук, който там, в лагера, никога нямаше да се чуе.

— Имаш ли батерия? — попита Джейсън.

— Разбира се, нали това беше част от нарежданията? — Джейсън можеше да си представи как исполинът смръщва вежди в тъмното. За един пириец беше немислимо да забрави някакво нареждане. — Има фотонен запас от осемнайсет хиляди светлинни часа и най-високата ѝ мощност е хиляда и двеста светлинни фотона.

— Отнеми ѝ силата, ще ни стигне и по-малко от една десета от това. Вертокапсулата е фототропна и е нагласена на двойно по-силен и от най-ярката звезда светлинен източник...

— Капсулата е кацнала, координати спрямо радиото, разстояние приблизително десет километра.

— Точно така. Тя спокойно вдига около сто и двайсет на час, тъй че вече можеш да включиш батерията на същите координати.

— Почакай, пилотът казва нещо. Дръж я.

Джейсън пое голямата колкото пръст тръбичка, включи я и завъртя регулатора. Тесният светлинен лъч проряза мрака наоколо. Насочи го по посока на совалката.

— Пилотът казва, че са имали неприятности с отстраняването на петната по найлоновото въже. Включили са го в пратката, но не могат да гарантират, че ще е водоустойчиво, а освен това е и много зацапано.

— Колкото по-зацапано, толкова по-добре. Само отдалеч да прилича на кожа. И дъжд не очаквам. Чу ли това?

От небето долиташе непрестанно усилващо се бръмчене. Скоро започнаха да различават и трудно забележимата червена светлина, която се спускаше към тях. Миг по-късно светлинният лъч се отрази от сребристия корпус на вертокапсулата и Джейсън намали силата му. Еднометровият силует над тях доби по-ясни очертания и с едва доловим шепот от реактивния двигател се спусна право надолу, като намали скоростта си, щом усети земята с радарния си алтиметър. Когато се приближи достатъчно, Кърк се пресегна, дръпна ръчката за кацане, капсулата се установи на земята и бръмченето заглъхна. Джейсън отвори люка на товарното отделение и измъкна навън навитото кафяво въже.

— Отлично! — каза той и го подаде на Кърк. Бръкна по-дълбоко и изрови стоманен чук, изкован ръчно от цяло парче метал. Отпусна го върху дланта си и остана доволен — ремъците на дръжката му бяха много удобни. Тук-там беше прояден от киселина и изтърган с пръст, за да изглежда стар.

— Това какво е? — попита Кърк, като измъкна едно метално острие и го заразглежда на светлината.

— Клин. Половината трябва да са такива, а останалите — със скоби, като този. — И той вдигна едно подобно острие, с дупка в широкия си край, през която бе промушена пръстеновидна скоба.

— Тези неща не ми говорят нищо — заяви Кърк.

— Това няма значение — продължи Джейсън, като същевременно разтоварваше. — Аз съм този, който ще се качва по

зъбера, и зная как да си служа с тях. Де да можех да взема със себе си и от по-съвременните съоръжения за алпинизъм, но те ще ме издадат веднага. И без това на кораба нямаме от тях. Има клинове с експлозив, които се забиват за по-малко от секунда и спойката е по-здрава от самата скала наоколо. Но аз няма да използвам нищо подобно. Само наредих във въжето да прекарат от онези едножични керамични влакна, които се употребяват вместо тел. Издържат повече от две хиляди кила. Това тук ще ме издигне нагоре по зъбера. Ще се катеря, докато има за какво да се хващам, после ще спра, ще забия един клин и ще се изкача върху него. За издатините или местата, където ще ми трябва въже, ще използвам клиновете със скобите. А тези са за близко до земята — вдигна той грубоват клин, издраскан от многобройни удари с чук и надупчен от старост. — Всички са направени от бетонно желязо, което не се среща много-много насам. Тъй че Темукин и хората му ще видят единствено имитациите на антики. Нищо не липсва. Можеш да кажеш на совалката да си прибира вертокапсулата.

Реактивните двигатели хвърлиха пясък в лицата им, капсулата се издигна и изчезна. Джейсън свети на Кърк с батерията, докато той привърза сплетеното кожено въже към найлоновото и го сложи в багажа отзад заедно с останалите принадлежности, от които Джейсън щеше да има нужда по време на изкачването. Поеха обратно към лагера. Зад тях първите лъчи на зората вече докосваха хоризонта.

* * *

Пирийците се върнаха при Пролуката и видяха, че през нощта се е водила отчаяна битка. Бентът от едри и дребни камъни все още запушваше отвора на долината, но вече беше гъсто осеян с трупове. Войниците спяха по земята, извън обсега на вражеските стрели, мнозина от тях бяха ранени. Оплискан с кръв номад, с тотема на гущеровия род върху шлема си, седеше безучастно, докато другарят му режеше края на забитата в ръката му стрела.

— Какво е ставало тук? — попита го Джейсън.

— През нощта атакувахме — отвърна раненият. — Не можехме да не вдигаме шум, тъй като при изкачването камъните се плъзгаха и търкаляха под краката ни, много хора раниха. Когато приближихме

върха, невестулките започнаха да хвърлят отгоре ни снопове горяща трева и в мрака се озоваха над нас на урвата. Не можахме да се преборим с тях и само онези, които не бяха стигнали много високо по скалата, доживяха да слязат отново тук. Беше много лошо.

— Но много хубаво за нас — измърмори Кърк, когато се отдалечиха. — С този провал Темукин ще загуби престижа си, който пък ние ще спечелим, когато се изкачим по тази скала. Ако успеем...

— Не започвай отново със съмненията си — прекъсна го Джейсън. — Само стой тук долу и се преструвай, че ти е пределно ясно какво става.

Джейсън свали тежките си връхни дрехи и потрепери. Спокойно, ще се стопли набързо, щом започне изкачването. Отдолу зъберът изглеждаше непристъпен като стените на космически кораб. Той тъкмо завързваше ремъка на чука за клиновете на кръста си, когато се приближи Аханк, изкривил лице от съмнение, примесено с подигравка.

— Казаха ми, жонгльоре, колко си тъп, смятал си, че можеш да се изкачиш отвесно по скалата.

— Едва ли само това са ти казали — пресече го Джейсън, пъкна ръце през ремъците на багажа си и го нагласи на гръб. — Господарят Темукин ти е рекъл да дойдеш и да видиш какво става. Тъй че се настани удобно и остави краката си да се отморяват за мига, когато ще се наложи да хукнеш към повелителя си с радостната вест за моя успех!

Кърк изгледа със съмнение първо отвесната каменна стена, а после и Джейсън.

— Дай аз да се кача. По-силен съм от теб и в много по-добра форма.

— Това е самата истина — съгласи се Джейсън. — Като стигна върха, ще хвърля въжето обратно долу и ти ще се изкачиш с всички бомби. Но не може пръв да тръгнеш. Алпинизмът е спорт, който изисква майсторство, едва ли ще го усвоиш за няколко минути. Благодаря ти за предложението, но аз съм единственият подходящ човек за тази работа. Тъй че давай да започваме. Ще съм ти признателен, ако ме повдигнеш, за да се хвана за ей онази издатина над главата ти.

Не беше чак толкова лесно да се качи на раменете на пириецата, но Кърк просто се наведе, хвана го за глезените и го повдигна право нагоре. Джейсън започна да мести ръцете си сантиметър по сантиметър по каменната повърхност и да се издига, докато най-сетне успя да се добере до тясната издатина, а през това време Кърк го държеше здраво за петите. Пръстите на краката му се размърдаха, намериха опора в една стърчаща гърбица и катеренето започна.

Беше се издигнал почти на десет метра от земята, когато се наложи да забие първия клин. Над него, но твърде далеч от протегнатите му пръсти, се намираше една доста голяма издатина, на която дори можеше да се легне. Тук скалната повърхност бе осеяна с пукнатини и той подбра една от тях, разположена напречно пред него. Първият клин бе от замаскираните и той го натика в пукнатината. След това го удари силно четири пъти с чука и го наби здравата навътре. Бавно и внимателно — май от десет години вече не се бе занимавал истински с алпинизъм — Джейсън протегна крак и пренесе теглото си върху клина. Той издържа. Сега Джейсън се изпъна нагоре, плъзгайки се по грапавата повърхност на скалата, и най-сетне се добра до издатината. След това се издигна, седна върху нея и задъхано сведе поглед надолу към обърнатите към него лица. Вече всички войници го наблюдаваха, дори Темукин се бе появил сред тях и не го изпускаше от очи. Неприятелите положително също се интересуваха от това, което ставаше, но скалната грамада го закриваше както от погледите им, така и от стрелите. Можеха да се доближат до ръба на дефилето, но за да го стигнат, трябваше да се изкатерят като него по зъбера.

Скалата беше студена, затова по-добре беше да продължава нагоре.

Нямаше как да прецени съвсем точно местоположението си, но му се струваше, че вече се е издигнал поне до ръба на дефилето. Забил здраво пръстите на краката си в една широка пукнатина, той тъкмо се опитваше да вкара клин на доста неудобно място встрани от себе си, когато отдолу се разнесоха викове.

Наведе се колкото можа и на свой ред извика:

— Какво? Не ви чувам! — В този миг една стрела издрънча в скалата, точно там, където преди малко се намираше главата му, завъртя се и падна долу.

Джейсън едва не полетя след нея, но се задържа, вкопчи се почти конвулсивно в грапавините по скалната повърхност. Извърна глава и видя един воин от племето на невестулките, увиснал на здраво омотан около тялото му кожен ремък. Вече беше заредил втора стрела и се готвеше да я изстреля. Хората, които държаха другия край на ремъка, бяха на ръба на Пролуката и не се виждаха, но стрелецът се бе спуснал под стърчащата скала и Джейсън му беше на прицел.

Воинът внимателно опъна назад стрелата до линията на челюстта си и се прицели. Чукът бе пристегнат с ремък за китката му, за да не го изгуби, но в лявата си ръка Джейсън все още стискаше клина и машинално го запрати към стрелеца. Тъпият край го удари по рамото. Не го нарани, но поне го отклони от целта му, тъй че и втората стрела не улучи. Той издърпа трета от колана си и я зареди на тетивата.

Войниците отдолу също стреляха с лъковете си, но мишената над главите им почти не влизаше в техния обсег и ги затрудняваше. Една почти изнемощяла стрела се заби в бедрото на Джейсън, но той не ѝ обърна внимание.

Пусна чука и извади друг клин. От калена стомана, доста тежък и остър като игла. След първия опит вече можеше да прецени по-добре разстоянието. Впи пръсти в острието на клина, замахна високо над главата си и го хвърли с всички сили.

Острието улучи стрелеца отстрани във врата и се заби дълбоко. Онзи изпусна лъка, потрепери и умря. Тялото му изчезна, тъй като другарите му го издърпаха нагоре.

Някой бе накарал хората долу да млъкнат и Кърк проряза с вика си внезапно настъпилата тишина.

— Дръж се и се стегни!

Джейсън бавно погледна надолу и видя, че пириецът се е отдръпнал от подножието на зъбера с бомба в ръка и я пали, приведен над нея. Обезумял, Джейсън натика пръстите на краката си още по-навътре и заби свитите си в юмруци ръце дълбоко в отвесната пукнатина върху скалната повърхност.

Войниците се оттеглиха от подножието на урвата. Смалената фигура на Кърк замахваше все по-назад и по-назад, докато кокалчетата му сякаш опряха в земята. После изведнъж напрегна всичките си мускули и с едно-единствено конвулсивно движение запрати бомбата почти отвесно нагоре.

За миг сърцето му престана да бие. Джейсън помисли, че тя идва право към него, но после видя, че се отклонява встрани. Стори му се, че се задържа в най-високата точка на дъгата си и едва тогава изчезна зад очертанията на скалата.

Грохотът на експлозията се предаде от камъка на тялото му — смразяващо разтърсване. Зад гърба му заваляха каменни отломки и разкъсани човешки тела и той разбра, че флангът му е осигурен. Притеснението обаче все още не го напускате.

— Кърк! — извика той. — Клинт. — Говореше на пирийски. — Какво стана с клина, който изпуснах? Ако Темукин го види...

Беше достатъчно само да зърнат клина и щяха да ги разкрият, че са пришълци от друг свят. Номадите бяха доста добре запознати с творенията на чужденците.

Сърцето му изтуптя силно веднъж, втори път и едва тогава отговорът на Кърк стигна до него.

— Всичко е... наред... видях го да пада... вдигнах го, докато всички гледаха към тебе. Ранен ли си?

— Отлично — каза Джейсън на себе си и въздъхна дълбоко. — Отлично! — повтори той високо. — Сега продължавам.

След всичко това просто му оставаше да се потруди здравата. На два пъти се наложи да прокара въжена примка през клина и да седне в нея да си отдъхне. Силите му изневеряха. Вече бе използвал и най-мощните стимуланти от апарата за първа помощ, когато се озова в подножието на един комин, където си плю на ръцете, но слюнката му замръзна. Той махна леда от дланите си и смъкна багажа от гърба си. Колкото по-малко товар, толкова по-добре — трябваше да се раздели и с чука. Струпа излишните неща при подножието на комина и метна навитото въже около врата си.

След това прилепи гръб към едната стена и започна да мести крака по отсрещната — тялото му увисна успоредно на земята, прикрепяно единствено от раменете и петите. Първо се издигаше с помощта на лактите, а после местеше краката. Сантиметър по сантиметър той пълзеше все по-нагоре по комина.

Малко преди да стигне върха, разбра, че няма да успее. Но в същото време знаеше, че трябва. Да се върне назад щеше да му е точно толкова трудно, колкото и да продължи нагоре. А ако паднеше в подножието на комина, щеше да си счупи я крак, я ръка. И просто

трябваше да си остане там и да умре от жажда. Едва ли някой друг щеше да се качи тук и да му помогне. Май беше най-добре да продължи нагоре.

Над главата му безкрайно бавно се появи небето и започна да се приближава все повече и повече, но и все по-мъчително към него, тъй като крайниците му отмаляваха. Когато най-сетне се добра до края на комина и пръстите на краката му се опряха в самия ръб на скалата, той не намери сили да се вдигне отгоре. Почина си няколко секунди, пое дълбоко дъх и изпъна крака. Същевременно се извъртя и се вкопчи в ронещия се скален ръб. За миг увисна в това положение, като нито падаше, нито имаше сили да се издигне и да се измъкне от комина. След това съвсем, съвсем бавно напрегна мускули и задраска с окървавените си пръсти по скалата, докато най-сетне се изтегли отгоре и се просна изтощен върху наклонената плоскост на зъбера.

Върхът беше изумително тесен — Джейсън видя това, докато лежеше и се бореше за глътка въздух. Не по-голям от едно легло. Когато му се възвърнаха силите, той пропълзя до ръба и махна с ръка към изпълнените с очакване хора долу. Те го видяха и към него се издигна нестройно и спонтанно ликуване.

Дали имаше за какво да се ликува? Той отиде до отсрещната страна и погледна оттам, но се отдръпна, тъй като група стрелци го дебнеха от върха на по-ниския зъбер и веднага го обсипаха със стрели. Само две от тях излетяха достатъчно високо, но пък се оказаха встрани от целта. Той погледна отново и видя под себе си вражеската позиция като на длан. Всичко беше на показ — както воините по края на Пролуката, така и редиците на стрелците, които бранеха върха на скалното свлачище. Беше постигнал целта си.

— Браво, Джейсън! — поздрави се той високо. — Ти си чест за всяка планета.

Седна с кръстосани крака, направи широка примка на края на въжето, нахлузи я на самия скален връх и я затегна. След това метна кожения край отвъд ръба и започна бавно да го спуска, докато едно сигнално подръпване не го извести, че въжето е стигнало до земята. Набързо го скъси с един морски възел и подаде уговорения сигнал — три подръпвания, — за да покаже, че го е завързал здраво. После пак седна и зачака.

Изправи се едва когато въжето се разлюля бясно и взе да се отдалечава от скалата. Незадъхан и свеж, Кърк се намираше непосредствено под него с огромен товар от бомби на гърба. Хванал въжето с две ръце, той се изкачваше право нагоре по зъбера.

— Можеш ли да се пресегнеш и да ми помогнеш да се прехвърля горе? — попита той.

— Разбира се. Само гледай да не счупиш нещо.

Джейсън легна по корем, опря здраво мишниците си върху един камък и протегна длан. Кърк освободи едната си ръка и двамата се уловиха за китките като акробати. Джейсън не се и опита да го издърпа — едва ли щеше да му се удаде да повдигне тялото на Кърк. — а вместо това разпери крайници и се вкопчи за камъка колкото се може по-здраво. Кърк се изтегли нагоре, праметна ръка през ръба на скалата и прехвърли тялото си.

— Много добре — зарадва се той, като погледна надолу към праговете. — Няма какъв шанс. Взел съм допълнително микрогранати, можем да ги използваме. Да започваме ли?

— Ах, ти ми разрешаваш да хвърля първата бомба за сезона?! Колко мило!

Грохотът от взривовете се превърна в една безкрайна канонада и войските на Темукин с победоносен рев се заизкачваха по скалния склон. Изходът от битката бе ясен — щяха скоро да я спечелят, а след нея и самата война.

Джейсън приседна и взе да наблюдава с какво удоволствие Кърк бомбардира туземците отдолу.

Тази част от плана бе изпълнена. Ако и следващият етап се развиеше толкова добре, пирийците щяха да се сдобият с рудници и със собствена планета. Щяха да спечелят последната си битка.

Джейсън искрено се надяваше на това. Беше започнал твърде много да се уморява.

15.

*Поразявай светкавично,
вълшебен гръм,
поваляй невестулките,
прочисти планините!*

*Струпани високо, палците на
победата*

надминаха човешки бой.

*После вест за странници на
път*

*към тази земя стигна до
повелителя Темукин.*

*С меч и лък и безстрашна армия
впусна се той да съсича
нашествениците...*

Из „Песента на
Темукин“

Джейсън динАлт дръпна юздите, спря моропа си на върха на ширналия се пред погледа му склон и потърси пътека надолу из повалените канари. Влажният и студен вятър, който нахлуваше като във фуния през този единствен отвор във високите скали, го блъсна право в лицето. Далеч под него се простираше океанът — стоманеносив, осеян с пенливите гребени на вълните. Небето беше тъмно, от край до край покрито с облаци. В далечината се носеше силен тътен.

Виждаше се една едва забележима пътека, която се виеше надолу по каменистия склон. Джейсън пришпори животното си по нея. Чак тогава откри, че тя е добре утъпкана и отколешна. Навярно номадите

редовно идваха насам, може би за сол. Въздушният оглед, извършен от борда на кораба, показваше, че това е единственото място, където дългата хиляди километри скалиста верига се прекъсваше. На брега пред него бяха струпани шатри от жълто платно. В залива се полюшваше на котва тантурест двумачтов кораб с прибрани платна и опушен комин на кърмата. Приближаването на Джейсън не остана незабелязано. От скупчените около лодките хора се отдели един висок човек и се запъти към него през пясъка. Джейсън спря моропа и слезе на земята, за да поздрави мъжа.

— Страхотно си се променил, Рес — каза той и му стисна ръката.

— Не по-малко от тебе — усмихна се пириецът и прокара пръсти по лилавите дантели на гърдите си. Високите му велурени ботуши стигаха чак до бедрата, а лъскавият му шлем завършваше с позлатен връх. Имаше много внушителен вид. Той добави:

— Така се облича изисканият господин търговец от Ам.

— От това, което чувам, доста ти е провървяло в низините.

— Никога не съм се забавлявал повече. Ам е предимно земеделско общество, което се мъчи с всички сили да навлезе във века на примитивната техника. Класите са изцяло обособени, на върха са търговците и военните, както и малобройното свещеническо съсловие, което да усмирява селяните. Аз разполагах с достатъчно капитали, за да стана част от търговската класа, и се възползвах от това по най-изгодния начин. Дейността ми се развива толкова добре, че вече се самофинансира. Имам склад в Камар, най-близкото пристанище до планините, и само чаках знак да потегля на север. Какво би казал за чаша вино?

— И нещо за хапване. За мен извади от най-доброто, което имаш.

Двамата вече бяха стигнали до навеса, под който беше опъната маса, отрупана с бутилки и парчета пушено месо. Рес вдигна една зелена бутилка с удължено гърло и я подаде на Джейсън.

— Опитай това. Шестгодишна реколта, много е хубаво. Ще ти дам нож да разчупиш печата.

— Не си прави труда — спря го Джейсън и строши гърлото на бутилката в ръба на масата. Отпи жадно от искрящото златисто вино и си избърса с ръкав устата. — Нали помниш, че съм варварин? Така и стражите ти ще се убедят колко съм груб. — И той кимна по посока на

застаналите наоколо войници, които се намръщиха и се хванаха за оръжието.

— Усвоил си някои съвсем долнопробни навици — отбеляза Рес и изтри с кърпа счупеното гърло на бутилката, преди да си налее една чаша. — Какъв е планът?

Джейсън настъргано дъвчеше тлъстичката пържола.

— Темукин идва насам с цяла армия. Не много голяма — повечето племена се прибраха по родните си места след изстреблението на невестулките. Но преди това му се заклеха във вярност и готовност да го подкрепят, щом им заповяда. Когато чу, че сте слезли на брега, той призова най-близките племена и тръгна на поход. Вече се намира на около един ден път оттук, но Кърк и пирийците са се установили на лагер точно на пътя му. Довечера би трябвало да се срещнем. Аз ги изпреварих, за да проверя обстановката преди срещата.

— А тук отговаря ли всичко на изискванията ти?

— Горедолу. Дръж въоръжените главорези подръка, но нека не бие на очи. Остави двама-трима да се мотаят наоколо, а другите натикай в някоя шатра. Донесъл ли си стоките, за които говорихме?

— Всичко. Ножове, стоманени остриета и дървени пръчки за стрели, железни съдове и какво ли не още. Захар, сол, някои подправки. Все нещо ще им хареса от цялото това изобилие.

— Нали в това ни е надеждата. — Джейсън тъжно погледна към празната бутилка и я захвърли.

— Би ли желал още една? — попита Рес.

— Да, но не бива. Никакъв контакт с врага — поне засега. Ще се върна в лагера, за да съм там, когато се срещнем с Темукин. Той е важният. Трябва да привлечем племената на наша страна, да започнем да търгуваме мирно и да избутаме пълководеца на сухо. Дръж бутилката върху лед, докато се върна.

* * *

Джейсън отново се изкачи с моропа до високите равнини. Небето бе прихлупено и мрачно, а вятърът навяваше във врата му остриите иглички на суграшицата. Той се сви на гърба на животното и го

пришпори с всички сили. В пирийския лагер пристигна привечер, тъкмо когато се готвеха за тръгване.

— Точно навреме — рече Кърк и препусна към него. — Наредих корабната совалка да се движи високо по спътникова орбита и да следи Темукиновите войски. Рано следобеда той се отклони от прекия път към брега и се отправи към Портата на ада. Вероятно там ще спре да пренощува.

— Никога не съм го мислил за много религиозен човек.

— Сигурен съм, че не е такъв. Но е достатъчно добър като водач, за да поддържа настроението на хората си. Изглежда, тази дупка е едно от няколкото свети места, които имат. Предполага се, че води право в ада. Там Темукин ще извърши жертвоприношение.

— Какво пък, и това място става за срещата ни с него. Да вървим.

Небето се спускаше все по-ниско и мрачният следобед неусетно се сля с вечерта, а вятърът непрестанно ги засипваше с едър, зърнест сняг. Той се събираше в гънките на дрехите им и в козината на моропите, докато накрая всички побеляха. Беше настъпил почти пълен мрак, когато пристигнаха при привържениците на Темукин. Сред долитащите от вси страни приветствени възгласи се насочиха към камачата, където се съвещаваха вождовете. Кърк и Джейсън слязоха от моропите и се провряха през отвора покрай стражите. Насядалите в кръг мъже извърнаха глави към тях. Погледът на Темукин пламтеше от неподправена омраза.

— Кой е този, дето се осмелява да дойде неканен, когато Темукин се среща с капитаните си?

Кърк се наежи и не му остана дължен:

— Кой е този Темукин, дето би попречил на Кърк от пирийците, завоевател на Пролуката, да участва в съвещание на вождовете от равнините?

Всички разбраха, че се завързва сражение. Настъпилата мъртва тишина се нарушаваше единствено от вятъра, който навяваше сняг по стените на камачата.

Темукин бе първият пълководец, който бе успял да обедини всички племена под едно знаме. Той обаче не взимаше никакво решение без съгласието на племенните вождове. А някои от тях вече недоволстваха от суровостта на заповедите му и биха предпочели нов

пълководец — а защо не и премахването на всякакви пълководци. Те следяха разгорялото се съперничество с повишено внимание.

— Ти се сражава добре при Пролуката — каза Темукин. — Както и всички останали. Ние те поздравяваме и сега можеш да си вървиш. Това, с което се занимаваме тук, няма нищо общо с онова сражение, нито пък с теб.

— Защо? — попита Кърк с ледено спокойствие и седна. — Какво се опитваш да скриеш от мен?

— Ти ме обвиняваш... — Побелял от гняв, Темукин се хвана за сабята.

— Никого не обвинявам — прозя се широко Кърк. — Ти май сам се обвиняваш. Срещаш се тайно, отказваш прием на един вожд, хвърляш се да обиждаш, вместо да говориш истината. Отново те питам: какво криеш?

— Става въпрос за нещо много незначително. Няколко души от низините са пристигнали по нашите брегове, искат да нахлуят в земите ни, да строят градове. Ще ги унищожим.

— Защо? Те са безобидни търговци — възрази Кърк.

— Защо ли? — Темукин вече изгаряше от ярост и не го съдържаше на едно място, та крачеше напред-назад. — Никога ли не си слушал „Песента на свободните хора“?

— Слушал съм я, и то по-внимателно от теб. В песента се казва да се разрушават сградите на онези, които ще ни хванат в капан. А нима има сгради за разрушаване?

— Няма, но ще се появят. Хората от низините вече са разпънали шатри...

Един от вождовете го прекъсна, като изпя един ред от „Песента на свободните хора“:

„Не признаваме друг дом освен нашите шатри.“

Темукин овладя гнева си и не обърна внимание на прекъсването. Думите от песента бяха срещу него, но той знаеше къде е истината.

— Тези търговци са като острието на сабята, което оставя само драскотини. Днес те са в шатри и търгуват — но скоро ще дойдат на брега с по-големи шатри, а после ще вдигнат и сгради, за да търгуват

по-добре. Първо върхът на сабята, после ще ни я забият до дръжката и ще ни унищожат. Трябва сега да ги изтребим.

Това, което говореше Темукин, си беше самата истина. Затова беше много важно да не го проумеят и останалите вождове. Кърк замълча за миг и Джейсън се опита да запълни паузата.

— По този въпрос трябва да се ръководим от „Песента на свободните хора“. Ето какво ни казва тя...

— И ти защо си тук, жонгльоре? — попита Темукин с нетърпящ възмущение глас. — Наоколо не виждам други жонгльори или прости войници. Можеш да си вървиш.

Джейсън отвори уста, но не можа да се сети какво да му отвърне. Темукин бе безспорно прав. „Джейсън, каза си той, трябваше да си затваряш голямата уста.“ После се поклони към пълководеца и едновременно с това прошепна на Кърк:

— Ще стоя наблизко и ще слушам по дентифона. Ако мога да измисля нещо, което да ти е от помощ, ще ти го кажа.

Кърк не се извърна, но промърмори нещо в знак на съгласие и гласът му отекна съвсем ясно по микроскопичното радио в устата на Джейсън. След това на Джейсън не му оставаше нищо друго, освен да си тръгне.

Късметът му измени. Надяваше се да присъства при разкриването на картите. Измъкна се през отвора и единият от стражите се наведе да го завърже зад гърба му. А другият му препречи пътя с пиката.

Джейсън я гледаше с учудено изражение на лицето, което не го напусна дори и когато войникът се пресегна и с две ръце го хвана за китките. Това пък какво беше? Той изви нагоре лакти, за да противодейства на палците на нападателя си и да разчупи простата хватка, а същевременно се прицели с коляно в слабините му. Но преди да успее да се освободи или да се свърже по радиото, стражът зад него му нахлузи кожен ремък през главата и здраво го стегна около шията му.

Джейсън не можеше нито да се съпротивлява, нито да извика. Докато се гърчеше и бореше безуспешно, той бързо изгуби съзнание.

16.

Някой му търкаше лицето със сняг и го пъхаше в ноздрите и устата му, като по този начин успешно го връщаше в съзнание. Джейсън кашляше, плюеше и се мъчеше да отблъсне наглите ръце. Най-сетне изтри снега от очите си, огледа се, премигна и се опита да разбере къде се намира.

Беше на колене между двама от хората на Темукин. Те бяха нащрек, с извадени саби, единият държеше капеща факла. Тя осветяваше малка част от снежната пряспа и черния ръб на бездната. Пред погледа му се стрелкаха озарени в червено снежинки и потъваха в непрогледната дупка.

— Познаваш ли този човек? — попита един глас и Джейсън разбра, че е на Темукин. От нощта изплуваха двама мъже и се изправиха пред него.

— Познавам го, велики повелителю Темукин — отвърна вторият. — Това е прищълецът от огромното летящо нещо, онзи, който бе пленен и избяга.

Джейсън се вгледа внимателно в забуленото лице и при следващото припламване на факлата разпозна острия нос и садистичната усмивка на Ораиел, жонгльора.

— Никога не съм виждал този човек. Той е лъжец — каза Джейсън, без да обръща внимание на прегракналия си глас, нито на болката, която усети в гърлото, като заговори.

— Спомням си, когато го плениха, велики повелителю, а след това той ме нападна и ме наби. Ти сам го видя тогава.

— Наистина. — Темукин пристъпи напред и впи студен и безизразен поглед в извърнатото нагоре лице на Джейсън. — Разбира се. Това е той. Затова ми изглеждаше познат.

— Какви са тези лъжи... — противеше се Джейсън и се мъчеше да се изправи на крака.

Темукин го сграбчи под мишниците в желязна хватка и го избута назад, петите му опряха в ронливия ръб на бездната.

— Сега кажи истината, който и да си. Намираш се на прага на Портата на ада и след миг ще полетиш надолу. Не можеш да избягаш. Но може да те пусна, ако ми кажеш истината.

Темукин говореше и отпускате тялото на Джейсън все по-назад и по-назад над непрогледната пропаст, докато накрая то остана да се държи единствено на пръстите си, вкопчени за китките на пълководеца. Джейсън не виждаше лицето му — то се бе превърнало в черно петно на светлината на факлите. Но не се надяваше да прочете в него милост. Това беше краят. Единственото, което можеше да направи сега, бе да предпази пирийците.

— Пусни ме и ще ти кажа истината. Аз съм от друга планета. Дойдох тук да ви помогна. Намерих жонгльора Джейсън, той умираше и аз си присвоих името му. Много години бяха изминали, откакто бе напуснал своите, та те не го помнеха вече. И аз ви помогнах. Пусни ме и още ще ви помогна.

В главата му забръмча слаб, прекъсван от разни смущения глас:

— Джейсън, ти ли си? Тук Кърк. Къде си? — Дентифонът още работеше — той имаше някакъв шанс.

— Защо си дошъл? — питаше Темукин. — Помагаш ли на хората от низините да пренесат градовете си по нашите земи?

— Пусни ме. Не ме хвърляй сега в Портата на ада и ще ти кажа.

Темукин се поколеба доста, преди да заговори отново:

— Ти си лъжец. Всичко, което казваш, е лъжа. Не знам на кое да вярвам. — Той извърна глава и за миг светлината от факлата освети невеселата му усмивка.

— Пускам те — каза той и разтвори пръсти.

Джейсън размаха ръце, но не намери опора във въздуха, помъчи се да се извърти, за да се вкопчи в ръба на урвата, но безуспешно. И пропадна в мрака.

Въздушно течение.

Удар по рамото, по гърба. След това се заблъска по стената на урвата, като се мъчеше да си предпази лицето и ръцете от грапавата и мръсна скала. Кожените му дрехи се закачаха по зъберите и той продължаваше да подскача стремглаво надолу по издадения склон на урвата.

После и това свърши и той отново взе да пропада безпрепятствено в мрака. Полетът му надолу продължи незначително колко

време — секунди, минути, цяла вечност — и най-сетне приключи с гръм и трясък.

Не умря и остана много учуден от това. Изтри нещо от лицето си и разбра, че е сняг. Снежен насип, пряспа, тук на дъното на Портата на ада. Снежен насип в ада и той бе паднал върху него.

— Докато си жив, има надежда, Джейсън — каза си той неубедително. Каква ли надежда имаше на дъното на тази недостъпна яма? Да го измъкнат Кърк и пирийците? С такава надежда можеше само да си повдигне духа. При тази мисъл напипа с език назъбено парче метал в устата си. Отново го обзе страх и той затърси смачканите останки от дентифона. По време на падането го беше премазал без да иска между зъбите си и го бе унищожил.

— Отново си сам, Джейсън — каза той високо и не изпита никакво удоволствие от звука на собствения си глас в безмерния мрак. С какво разполагаше? Взе да се мята из пряспата в желанието си да се добере до апарата за първа помощ на гърба си. Него го нямаше. Е, торбата все още беше на колана, но пък ножът бе изчезнал от ботуша му. Пръстите му взеха да ровят из торбата и най-сетне напипаха непозната тръба. Какво ли беше това? Батерията с фотонно хранване. Пъхната и забравена тук от нощта, когато прибраха алпинистките съоръжения.

А беше ли счупена? Както му беше тръгнало — сигурно... Той я включи и изпъшка силно, тъй като нищо не се получаваше. Но след това завъртя регулатора и ослепителен лъч прониза мрака. Светлина! Не че с това настъпваше някаква съществена промяна в положението, но Джейсън усети как му се повдига духът. Той разшири лъча и започна да оглежда своя затвор. Въздухът не помръдваше и снежинките безшумно прекосяваха светлината и изчезваха. Снегът засипваше плоското дъно на долината и трупаше преспи до стените. От двете страни се издигаха черни скали и се губеха над главата му, където стърчеше каменен перваз. Небето оставаше скрито зад издатината. Той сигурно се бе плъзнал по скалния ръб и оттам бе изстрелян като снаряд в пряспата. Чиста случайност беше, че се спаси.

Изведнъж се разнесе изпълнен с болка вик, отгоре връхлетя нещо черно, премина през снопа светлина и се стовари върху дъното на долината на не повече от десетина метра от Джейсън.

Там отвесните скали бяха покрити само с тънък снежен пласт, а човекът се стовари право върху тях. Очите му бяха широко отворени, от зейналата му уста се стичаше тънка струйка кръв. Това беше онзи, който го издаде, жонгльорът Ораиел.

— Какво става? Да не би Темукин да отстранява очевидците? Не е в негов стил. — Устата му също зееше отворена, но Ораиел никога вече нямаше да проговори.

Джейсън се измъкна от прясната и тръгна по дъното на тясната долина. В средата беше гладко — гладко и много равно. Той не се замисляше за причината, но изведнъж изпод краката му се разнесе зловещо пукане. Опита се да се хвърли назад, но в същия миг ледът се пропука във всички посоки и Джейсън падна в тъмните води под него.

Внезапният сблъсък с ледената вода почти изкара въздуха от дробовете му, но той стисна здраво уста, прехапвайки до кръв долната си устна. Едновременно с това пръстите му се впиха конвулсивно в батерията. Без нея никога нямаше да може да открие отново отвора в леда.

И почти в същия миг краката му удариха в скалистото дъно, водата не беше дълбока и той се оттласна нагоре. Светлината се отразяваше като от огледало над главата му, ръката му се притисна в дланта на огледалния си образ. Над него имаше лед, здрав и неподвижен лед. Той усети, че пръстите му се влачат по ледената повърхност, и едва тогава му дойде наум, че течението го отнася бързо напред. Дупката в леда навярно бе останала далеч зад него.

Ако Джейсън динАлт се поддаваше на отчаянието, вероятно сега щеше да умре от него. Заклещен под леда на дъното на тази недостъпна долина, за него наистина бе настъпил мигът, в който трябваше да се предаде. Но и през ум не му минаваше такова нещо. Той не издишваше изгарящия дробовете му въздух, мъчеше се да се добере с плуване до някое място, където да намери опора под краката си, размахваше нагоре светлинния сноп и търсеше пролука в леда.

Течението беше твърде бързо. Ту го запращаше през глава върху скалите, ту го връщаше обратно в бързея. Той се остави да бъде повлечен надолу, но риташе с крака, за да се задържи в центъра, и гледаше как гладките скали прелитат наблизо край него — можеше да ги стигне с ръка.

Водата беше студена — сковаваше кожата му и го носеше по течението си. Но огънят, който изгаряше дробовете му, беше много страшен. Знаеше по силата на логиката, че с кислорода в клетките на тялото и в кръвта можеше да издържи безброй минути. Но дихателният рефлекс в гърдите му не се интересуваше от логика. „Умирам!“ — крещеше той... „Въздух, дишай!“ И Джейсън не можеше повече да не му обръща внимание. Той се понесе вдървено нагоре към огледалната повърхност, изведнъж се озова отново в непрогледния мрак и изпълни гърди с режещ, животворен въздух.

Измина доста време, преди да излезе от вцепенението си и да проумее какво става. Подобно на някое земноводно той изпълзя до кръста на тъмния, каменист бряг, а долната половина на тялото му остана във водата. Струваше му се изключено да направи каквото и да е движение повече, но когато острият студ взе да го пронизва още побезмилостно, Джейсън осъзна, че в противен случай ще умре тук. А къде се намираше това „тук“? Мъчително бавно той се измъкна от водата и прокара светлинния лъч нагоре по скалистата стена отпред и над главата си и го смъкна по отсрещната стена отново до водата. Нима нямаше сняг? Значението на всичко това едва-едва си проправяше път към скования му и муден разсъдък.

Пещера.

Като премисляше всичко отначало, това му се струваше съвсем обяснимо. Очевидно тясната долина, наричана Портата на ада, е била издълбана от водата и през вековете малкият поток бавно я е подкопавал. Излаз на повърхността не се виждаше, тъй като той се устремяваше под земята и бе отнесъл Джейсън по течението си. А това означаваше, че все още не е ударил последният му час. Водата непременно трябваше да има излаз и в такъв случай Джейсън щеше да го открие. Само за миг му мина през ума, че тя може да потъва все по-надолу и по-надолу в скалните пластове, докато съвсем се загуби, но той бързо отхвърли пораженческото си хрумване.

— Продължавай напред! — извика той, изправяйки се с мъка на крака, и ехото му заотвърща: „Напред... напред... напред.“

— Добра идея! Напред, напред! Точно това ще направя. Той потръпна, зашляпа по ситния пясък покрай водата и в следващия миг погледът му попадна на стъпки, които излизаха от потока и идваха към него.

Нима имаше още някой? Стъпките бяха ясно очертани, очевидно оставени неотдавна. Сигурно към тези пещери съществуваше вход, който бе добре известен. Трябваше само да върви след стъпките и щеше да излезе навън. Поне докато се движеше, нямаше да замръзне в подгизналите си дрехи. Въздухът в пещерата беше студен, но не чак толкова, колкото на платото отгоре.

Изведнъж следите се отклониха от песъчливия бряг, навлязоха в една съседна пещера и различаването им стана по-трудно, но не невъзможно. Тук-там малките сталагмити по варовиковия под бяха стъпкани, а в мекия камък по стените бяха издълбани знаци. Тунелите се разклоняваха, един от тях завиваше обратно към водата и завършваше рязко със скалист ръб. Тук нямаше отстрани брегове и водата изпълваше пещерата почти до гладкия таван. Джейсън се върна по стъпките си и отново тръгна по следите, които водеха към другото разклонение.

Струваше му се, че е на крак от незапомнени времена.

Веднъж спря да почине и неволно заспа. Събуди се, разтреперен от студ, и си наложи да продължи нататък. Доколкото знаеше, скритият в токата на колана му часовник все още работеше, но той не го поглеждаше. Някак си в тези безкрайни, вечни пещери отмерването на времето губеше значение.

В пещерата, където се движеше сега и която по нищо не се различаваше от останалите, Джейсън откри човека, след когото бе вървял. Той спеше на пода пред него — варварин, облечен с почти същите кожи като неговите.

— Здравей! — извика Джейсън на междинния език, приближи се и млъкна. Човекът спеше вечния си сън, бе умрял отдавна. Намираше се в тези сухи, студени и свободни от бактерии пещери от години, а може би и от векове. Незнайно откога. Плътта и кожата му се бяха мумифицирали. Изсъхналите устни разкриваха жълти зъби. Едната ръка беше протегната и сочеше напред, към ножа пред разперените пръсти. Джейсън го вдигна и забеляза, че е покрит със съвсем тънък слой ръжда.

Това, което направи после, беше против волята му, но от жизнено значение за оцеляването му. С внимателни движения Джейсън свали връхните дрехи от трупа. Притежателят им пукаше и скърцаше, когато се налагаше да се поразместят вкаменените крайници, но

възраженията му спираха дотук. Джейсън прибра кожата, отдалечи се към другия край на пещерата, съблече се чисто гол и надяна сухите дрехи. Място за погнуса нямаше — трябваше да оцелее.

Собствените си дрехи просна да съхнат, сгуши се в кожата, намали светлината до жълтеникаво мъждукане — не можеше да си представи, че отново ще го обгърне непрогледен мрак — и мигновено потъна в неспокоен сън.

17.

— Казват, че когато еднообразието трае дълго, човек загубва чувство за времето, тъй като всичко е едно и също. Значи едва ли мога да преценя откога съм тук. — Той направи с мъка още няколко крачки и се замисли. — Май доста отдавна.

Отпред пещерата се разклоняваше и той внимателно издълба знак с ножа на височината на раменете си, преди да тръгне по десния ръкав. Този тунел прекъсваше при водата — познат случай, и Джейсън коленичи и се напи до насита, преди да тръгне обратно. На разклона издълба резката, която означаваше „вода“, и пое по другия ръкав.

— Хиляда осемстотин и три... хиляда осемстотин и четири... — Сега броеше всяка трета крачка с левия крак, тъй като беше стигнал до неимоверно огромно число. Едва ли имаше смисъл в това, но поне говореше нещо и звукът на гласа му като че ли облекчаваше изпитанието, на което го подхвърляше безкрайната тишина.

Добре че стомахът бе спрял да го боли. В началото къркоренията и присвиванията го бяха изтормозили, но после престанаха. Вода можеше да пие до насита, ала как не се сети да отмерва времето по броя на дупките, с които стягаше колана си.

— Виждал съм те вече, противен кръстопът — изплю се той по посока на трите резки на стената при разклонението. А после издълба с ножа под тях и четвърта. Нямах да се върне повече тук. Беше схванал закономерността на завоите в лабиринта отпред.

Или поне така се надяваше.

— Кулио има само от една област... Флетър от две, но много странни... Хармил... — И той се замисли, без да спира. Какви точно имаше Хармил? Сега това му убягваше. Беше изпял всички маршови песни, които си спомняше, но по неизвестни причини започваше да им забравя думите.

„По неизвестни причини ли? Ха!“ — присмя се той злобно сам на себе си. Причините бяха очевидни. Все повече и повече започваше да огладнява и да се изморява. Човешкото тяло може да издържи дълго

без вода и храна. Но колко ли дълго можеше да продължава да се движи, без да спира?

— Време ли е за почивка? — запита се Джейсън.

— Време е за почивка — отговори си Джейсън.

След малко. Този тунел слизаше надолу и от дъното му се носеше мирис на вода. Напоследък обонянието му се беше изострило силно. Често до водата имаше и пясък, където можеше да поспи, беше много по-удобен от голите скали. Бе останал само кожа и кости, които стърчаха и му убиваха, щом легнеше.

Хубаво. Тук имаше пясък — доста голяма ивица и в изобилие. Водата беше по-широка и вероятно по-дълбока. На вкус си беше същата. Той издълба дупка в гладкия пясък, изгаси батерията, пъкна я в торбата си и заспа.

Обикновено я оставяше да свети, докато спеше, но това едва ли вече имаше някакво значение.

Както винаги, той поспа малко, събуди се и отново заспа. Но нещо не беше наред. Той полежа с отворени очи, вперени нагоре в кадифения мрак. След това се извърна и погледна към водата.

Ей там в далечината. Ей там в дълбочината. Едва-едва, съвсем слабо, мъждукаше синя светлина.

Той дълго лежа и мисли за нея. Беше уморен, изнемощял, примрял от глад, а защо не и трескав. Което означаваше, че светлината вероятно му се привижда, фантазиите на умирация, миражът на жадните. Притвори очи и се унесе, но когато отново ги отвори, светлината все още се намираше на предишното място. Какво ли можеше да означава това?

— Би трябвало да предприема нещо — каза той и включи батерията. На силната ѝ светлина мъждукането във водата престана да се вижда. Той изправи батерията върху пясъка и извади ножа. Върхът му беше все още остър. Прокара го по дланта си, оставяйки плитка драскотина, от която закапаха тежки капки кръв.

— Боли ме — установи той и продължи, — и толкова по-добре.

Внезапната болка го изкара рязко от летаргията, вля адреналин в кръвообращението му и го изпълни с необичайна съобразителност.

— Ако онова там е светлина, сигурно има изход навън. Непременно! И ако е така, това може да се окаже единственият ми

шанс да се измъкна от този капан. Веднага! Трябва да го направя, докато все още у мен има някаква мисъл.

След това млъкна, взе да вдишва все по-дълбоко и по-дълбоко и да си пълни дробовете, докато му се зави свят от свръхнатоварването. Накрая, след като за последен път пое въздух, той усили батерията до краен предел и я сложи в устата си, за да може да я насочва напред с глава. Едно, две, събра ръце и се гмурна.

Допирът с водата беше смразяващ, но Джейсън бе подготвен за това. Гмурна се надълбоко и с всички сили заплува към мястото, където бе видял светлината. Водата беше приказно прозрачна. Скали и само скали имаше на отсрещния край на вира. Тогава може би още по-дълбоко. Водата се просмукуваше в дрехите му и му помагаше да се спусне още по-надолу, почти на дъното, където вирът се разполовяваше от някакъв праг. Под него течението се усилваше и теглеше напред. Той се гмурна с главата напред, заблъска се из каменните стени на късия канал и се озова отново на открито.

Сега над него имаше повече светлина, но много нависоко, недосегаема. Въпреки че махаше с ръце и крака, той като че ли все не успяваше да се приближи към нея. Батерията падна от устата му, завъртя се и изчезна. По-високо, още по-високо. Въпреки че се движеше към светлината, наоколо като че ли притъмняваше. Изпаднал в паника, той запляска още по-силно с ръце, макар да му се струваше, че плува в живак или в някаква течност, много по-плътна от водата. Едната му ръка се удари в нещо твърдо и обло. Той се вкопчи в него, издърпа се нагоре и главата му изскочи над повърхността на водата.

В първата минута остана да виси на корена на дървото и да вдишва на големи, свистящи глътки въздух — за нищо повече нямаше сили. Когато съзнанието му взе да се прояснява, той установи, че се намира на брега на езеро сред дървета и храсталаци. Зад гърба му езерото граничеше с основата на каменна кула, която се извисяваше все по-нагоре и по-нагоре и накрая изчезваше в мъгла и облаци. Това беше излазът на подземния поток от платото.

Джейсън се намираше в низините.

Той с мъка изпълзя от водата и щом се озова на суша, просто се отпусна върху тревата да съхне и да чака да му се възвърне поне частица от силите. Раздвижи се едва когато видя някакви плодове по околните храсти. Не бяха кой знае колко и по-добре, тъй като и

малкото, които погълна с такова настървение, му причиниха непоносими болки в стомаха. След това отново се просна върху тревата с омазано в лилав сок лице и се зачуди какво да предприеме по-нататък. Заспа против волята си и когато се събуди, разсъдъкът му се беше избистрил.

— Отбрана. Всеки срещу всеки. Първият туземец, който ме зърне, вероятно ще се опита да ми разбие главата само за да сложи ръка на тези старинни кожи, с които съм облечен. Отбрана.

Ножът му бе изчезнал заедно с батерията, тъй че трябваше да се задоволи с някой остър отломък от скала. Една права фиданка също можеше да му послужи като изходен материал — с помощта на каменния къс той я отрязва съвсем близко до земята. Отстраняването на клоните се оказа по-лесно и след час той вече разполагаше с грубовата, но годна за употреба бойна тояга. Най-напред я хвана вместо бастун и закуцука на изток по една горска пътека, която му се стори, че води там, където трябва.

Привечер, когато главата му отново взе да се върти, на пътеката изникна някакъв непознат. Висок, изправен човек с полувоенна униформа и въоръжен с лък и много застрашителна алебарда. Той изстреля на незнаен език няколко въпроса към Джейсън, а Джейсън само сви рамене и изломоти нещо в отговор. Мъчеше се да си придаде невинен и измъчен вид, което въобще не го затрудняваше. С изпитото си лице, сплъстена брада и потънали в мръсотия кожи той едва ли имаше нещо застрашително или пък примамливо във вида си. Вероятно и непознатият беше на същото мнение, тъй като не си послужи с лъка, а се приближи, хванал нехайно алебардата в отбранителна позиция.

Джейсън знаеше, че има сили само за един хубав — или полухубав — удар и че е наложително да го нанесе както трябва. Застрашителният младеж щеше да го изяде с парцалите, ако не улучеше.

— Хъм, хъм — измънка Джейсън и се присви назад, хванал тоягата с две ръце.

— Хрлмнбл! — отвърна му онзи и се приближи, заплашително поклащайки алебардата.

С дясната си ръка Джейсън натисна надолу тоягата, а с лявата я извъртя така, че другият ѝ край полетя като камшик нагоре. След това

с все сила я запрати в диафрагмата на непознатия, в областта на слънчевия сплит. Ударът му изкара със свистене всичкия въздух на мъжа и той се прегъна на две и се свлече безжизнен на земята.

— Май късметът ми проработва! — зарадва се Джейсън и се нахвърли върху издутата торба на противника си. Докато я отвори, му потекоха слюнките.

18.

Рес привършваше със счетоводството във вътрешния кабинет, когато на двора се раздадоха силни викове. Като че ли някой се опитваше да проникне при него насила. Не им обърна внимание — другите двама пирийци си бяха заминали и той имаше доста работа за приключване, преди да си тръгне. Стража му, Риклан, си го биваше и знаеше как да се брани. Не би допуснал никакви нежелани гости. Внезапно виковете престанаха и миг по-късно се разнесе подозрително дрънчене, което май идваше от съприкосновението на доспехите и оръжията на Риклан с каменната настилка.

Рес не бе мигнал от два дни, а все още имаше много работи за привършване, преди да замине завинаги. Затова не беше особено благоразположен. Много е нездравословно да се мяркаш на пириец в такова настроение. Вратата се отвори и той се изправи, готов да размаже натрапника. Най-добре с голи ръце, че да чуе как му се трошат костите. Мъжът, който влезе, беше с отвратителна черна брада и униформа на наемен войник. Рес сви юмруци и пристъпи към него.

— Какво има? Май си готов да ме убиеш! — спря го войникът на чист пирийски.

— Джейсън! — Рес мигновено прекоси стаята и от вълнение заудря приятеля си по гърба.

— По полека! — изплъзна се от прегръдката му Джейсън и се стовари на канапето. — От радост един пириец може и да те осакати, а аз напоследък не съм в много добра форма.

— Мислехме, че си умрял! Какво се случи?

— С удоволствие ще ти обясня, но бих предпочел това да стане пред нещичко за ядене и пиене. Аз от своя страна също бих желал да получа някакви сведения. За последен път чух да става въпрос за политиката на Фелисити точно преди да ме хвърлят в урвата. Как върви търговията?

— Никак — мрачно отвърна Рес, извади от един шкаф месо и хляб, а от сламата изрови покрита с паяжини бутилка вино. — След

като загина — или след като помислихме, че си загинал, — всичко се провали. Кърк те чул по дентифона и едва не уморил моропа в желанието си да ти се притече на помощ. Но закъснял — вече си бил потънал в Портата на ада. Имало и някакъв жонгльор, който те предал и се опитал да обвини и Кърк, че е пришълец от друга планета. Кърк го изритал в бездната, преди да успее да се раздрънка много. Очевидно и Темукин бил толкова разярен, колкото и Кърк, и цялата работа пропаднала още там. Но така или иначе, теб те нямало. Кърк решил, че едва ли може да направи нещо повече за теб, освен да се помъчи да доведе плана ти докрай.

— И успяхте ли?

— За съжаление не. Темукин убеди повечето от племенните вождове, че трябва да се бият, а не да търгуват. Кърк ни помагаше, но делото беше загубено. Накрая се наложи аз да се оттегля тук. Приключвам тази операция, като я оставям в достатъчно добро състояние, така че помощниците ми да могат сами да се справят по-нататък, а пирийското „племе“ пое обратния път към кораба. Този план пропадна и ако не съумеем да измислим нов, се разбрахме да се върнем на Пиръс...

— Изключено — изломоти Джейсън с пълна уста.

— Нямаме друг избор. А сега ти ми кажи, моля ти се, как се добра дотук? Още същата нощ ние изпратихме хора долу в Портата на ада. Никаква следа не открили от теб, въпреки че имало трупове и скелети колкото щещ. Решили, че си пропаднал в леда и трупът ти е отнесен от течението.

— Наистина бях отнесен, ала не като труп. Долу налетях върху една снежна пряспа и сигурно щях да ви дочакам премръзнал, но жив, ако не бях пропаднал в леда, както и сте се досетили. Потокът води до серия пещери. Аз имах батерия и повече търпение, отколкото си мислех. Беше ужасно, но най-сетне успях да се добера до подножието на зъберите. По пътя си за насам поразбих няколко глави и преживях няколко приключения.

— Имаш късмет, че пристигна сега. Утре щеше да е вече твърде късно. Совалката ще ме вземе малко след мръкване, а до мястото на срещата ми предстои да измина десет километра с лодка.

— Ами вече имаш и втори човек за гребане. Готов съм да тръгна веднага щом се справя с това ядене и пиене.

— Ще предам по радиото новината за пристигането ти, тъй че да известят Кърк и останалите.

* * *

Те тръгнаха без много шум с една от собствените лодки на Рес и стигнаха до скалистото крайбрежно островче, преди слънцето да се докосне до хоризонта. Рес проби лодката и двамата сложиха в нея няколко тежки камъка. Тя потъна безпрепятствено. След това не им оставаше нищо друго, освен да чакат, да се възхищават на купищата гуано и да слушат крясъците на изплашените морски птици, докато най-сетне совалката ги прибра на борда си.

Пилотът, Клон, поздрави Джейсън с едно кимване — всъщност той не се и надяваше на по-ентусиазирано посрещане от страна на пирийците, а после полетът се оказа съвсем кратък. Когато пристигнаха при кораба, тези, които бяха свободни от дежурство, спяха, а дежурните си бяха по местата, тъй че Джейсън не успя да види никого. И толкова по-добре, защото все още усещаше умора от пътешествието. Пирийското „племе“ се очакваше да пристигне по някое време на следващия ден и срещите можеха да почакаат дотогава.

Кабината му си стоеше, както я беше оставил, а скъпата му библиотека му се надсмиваше от един ъгъл със зловна металическа усмивка. За какво ли я беше купил? Само дето си беше хвърлил парите на вятъра. Той я подритна мимоходом, но кракът му просто се хлъзна по лъскавия метален овоид.

— Боклук — заяви той и с все сила натисна включващия бутон.
— Ти ставаш ли изобщо за нещо?

— Това въпрос ли е? — отвърна монотонно библиотеката. — Ако е въпрос, определете и посочете точното значение на „става“ в този контекст.

— Само устата ти е голяма. Сега дърдориш... а къде беше, когато ми трябваше?

— Където ме поставят, там съм. Отговарям на всевъзможни въпроси. Ето защо въпросът ви е безсмислен.

— Недей да обиждаш шефовете си, машино. Това е заповед.

— Слушам, господине.

— Така е по-добре. Аз те сътворих и аз мога да те унищожа.

Джейсън си поръча силно питие по разпределителя в стената и се тръшна в едно кресло. Библиотеката святкаше със светлинките си и от нея се разнасяше електронно бръмчене. Той отпи жадно и отново се обърна към машината.

— Бас държа, че нямаш особено високо мнение за плана ми да натупаме туземците и да открием рудника?

— Планът ти не ми е известен и следователно не мога да се ангажирам със смислена преценка.

— Е, аз не те и питам. Бас държа, че си мислиш, че можеш да разработиш по-добър план?

— За каква област трябва да е планът?

— За промяна на една цивилизация, ясно ли ти е! Не че те питам.

— Сведения за промяна на цивилиациите могат да се намерят в разделите „история“ и „антропология“. Ако не питаш, оттеглям сведенията.

Джейсън отпи, умисли се и най-накрая рече:

— Е, добре де, питам. Кажи ми за цивилиациите.

* * *

Той натисна изключващия бутон и се облегна назад в креслото. Светлинките на библиотеката изгаснаха и бръмченето утихна.

Значи все пак има начин това да се осъществи. Решението през цялото време си бе стояло в историческите книги — само трябваше да му хрумне да го потърси. За глупавите му постъпки нямаше никакво извинение. Най-напред трябваше да направи справка в библиотеката. Както и да е, може би още имаше начин да се поправи стореното.

— Защо не?!

Той кръстосваше помещението, удряйки с юмрук в дланта си. Ако действаше правилно, все още всичко можеше да си отиде на мястото. Съмняваше се, че ще му се удаде да убеди пирийците в евентуалния успех на новия си план, да не говорим за смисъла на цялото начинание. Тогава, ще му се наложи да действа без тях. Той погледна часовника. Имаше още поне час до излитането на совалката, която трябваше да прибере първата група от хората на Кърк. Ще му

стигне да се приготви. Да напише приятелска бележка на Мета, като умишлено не разкрива докрай плановете си. След това да накара Клон да го остави близо до лагера на Темукин. Тъй като му липсваше въображение, пилотът щеше да направи каквото му каже, без да задава въпроси.

Да, това можеше да стане и той щеше да го извърши на всяка цена.

19.

*Владетел бе на всички планини,
властваше над равнини и
долини.*

*Нищо не ставаше без знанието
му.*

Мнозина загинаха от гнева му.

Темукин влетя изневиделица в камачата си с извадена сабя в ръка.

— Покажи се! — извика той. — Отвън стражът ми лежи повален. Покажи се, шпионино, за да те убия!

От мрака изникна една фигура с нахлупена качулка и застана на мъждукащата светлина на газената лампа. Темукин вдигна сабята. Джейсън отметна кожата, за да открие лицето си.

— Ти! — отекна гласът на Темукин, а сабята му се изплъзна от пръстите и падна на земята. — Не може да си тук. Аз те убих с ей тия ръце. Призрак ли си, или демон?

— Върнах се, за да ти помогна, Темукин. Да ти предложи да завладееш цял един свят.

— Трябва да си демон! Вместо да умреш, ти се завръщаш тук през Портата на ада, сдобил си се с нови сили. Демон с много лица — затова си успял да подмамиш и предадеш толкова много хора. Жонгльорът те мислеше за пришълец от друг свят. Пирийците те мислеха за човек от тяхното племе. А аз — за верен другар, който ще ми помогне.

— Чудесна теория. Вярвай каквото си щеш. Но чуй това, което имам да ти кажа.

— Не! Ако те слушам, ще ме стигне проклятие. — И той грабна сабята. Джейсън заговори бързо-бързо, преди да се е наложило да се

бие на живот и смърт.

— От долината, която наричате Портата на ада, тръгват пещери. Те не водят към ада, а към низините. Аз стигнах дотам и се върнах с лодка, за да ти съобщя това. През тези пещери можеш да изведеш цяла армия и да нахлуеш в низините. Сега властваш тук... но може да властваш и там. Цял един континент чака своя завоевател. И ти си единственият най-подходящ човек за това.

Темукин сведе бавно сабята и очите му запламтяха на светлината. Започна с приглушен глас, като че ли говореше само на себе си.

— Трябва да си демон и аз не мога да убия това, което вече е мъртво. Теб мога да прогоня от себе си, но думите ти от ума си не мога. Ти знаеш много по-добре от всеки жив човек, че съм изчерпан. Аз властвам над тези равнини — и край. Какво е удоволствието от властта? Без войни, без победи, без радостта да прегазваш врага и да продължаваш напред... Сам мечтая ден и нощ за тучните ливади и градове под зъберите. Как нито барутът, нито многочислена войска не могат да спрат воините ми. Как ще ги изненадаме, ще ги обградим, ще обсадим градовете им. Как ще ги завладеем.

— Да, всичко това може да ти принадлежи, Темукин. Можеш да станеш владетел на целия този свят.

Пламъкът на лампата пукаше в настъпилата тишина и подхвърляше сенките на двамата мъже по стените на камачата. Темукин заговори отново и гласът му вече беше изпълнен с решителност.

— Всичко това ще ми принадлежи, макар и да зная цената. Мен искаш в замяна, демоне, да ме заведеш в твоя ад под планините. Но няма да ти се дам, докато не завладея всичко.

— Никакъв демон не съм, Темукин.

— Не ми се подигравай! Знам истината. Това, което пет жонгльорите, е вярно, въпреки че никога не съм го вярвал преди. Ти ме изкуси, аз приех и над мен тегне проклятие. Кажи ми часа и начина, по който ще умра.

— Това не мога да ти кажа.

— Разбира се, че не можеш. И ти си обвързан като мен.

— Нямах предвид това.

— Зная какво си имал предвид. Като приемам всичко, аз губя всичко. Друг път няма. Съгласен съм. Но първо ще спечеля... Така е, демоне, ще ми разрешиш това, нали?

— Разбира се, че ще спечелиш, и...

— Нищо повече не ми казвай! Промених намерението си. Не искам да зная как ще свърша. — Той разтърси рамене, сякаш за да отхвърли невидим товар, и прибра сабята обратно в ремъците на кръста си.

— Добре, вярвай каквото щеш. Само ми дай неколцина способни мъже и аз ще открия подстъпа към низините. В долината ще се смъкнем с помощта на въжена стълба. Аз ще обозначавам пътя и ще ги преведа през пещерите, за да докажа, че това е осъществимо. Следващия път ще ни последва и войската. Дали ще дойдат... там долу?

Темукин се изсмя.

— Те са дали клетва да ме последват и в ада, ако им заповядам. Ще дойдат.

— Разбрано. Да си стиснем ли ръцете?

— Разбира се! Аз ще превзема света и ще спечеля вечен живот, тъй че сега не се боя от студеното ти докосване, демоне мой.

Той премаза ръката му в своята и Джейсън неволно се възхити от изключителната му дързост.

20.

— Дай аз да говоря с него, моля те! — поиска Мета. Кърк я отстрани с ръка и така сграбчи микрофона, че той почти изчезна в исполинските му пръсти.

— Чуй ме сега, Джейсън! — започна студено пириецът. — Никой от нас не подкрепя авантюрата ти. Не си в състояние да разясниш целта си и няма да постигнеш нищо освен разруха. Ако Темукин завладее и низините, ние никога няма да го свалим и да започнем да експлоатираме рудниците. Рес се върна в Ам да организира съпротива, която да се противопостави на вашето нашествие. Още няколко души тук изявиха желание да се присъединят към него. Моля те за последен път. Спри това, с което си се захванал, преди да е станало много късно.

От радиото прозвуча гласът на Джейсън, но толкова необичайно равнодушен, че беше трудно да се определи дали това се дължеше на предаването, или той действително говореше така.

— Кърк, чувам какво казваш, повярвай ми, разбирам всичко. Но е твърде късно за връщане назад. Повечето от войските преминаха през пещерите и дори заловихме няколко моропа от селата. Вече с нищо не мога да спра Темукин. Цялата работа ще трябва да се изведе докрай. Хората от низините може и да победят, въпреки че, не ми се вярва. Темукин ще властва над урвата и под нея и накрая това ще се окаже за добро.

— Не! — извика Мета и задърпа микрофона. — Джейсън, чуй ме! Не можеш да постъпваш така. Ти дойде при нас, помогна ни и ние ти се доверихме. Показа ни, че животът не се състои единствено от убийства и смърт. Вече знаем, че войната на Пиръс е погрешна, защото ти ни го показа, и на тази планета дойдохме само защото ти ни нареди. Сега всичко изглежда, струва ми се, като че ли ни предаваш. Ти се постара да ни научиш как да не убиваме и, повярвай ми, ние се постаряхме да усвоим урока ти. Обаче това, което правиш сега, е лошо от всичко, което някога сме вършили на Пиръс. Там поне се биехме за живота си. А ти нямаш такова извинение. Ти показа на това

чудовище Темукин как да води нови войни и да убива още хора. Нима имаш някакво оправдание?

И те зачакаха отговора на Джейсън, но от високоговорителя дълго време се разнасяха единствено атмосферни смущения. Когато заговори, гласът му изведнъж прозвуча много уморено.

— Мета... съжалявам. Ще ми се да ти обясня, но е много късно. Търсят ме и трябва да скрия радиото, преди да са дошли. Правилно постъпвам. Преди много време някой беше казал, че не можеш да направиш омлет, без да счупиш яйцата. Което означава, че не можеш да постигнеш обществена промяна, без да нараниш някого. Заради мен има ранени и загинали и не мисли, че не си давам сметка за това. Но... слушай, повече не мога да говоря. Те са отвън. — Гласът му се превърна в шепот.

— Мета, ако не се видим повече, запомни само едно нещо. Старомодна дума е, но се среща в много езици. Библиотеката може да ти я преведе и да ти обясни значението ѝ. По радиото е по-лесно. Съмнявам се дали бих могъл да ти го кажа лице в лице. Ти си по-силна от мен, Мета, и рефлексите ти са много по-добри, но все пак си жена. И, по дяволите, искам да кажа, че аз... те обичам. Желая ти щастие. Край.

Високоговорителят щракна и помещението се изпълни с мълчание.

— Каква беше думата, която използва? — попита Кърк.

— Струва ми се, че я зная — отговори тя и извърна лице от Кърк, за да не я види.

— Ало, командният пулт! — извика един глас. — Тук радиокабината. От Пиръс пристига вторично космическо съобщение със сигнал за тревога.

— Включи го! — нареди Кърк.

Раздаде се шум от междузвездни съобщения, после познатото натрапливо пиукане на транскосмическите предаватели. Над него се извиси забързаният разтревожен глас на един пириец.

— Внимание, до всички станции в обхвата на радиус Z. Аварийно съобщение за планетата Фелисити, до кораба „Боец“, код Ама Рона Пи, 290-633-087... Следва съобщение. Кърк, чува ли ме някой? Връхлетя ни голяма беда. Всички сектори... Скъсихме периметъра, изоставихме по-голяма част от града. Не зная дали ще

можем да удържим. Бруко твърди, че е нещо ново и че конвенционалните оръжия не могат да го спрат. Ако можеш да се върнеш, идвай си веднага! Край на съобщението.

Съобщението се предаваше във всички отделения на кораба и в изпълненото с ужас мълчание, което настъпи след края му, по двата коридора се разнесе тропот от бягащи хора. Когато първите от тях връхлетяха вътре, Кърк вече се беше съживил и раздаваше команди.

— Всички мъже по местата си. Излитаме веднага. Извикайте охраната отвън. Пуснете всички пленници. Заминаваме.

В това нямаше абсолютно никакво съмнение. За пирийците бе немислимо да постъпят другояче. Тяхната родина, техният град се намираха на ръба на разрухата, а може би и вече не съществуваха. Те се втурнаха към определените си позиции.

— Ами Рес? — сети се Мета. — Той е с армията. Как можем да го намерим?

Кърк се замисли за миг, но поклати глава:

— Не можем, това е единственият отговор. Ще му оставим совалката на същия остров, където осъществявахме връзката. Ще направим запис със съобщение, в което да се казва какво се е случило, и ще го включим на автомат да се излъчва на всеки час. Като се върне при радиото, ще го засече. Совалката ще е заключена, тъй че никой друг да не може да влезе в нея. Вътре има лекарства, дори и транскосмически предавател. Ще се справи.

— Едва ли ще остане доволен.

— Нищо повече не можем да направим. Сега трябва да се приготвим за излитане.

Те действаша като един, обединени от общата цел. Да се връщат. Обратно на Пиръс. Градът им бе в опасност. Корабът се издигна при седемнайсеткратно ускорение — Мета щеше да го увеличи още повече, стига конструкцията му да можеше да издържи. През открития космос поеха по най-кратката и най-опасна орбита, която допускаха изчисленията. Никой не се оплака от продължителността на пътешествието — приемаха го със стоическо себеотрицание. Само приготвиха оръжията и почти не разговаряха помежду си. Всеки пириец бе стаил дълбоко в себе си опасението, че неговият свят и неговият живот можеха да бъдат заличени завинаги, а тези неща не подлежаха на обсъждане.

* * *

Часове преди „Боец“ да напусне открития космос, всички мъже и жени на борда му бяха в бойна готовност. Сред тях се намираше дори и деветгодишният Гриф, нали и той беше пириец.

Корабът се отдели от заслепяващата пустош на открития космос, навлезе в междузвездното пространство, а след това и във високите атмосферни слоеве на Пиръс. Полетя право надолу по главозамайваща балистична орбита, при което корпусът му се нагря почти до точката на топене и охладителите изнемогваха от свръхнатоварването. Това се отрази и на хората, по лицата им се стичаше пот, попиваше в дрехите им, но пирийците не усещаха горещината. Образът, който пристигаше от скенера на носа, се излъчваше на всеки екран на кораба. Кадрите от джунглата семеняха светкавично, а после на далечния хоризонт се появи висок стълб дим. Корабът продължаваше шеметно да се спуска надолу, подобно на полетяла след плячката си хищна птица.

Джунглата вече бе завзела града. Заобикаляше го покрит с растения и непроходими храсталаци насип — ето какво бе останало от непристъпната някога стена на периметъра. Спуснаха се още по-ниско, докато взеха да различават пълзящите тръни, които пробиваха прозорците на сградите. По многолюдните някога улици сега бавно преминаваха животни, а на кулата на централния склад бе кацнал ноктест ястреб и мазилката се ронеше под тежестта му.

Те продължиха нататък и видяха, че димът се издига от смазаните останки на космическия им кораб. Изглежда, е бил засечен на полигона на космодрума и заклещен от вече почернели огромни пипала.

В опустошения град не се виждаше и следа от човешко присъствие. Навсякъде — само зверове и растения от света на смъртта, но необичайно спокойни и мудни, тъй като врага им го нямаше вече, а с него бяха изчезнали и причините за ненавистта, която толкова дълго ги бе изпълвала със сляпа ярост. Когато корабът премина над тях, те се размърдаха и застанаха нащрек, съживени от съприкосновението си с най-низките страсти на пирийците.

— Не може всички да са загинали — промълви задавено Тека. — Продължавайте огледа.

— Претърсвам във всички посоки целия район — отвърна му Мета.

Кърк не можеше да гледа повече това опустошение и заговори с тих глас, все едно, че говореше само на себе си.

— Знаехме си, че всичко ще свърши така един ден. Проуяхме го и се опитахме да започнем отново на нова планета. Но едно е да знаеш, че нещо ще се случи, съвсем друго — да го видиш със собствените си очи. Там се хранехме, в онази... развалина, а в онази спяхме. Там бяха приятелите ни и другарите ни, целият ни живот. А сега няма нищо.

— Спусни се по-ниско! — извика Клон, без да разсъждава, обзет от ненавист. — Атака! Все още можем да се бием.

— Не е останало нищо, за което да се бием — отвърна му Тека с безмерно отчаяние. — Както каза Кърк; няма нищо.

Един скенер от корпуса засече звук от стрелба и те се устремиха натам, обзети от краткотраен порив на надежда. Но това беше просто автоматично оръжие, което се задействаше на определени интервали. Скоро амунициите му щяха да свършат и то щеше да замлъкне като всичко останало в опустошения град.

От известно време мигаше светлината на радиото, но едва сега я забелязаха. Сигналът беше на вълната на главната квартира на Рес, а не на вълната, с която си служеше градът. Кърк се пресегна бавно и включи апарата на приемане.

— Тук Накса, чувате ли ме? Обади се, „Боец“!

— Тук Кърк. Над града сме. Ние... закъсняхме. Можеш ли да ми докладваш?

— Закъсняхте с няколко дни — изсумтя Накса. — Не пожелаха да ни послушат. Казахме им, че можем да ги измъкнем, да ги заведем някъде, но не искаха и да чуят. Сякаш искаха да умрат в града. Като падна периметърът, оцелелите се окопаха в една от сградите и изведнъж като че ли всичко на тази планета ги връхлетя едновременно. Не можехме да го понесем, да стоим и да гледаме, искам да кажа. Доброволци колкото щеш. Взехме най-добрите и всички бронирани коли от мината. Навлязохме. Измъкнахме децата — те накараха децата да дойдат, и някои от жените. От ранените само онези, които бяха в безсъзнание. Другите останаха. Измъкнахме се, преди да настъпи краят. Не ме питай за него. След това битката свърши и не след дълго всичко се успокои и си остана в сегашното положение. Цялата планета

се успокои. При първата възможност отидохме заедно с още няколко контактъори да видим. Трябваше да се изкачваме по планини от трупове. Намерихме мястото. Тези, които останаха, са мъртви всичките. Загинали в бой. Единственото, което донесохме, са записките на Бруко.

— Не биха постъпили по никакъв друг начин — каза Кърк. — Кажи ни къде са оцелелите и веднага ще отидем при тях.

Накса обяви координатите и попита:

— Какво ще правите сега?

— Пак ще се свържем с вас. Край.

— Какво ще правим сега наистина? — обади се Тека. — Тук не ни задържа нищо.

— И на Фелисити не ни задържа нищо. Докато властва Темукин, не можем да експлоатираме рудниците — отвърна Кърк.

— Да се върнем. Да убием Темукин! — предложи Тека и автоматичният му кобур избръмча. Желаше да си отмъсти, да убие нещо.

— Това не можем да направим — започна Кърк. Търпеливо, тъй като знаеше как се терзае събеседникът му. — Ще го обсъдим покъсно. Първо трябва да се погрижим за оцелелите.

— Загубихме по всички линии. — Мета изрече думите, които бяха в мислите на всички.

Последва мълчание.

21.

Четиримата стражи нахълтаха в стаята, влачейки Джейсън, и го хвърлиха на пода. Той се претърколи и се изправи на колене.

— Излезте! — заповяда Темукин на хората си и с ритник по слепоочието просна Джейсън отново на земята. Когато се надигна, половината му лице бе посиняло.

— Предполагам, че има основания за това — промърмори той тихо.

Темукин размахваше огромните си юмруци, изпаднал в ярост, но не продумваше. Отправи се с тежки крачки към другия край на стаята, а острите му шпори се влачеха след него и оставяха дълбоки драскотини в цветните фигури на мраморния под. За миг се спря пред високите прозорци и погледна към града. След това изведнъж посегна нагоре, дръпна бродираните завеси и ги смъкна с един-единствен конвулсивен замах. Падна и желязната пръчка, на която бяха окачени, но той я прихвана, преди да удари пода, и я запрати през многоцветното стъкло на прозореца. Далеч отдолу се разнесе звън от натрошено стъкло.

— Загубих! — нададе той рев, който приличаше на изпълнен с болка животински вой.

— Спечели! — възрази му Джейсън. — Защо правиш това?

— Да не се преструваме повече — отговори Темукин и извърна към него лице, постепенно гневът му отстъпваше място на ледено спокойствие. — Ти си знаел какво ще се случи.

— Знаех, че ще спечелиш — и така и стана. Пред теб войските загиваха, народът бягаше. Ордите ти прегазиха тази земя и капитаните ти управляват във всеки град. А ти властваш тук, в Еоласаир, властелин си на целия свят.

— Не си играй с мен, демоне! Знаех си, че ще стане така. Само не знаех, че ще е толкова скоро. Повече време трябваше да ми оставиш.

— Защо? — попита Джейсън и се изправи. След като Темукин бе проумял истината, защо да се крие още. — Сам каза, че като приемаш — губиш.

— Така беше. Разбира се. — Темукин се изопна и погледна с невиждащи очи през прозореца. — Просто не съзнавах колко ще загубя. Постъпих като глупак. Мислех си, че залагам единствено собствения си живот. Не съзнавах, че ще загине народът ми, нашият начин на живот. — И той се обърна отново към Джейсън. — Върни им го. Вземи мен, но тях ги остави да се върнат.

— Не мога.

— Не искаш! — изрева варваринът, втурна се към Джейсън, сграбчи го за врата и го раздруса във въздуха като празен кози мях. — Промени всичко... заповядвам ти! — И той едва-едва разхлаби примката на пръстите си, за да може Джейсън да си поеме въздух и да му отговори.

— Не мога... и дори да можех, не бих го направил. Като спечели, ти загуби и точно това исках. Начинът на живот, който си познавал, свърши и аз никога няма да го върна.

— През цялото време си знаел — каза Темукин почти нежно и отпусна примката. — Че ще ме сполети такава участ... знаел си го. И не попречи. Защо?

— Поради няколко причини.

— Каж ми поне една.

— Човечеството може да мине чудесно и без твоя начин на живот. В историята си имаме достатъчно смърт и кървави убийства. Изживей си живота, Темукин, и умри в мир. Ти си последният от твоя род и с края си ще допринесеш за доброто на галактиката.

— Това ли е единствената причина?

— Има и други. Искам пришълците да копаят рудниците си по вашите равнини. Сега вече имат такава възможност.

— Като спечелих, загубих. Сигурно за това си има точна дума.

— Има. „Пирова победа“. Ще ми се да мога да кажа, че ми е мъчно за тебе, но не ми е. Ти си тигър, паднал в яма, Темукин. Възхищавам се на мускулите и на характера ти и знам, че си бил господар на джунглата. Но сега се радвам, че си в капан. — Джейсън пристъпи към вратата, без да поглежда натам.

— Няма как да избягаш, демоне — каза му Темукин.

— Защо? Повече не мога нито да навредя... нито да ти помогна.

— Нито пък аз мога да те убия. Демон, който е мъртъв вече, не може да бъде убит. Но човешката плът, с която си обвит, може да се измъчва. Точно това ще направя. Мъченията ти ще траят, докато съм жив. Малка отплата за това, което губя... но повече не мога да предложа. Предстоят ни толкова много неща, демоне...

Джейсън не чу останалото, тъй като наведе глава и се устреми към вратата. Двамата стражи в дъното на коридора доловиха тежките му стъпки и се обърнаха, навели копия. Той нито забави ход, нито се опита да ги избегне, вместо това се хвърли на земята и се плъзна с краката напред под копията им, а самите тях събори. Те се строполиха един върху друг и нечии пръсти го докопаха за рамото, но това трая само миг. Със саблен удар Джейсън счупи китката на ръката, която го спираше, и се освободи. Изправи се със залитане и полетя надолу по стълбите, като прескачаше по осем-девет стъпала наведнъж и при всеки скок рискуваше да падне. Най-сетне стигна до приземния етаж, побягна към неохранявания главен вход и се озова на двора.

— Дръжте го! — крещеше Темукин отгоре. — Доведете ми го.

Джейсън тичаше презглава към най-близкия вход, ала внезапно смени посоката, като видя, че се появиха стражи. Навсякъде гъмжеше от въоръжени хора, на всеки изход. Той се устреми към стената. Тя беше висока и осеяна с позлатени шипове отгоре, но той трябваше да я прехвърли. Подскочи нагоре, вкопчи пръсти в ръба. Тропотът зад него се усили. Дотук добре! Той се издигна, за да прехвърли краката си, да пропълзи през шиповете, да се спусне от другата страна и да изчезне в града.

Около глезена му щракнаха пръсти и го задърпаха назад. Той ритна и усети как размаза нечие лице, но не можа да се освободи. След това го хванаха и за ритация крак и направо го смъкнаха обратно долу на двора.

— Доведете ми го! — надвика глъчката Темукин. — Доведете ми го. Той е мой.

22.

Когато „Боец“ се спусна от небето, Рес вече чакаше — едва забележима фигура до совалката. Кацането бе извършено с всички степени на двигателите и при двайсеткратно ускорение. Мета нямаше време за губене. Рес си проправи път през разтопения и димящ пясък и люкът се отвори да го посрещне.

— Бързо ни разкажи всичко! — подкани го Мета.

— Няма много за разказване. Темукин спечели войната, както предвиждахме. Постепенно завземаше град след град. Тук нито обикновените хора, нито дори войските можеха да го спрат. След последната битка аз избягах заедно с всички останали, тъй като няхах никакво желание палците ми да увиснат на някое варварско знаме. И тогава получих съобщението ви. Кажете ми какво е станало на Пиръс.

— Край — отговори Кърк. — Града го няма, няма ги и жителите му.

Рес усети, че са излишни всякакви думи. За миг се умълча, но Мета пресрещна погледа му и той продължи.

— Джейсън има... или е имал... радио и малко след като стигнах при совалката, от него дойде съобщение. Не можех да му отговоря, а и съобщението му остана недовършено. Не бях включил записващото устройство, но си го спомням съвсем ясно. Съобщаваше, че рудниците могат да се открият скоро и че сме спечелили. Пирийците са спечелили, точно това му бяха думите. Понечи да каже още нещо, но предаването внезапно бе прекъснато. Сигурно в този момент са го хванали. Чух по-подробно за това, което се е случило после.

— Какво искаш да кажеш? — бързо попита Мета.

— Темукин е превърнал Еоласаир, най-големия град на Ам, в своя столица. Там държи Джейсън... в клетка, окачена пред двореца. Най-напред са го измъчвали, а сега са го оставили да умре от глад.

— Защо? Поради каква причина?

— Номадите вярват, че приелият човешки образ демон не може да бъде убит. Обикновените оръжия не могат да му сторят нищо. Но

ако се остави да гладува достатъчно дълго, човешкото в него ще излинее и ще лъсне демонската същност. Не зная дали Темукин вярва на тази глупост, или не, но точно това прави. Джейсън виси в клетката повече от петнайсет дни.

— Трябва да отидем при него! — скочи на крака Мета. — Трябва да го освободим.

— Непременно — успокои я Кърк. — Но е задължително да го направим както трябва. Рес, можеш ли да ни намериш дрехи и моропи?

— Разбира се. Колко ще ви трябват?

— Със сила не можем да проникнем там, не и при владетеля на цяла една планета. Ще отидем само двама. И ти ще дойдеш — да ни показваш пътя. Аз ще отида да проверя какво може да се направи.

— И аз идвам — заяви Мета и Кърк кимна в знак на съгласие.

— Тогава ние тримата. Веднага. Не знаем колко време може да издържи при тези условия.

— Всеки ден му дават чаша вода — добави Рес, като избягваше погледа на Мета. — Вдигни кораба. Аз ще ти покажа пътя. Вече няма значение дали хората в града знаят, че не сме от тази планета.

* * *

Беше още преди обед. Натъпкаха моропите с приспивателни, натовариха ги в багажното отделение и по този начин си спестиха доста яздене. Град Еоласаир се намираше край една река сред хълмиста местност, а наблизко имаше и гора. Те приземиха кораба колкото може по-близо и по-незабелязано и потеглиха с моропите веднага щом ги съживиха. В града влязоха късно следобед и Рес подхвърли на едно момче малка монета, за да им покаже пътя към двореца. Той беше с дрехите си на търговец, а Кърк бе с всичките си доспехи и оръжия. Мета беше забулена според местния обичай и стискаше здраво седлото, докато си пробиваха път през препълнените улици.

Само пред двореца имаше празно пространство. Дворът беше застлан с мрамор, изпъстрен със златни нишки, излъскан и бляскав. Пазеше го взвод войници с брадясали номадски лица — заграбените доспехи им стояха като чужди. Но оръжията им бяха в ред и те

изглеждаха също толкова страховити, колкото и по високите равнини. Ако не и по-страховити — топлият климат в никакъв случай не беше облагородил нрава им.

През горната част на две от високите колони, които обграждаха двора, беше прокарана верига, а от нея, на близо два метра височина над земята, висеше клетка с дебели решетки. Тя нямаше врата и очевидно бе построена около затворника.

— Джейсън! — промълви Мета, когато вдигна поглед към отпуснатата фигура. Той не помръдна и по нищо не личеше дали е жив, или мъртъв.

— Оставете на мен — скочи Кърк от моропа си.

— Почакай! — извика след него Рес. — Какво ще правиш? Едва ли ще помогнеш на Джейсън, ако им се оставиш да те убият.

Кърк не го слушаше. Твърде много загуби и страдания бе преживял напоследък, за да разсъждава. В този момент цялата му ненавист бе насочена към един-единствен човек и нищо не можеше да го спре.

— Темукин! — изрева той. — Излез от позлатеното си скривалище! Излез, страхливецо, да застанеш лице в лице с мен, Кърк от Пиръс! Покажи се... страхливец такъв!

Насреща му се втурна Аханк, който беше на пост, но Кърк го отблъсна с опакото на ръката си, без да откъсва поглед от палата. Аханк се свлече и се затъркаля, докато най-сетне спря, загубил съзнание или мъртъв. По-скоро мъртъв, иначе главата му нямаше да се извие под такъв ъгъл.

— Темукин, страхливецо, излез! — извика Кърк отново. Когато втрещените войници се хванаха за оръжията, той се обърна към тях и изръмжа.

— Кучета... нима ще ме нападнете? Мен, върховния вожд, Кърк от Пиръс, победителя от Пролуката? — Те отстъпиха пред пламтящия му гняв и той се извърна към двореца, тъй като главният вход зейна широко отворен. Оттам наперено излезе Темукин.

— Прекаляваш с дързостта си — каза той не по-малко разярен от Кърк.

— Ти прекаляваш — отвърна му Кърк. — Нарушаваш племенните закони. Взимаш човек от моето племе и го измъчваш

безпричинно. Ти си страхливец, Темукин, и аз ти заявявам това пред твоите хора.

Темукин замахна назад и сабята му блесна на слънчевата светлина, остра като бръснач, от калена стомана.

— Стига приказки, пириецо! Можех да заповядам да те убият на място, но искам да запазя това удоволствие за себе си. Още в мига, в който те видях, ми се прищя да те убия — и трябваше да го направя. Заради теб и тази твар, която се нарича Джейсън, загубих всичко.

— Нищо не си загубил... Все още — отвърна му Кърк и сабята му се насочи право към гърлото на пълководеца. — Но сега ще загубиш живота си, тъй като аз ще те убия.

Темукин стовари сабята си надолу с такава сила, че би разцепил човек на две, но тя само отскочи със звън от острието на Кърк. След това между двамата се завърза двубой, лишен от всякакви правила и изкуство — просто едно варварско налагане със саби, при което на удара се отвръщаше с удар, докато накрая спечели по-силният.

Стоманеният звън отекваше в тишината на двора, не се чуваше нищо друго освен запъхтяното дишане на противниците. Нито един от двамата не се предаваше, по нищо не си отстъпваха един на друг. Кърк бе по-старият, но и по-силният. Темукин имаше зад гърба си дългогодишен опит със сабята и толкова много сражения, че не изпитваше никакъв страх.

Двубоят продължаваше с бърза размяна на удари, която внезапно бе прекъсната от едно остро извънтяване — сабята на Темукин се пречупи на две. Той се хвърли назад, за да избегне удара на Кърк, но вместо да го изкорми, пириецът само го резна по бедрото и леко го рани. Варваринът се просна на земята в цял ръст, кръвта бавно взе да се просмуква в златистата коприна, с която бе облечен, а Кърк вдигна с две ръце сабята си за последния, съдбовен удар.

— Лъковете! — извика Темукин. Нямахте толкова лесно да се даде на смъртта.

Кърк се изсмя и захвърли сабята.

— Не ще се отървеш толкова лесно, страхливец. Предпочитам да те убия с голи ръце.

Темукин нададе нечленоразделен, изпълнен с ненавист рев и скочи на крака. Те се нахвърлиха един върху друг с животинско настървение и влязоха в ръкопашен бой.

Нямаше размяна на удари. Кърк хвана с огромните си ръце врага за гушата и застиска. Темукин си послужи със същата хватка, но мускулите на врата на пириецата бяха като стоманени въжета. Кърк стисна още по-здраво.

Темукин за пръв път показа, че не изпитва само ярост... Изведнъж облеци очи и се загърчи под натиска на сближаващите се пръсти. Задърпа Кърк за китките, но без никакъв резултат. Пириецът затягаше хватката си все така неумолимо, сякаш беше някаква машина.

Темукин се извъртя, пхна ръка отзад в колана си и измъкна кинжал.

— Кърк! Има нож! — извика Рес.

Темукин замахна светкавично напред и с все сили заби острието отстрани в тялото на Кърк, под долния край на нагръдника му. След това отдръпна ръката си, но дръжката на кинжала остана там.

Кърк изрева от ярост, ала не отпусна хватката си. Вместо това впи палци под брадичката на Темукин. Пълководецът дълго се гърчи, докато най-сетне върховете на ботушите му почти се откъснаха от земята и очите му изскочиха от орбитите си.

В следващия миг се разнесе остро хрущене и тялото му се отпусна безжизнено.

Кърк разтвори пръсти и великият Темукин, Първият властелин на високото плато и низините, се свлече мъртъв в краката му.

Мета се втурна към него, тъй като червеното петно отстрани на тялото му се увеличаваше.

— Остави ножа! — спря я Кърк. — Запушва дупката. Забит е в мускулите, ако е пробил някое и друго черво, ще ги зашием по-късно. Свалете Джейсън.

Стражите не направиха опит да попречат на Рес, когато дръпна от едного алебардата му, закачи с нея дъното на клетката и я свали с трясък на земята. Джейсън се търкулна безжизнено от удара. Очите му бяха хлътнали в черни ями, а кожата на лицето му бе залепнала за костите. През висящите по тялото му дрипи се виждаха незарастнали рани от изгаряния и други следи от мъчения.

— Да не би да е...? — промълви Мета, но не можа да продължи. Рес хвана две от пръчките, напрегна мускули и бавно огъна дебелия метал встрани, за да разшири отвора.

Джейсън отвори едното си кръвясало око и вдигна поглед към тях.

— Доста се забавихте — изрече той и отново затвори око.

23.

— Засега стига. — Джейсън отблъсна чашата и сламката, която му предлагаше Мета. Той седеше на кушетката си на борда на „Боец“, измит, натъпкан с лекарства, с превързани рани и с глюкозна система на ръката. Насреща му седеше Кърк с дебела превръзка на тялото. Тека бе извадил част от пробитото му черво и бе зашил няколко кръвоносни съда. Кърк нямаше никакво намерение да обръща внимание на раната си.

— Започвай! — помоли го той, — Включил съм този микрофон към сигналната система и всички чакат разказа ти. Честно казано, ние все още не знаем какво се е случило — освен че двамата с Темукин смятате, че и за единия, и за другия победата е равносилна на загуба. Много странно.

Мета се наведе и попи челото на Джейсън със сгънатата кърпа. Той се усмихна, докосна я по китката и едва тогава проговори:

— Всичко се дължи на историческата наука. Тръгнах да търся отговора в библиотеката — по-късно, отколкото трябваше, но все пак не непоправимо късно. Библиотеката ми изчете доста книги и много бързо ме убеди, че една култура не може да бъде променена отвън. Може да бъде забранена или унищожена, но не и променена. А ние се опитвахме да направим точно това. Чували ли сте за готските и хунските племена на Старата Земя?

Те поклатиха глави и този път той прие питието, за да си накваси гърлото.

— Това били пълчища от невежи варвари, които обитавали горите, обичали да пият, да убиват, обичали собствения си модел независимост и се биели с римските легиони всеки път, щом се окажели в близост до тях. И все ядели бой. Но нима мислите, че се поучили от това? Не, разбира се. Те просто прибирали оцелелите, потъвали вдън горите и отлагали битката за по-добри времена. Културата и ненавистта им оставали непокътнати. Културата им се променила едва когато победили. Всичко свършило с това, че те

нахлули в земите на римляните, превзели Рим и усвоили всички сладости на цивилизования живот. Престанали да бъдат варвари. Древните китайци с векове си служели със същия похват. Не били много добри войници, но пък били страхотни майстори на асимилирането. Колко пъти само били прегазвани и бити — и винаги са претопявали победителите в собствената си култура и начин на живот. След като разбрах поуката, направих така, че и тук да се получи същото. Темукин беше амбициозен човек и не можеше да устои на изкушението да завладява нови светове. Тъй че той нахлу в низините, когато му посочих пътя.

— И победата му се оказа равносилна на загуба — допълни Кърк.

— Точно така. Ето че светът му принадлежи. Той превзема градовете и отправя поглед към богатството им. За да се сдобие с него, трябва да се настани в тези градове. Най-добрите му офицери стават администратори на всяко ново владение и тънат в необикновен разкош. Тук им харесва. Дори им се иска да останат. В душата си са още номади — но какво ще стане със следващото поколение? Ако Темукин беше останал да живее с вождовете си в градовете и да се наслаждава на изтънчените им удоволствия, то как щеше да се надява, че отново ще ги накара да заживеят по антиградските закони там горе, на платото? След известно време това започна да изглежда малко глупаво. Кой уважаващ себе си варварин ще остане горе на студа, когато може да слезе тук и да се възползва от своя пай от плячката. Виното е по-силно от ачадха и тук дори имат няколко спиртоварни. Номадският начин на живот е обречен. И Темукин проумя това, без да е в състояние да го изрази с думи. Просто разбра, че с победата си е загърбил и унищожил начина на живот, който по принцип му осигури победата. Затова ме нарече демон и ме увеси там.

— Горкият Темукин! — промълви Мета, обхваната от внезапно прозрение. — Амбициозността му го обрече на смърт и най-накрая той го разбра. Излиза, че завоевателят губи най-много.

— Начина си на живот, както и собствения си живот — поясни Джейсън. — Той беше велик човек.

— Само да не кажеш, че съжеляваш, задето го убих — изсумтя Кърк.

— В никакъв случай. Той получи всичко, което искаше, и накрая умря. Едва ли са много хората, за които може да се каже такова нещо.

— Изключете микрофона — каза им Мета. — А ти, Кърк, можеш да си вървиш.

Огромният пириец отвори уста да възрази, но вместо това се усмихна, обърна се и излезе.

— Сега какво смяташ да правиш? — попита Мета веднага щом вратата се затвори.

— Да спя един месец, да ям пържоли и да си възвърна силите.

— Нямам предвид това. Ами къде ще отидеш? Ще останеш ли тук с нас?

Тя всячески се мъчеше да даде израз на чувствата си, като използваше думи, които не бяха пригодни за подобна форма на общуване. При това Джейсън никак не я улесняваше.

— Това има ли някакво значение за теб?

— Да, и то по един твърде нов начин. — Тя бърчеше чело и почти заекваше от усилието да намери думи за чувствата си. — Когато съм с теб, искам да ти кажа различни неща. Знаеш ли кое е най-приятното нещо, което ние можем да кажем на пирийски? — Той поклати глава отрицателно. — Че се биеш много добре. А аз не искам да ти кажа това.

Джейсън говореше девет езика и съвсем точно знаеше какво иска да й каже, но не желаше да го стори. Или не можеше. Вместо това извърна глава.

— Недей, погледни ме! — промълви Мета, взе главата му в двете си ръце и нежно обърна лицето му към своето. Действията й бяха много по-красноречиви от всякакви думи и той се засрами, че не може да говори. Но продължаваше да мълчи.

— Аз проверих думата „обичам“, както ти ми поръча. Отначало не ми беше ясна, защото беше само една дума. Но когато си помислих за теб, значението й веднага ми се изясни.

Лицата им бяха едно срещу друго, големите й ясни очи се вираха в неговите, без да трепнат.

— Обичам те! — каза тя. — Струва ми се, че винаги ще те обичам. Никога не бива да ме оставяш.

Чистосърдечната простота на чувствата й се надигна като придошла река и преля над предпазните защитни бентове на

механизмите, които бе градил с години. Той беше един самотник. Нямахше никого до себе си. Добре си, Джак. Вземеш си някоя жена, оставиш я. Вселената помага на онези, които си помагат сами. Сам мога да се грижа за себе си и... аз... нямам... нужда... от никого...

— О, небеса, колко те обичам и аз! — каза той, притегли я към себе си и зарови лице във врата и в косата ѝ.

— Никога повече не ме изоставяй!

— И ти никога повече не ме изоставяй! Ето ти най-кратката и най-хубава сватбена церемония, която някога е съществувала. Ръката да ми счупиш, ако някога погледна друго момиче.

— Моля те. Сега не говори за насилие!

— Извинявам се. Това го каза предишният, невъзроденият Джейсън. Струва ми се, че и двамата трябва да си върнем нежността в живота. Ето от какво се нуждаем най-много ти и аз и нашата глутница от ръмжаци пирийци. Ето от какво се нуждаем всички ние. Не от смирение — за какво ли ни е притрябвало? Просто малко благородство. Струва ми се, че така ще заживеем по-добре. Пускането на рудника в експлоатация е предстоящо и при тази скорост, с която племената се заселват в низините, съвсем скоро платото ще остане само на вас, пирийците.

— Да, би било хубаво. Това може да се окаже нашият нов свят — тук тя се поколеба за миг, за да премери думите си. — Ние, пирийците, ще останем тук... ами ти? Не бих желала отново да изоставя народа си, но ще го направя, ако ти заминеш.

— Няма да ти се наложи. Никъде не мърдам оттук. Аз съм от племето... помниш ли? Пирийците са груби, твърдоглави и избухливи, това си го знаем. Но и аз съм като тях. Значи навярно най-сетне съм си у дома.

— С мен, винаги с мен.

— Разбира се.

След това всички думи бяха излишни.

Източник: <http://bezmonitor.com> (през <http://sfbg.us>)

Издание:

Хари Харисън. Свят на смъртта III

Роман

Издателска къща „Галактика“ — Варна, 1993

Библиотека „Галактика“, №114

Преведе от английски: Катя Манчева

Редактор: Димитричка Железарова

Художник: Деян Веков

Художествен редактор: Илко Бърдаров

Коректор: Таня Желева

Американска, първо издание

Излязла от печат месец април 1993 г.

Формат 70/100/32. Изд. №2410

Печатни коли 16. Цена 22 лева

ISBN — 954-418-040-0

Издателска къща „Галактика“ — Варна

ДФ „Бряг-принт“ — Варна

© Катя Манчева, преводач, 1993

© Деян Веков, рисунка на корицата, 1993

c/o Jusautor, Sofia

Harry Harrison. Deathworld

© 1968 by Harry Harrison

All rights reserved

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.